

वार्षिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

बबरमहल, काठमाडौं

वार्षिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

बबरमहल, काठमाडौं

- प्रकाशक : राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
बबरमहल, काठमाडौं ।
- प्रतिलिपि अधिकार © : २०८१, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग, काठमाडौं
- सम्पादन सल्लाहकार : डा. रामचन्द्र कंडेल, महानिर्देशक
श्री पुरुषोत्तम शर्मा, वरिष्ठ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन अधिकृत
- सम्पादन : श्री दयाराम पाण्डे, रेञ्जर
- फोटो सौजन्य:
आवरण फोटो: श्री मनोज ऐर, शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जमा रहेको बाह्रसिंगे
व्याक कभर फोटो: श्री मन्जित विष्ट, खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्जको पुल्पूला पाटन र
पछाडि देखिएको बझाङ जिल्लाको साइपाल हिमालको श्रृंखला ।
- सम्पर्क ठेगाना : राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
पो.ब.नं. ८६०, काठमाडौं ।
फोन नं. ४२२०९१२-४२२०८५०-४२२७९२६
इमेल: info@dnppwc.gov.np
वेबसाइट www.dnppwc.gov.np
- मुद्रण : सिग्मा जनरल अफसेट प्रेस, सानेपा
फोन: ५४५४०२९

मन्तव्य

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग र मातहतका संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरू र प्राणी उद्यानहरूद्वारा सञ्चालित वार्षिक क्रियाकलापहरूको प्रगति विवरण, पर्यटकीय गतिविधि, राजश्व संकलन लगायत विविध व्यवस्थापकीय कार्यहरूको विवरण उल्लेख गरी वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरिएको छ।

नेपाल सरकारले जैविक विविधता संरक्षणको क्षेत्रमा अवलम्बन गरेको विभिन्न नीति तथा योजनाहरू र अन्य गतिविधिहरूलाई विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा उच्च प्रशंसा गरिएको पाइएता पनि नेपालले जैविक विविधता संरक्षणमा केही चुनौतीहरूको सामना गर्नु परिरहेको छ। निकुञ्ज तथा आरक्ष वरपर बढ्दो जनघनत्व र प्राकृतिक स्रोत माथिको निर्भरता, वातावरणीय व्यवस्थापन योजना बिनाका विकास निर्माणका कार्यहरू, मिचाहा प्रजातिको वृद्धिमा तिब्रता, जलवायु परिवर्तनको प्रभाव, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व तथा अव्यवस्थित भू-उपयोगका कारण संरक्षित क्षेत्रमा पर्न गएको असरहरू मुख्य चुनौतीहरूको रूपमा रहेका छन्। दुर्लभ र लोप हुने खतरामा परेका वन्यजन्तुको अन्तिम आश्रयस्थलको रूपमा रहेका संरक्षित क्षेत्रहरू तथा वरपरका वासस्थान जोगाउनु आजको आवश्यकता रहेको छ।

नेपालमा संरक्षण क्षेत्रमा उल्लेख्य सफलता हासिल गर्नुमा नेपाली सेना, सुरक्षाकर्मी तथा स्थानीय वासिन्दाहरूको सक्रिय सहभागिताका साथसाथै यस कार्यमा जुटेका राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय संरक्षण साझेदार संघसंस्था तथा व्यक्तिहरूसंगको सहकार्य, सहयोग र कटिबद्धता प्रशंसनीय छ। यसलाई अझ मजबुत र विस्तार गर्दै लैजानु आजको आवश्यकता एवं चुनौती हो।

यस वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनमा विभाग र अन्तर्गतका संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरूले आ.व. २०८०/०८१ मा सम्पदान गरेका व्यवस्थापकीय गतिविधिहरूका साथै उपलब्धीहरू तथा अन्य सम्पादित विवरणहरू संक्षेपमा उल्लेख गरिएको छ। यस प्रतिवेदन वन, वनस्पति, वन्यजन्तु लगायत सम्पूर्ण जैविक विविधताको संरक्षण, सम्बर्द्धन र व्यवस्थापन सम्बन्धी जानकारी चाहनुहुने सरोकारवालाहरूलाई श्रोत पुस्तिकाको रूपमा उपयोगी हुने विश्वास लिएको छु। विभाग र अन्तर्गतका संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरूमा यस वर्ष सम्पदान गरिएका संरक्षण र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरूमा विभिन्न माध्यमबाट सहयोग, समन्वय र सहकार्य गर्नुहुने सम्पूर्ण सरोकारवालाहरू प्रति आभारी रहेको छु। आगामी दिनहरूमा समेत सबै क्षेत्रबाट यसै किसिमको निरन्तर सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा गरिएको छ।

अन्त्यमा, यो प्रतिवेदन तयार गर्ने रेञ्जर श्री दयाराम पाण्डे एवं वरिष्ठ अनुगमन तथा मूल्यांकन अधिकृत लगायतको टोली, प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा तयारीमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने विभागका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु।

.....
(डा. रामचन्द्र कंडेल)

महानिर्देशक

विषयसूची

भाग-१

पृष्ठमूमि

१.१ परिचय	१
१.२ विभागको दुरदृष्टि, गन्तव्य, मूल्य मान्यता तथा उद्देश्यहरु	२
१.२.१. दुरदृष्टि	२
१.२.२. गन्तव्य	३
१.२.३. मूल्य मान्यता	३
१.२.४. उद्देश्यहरु	३
१.३ विभागका नीतिहरु	४
१.४ विभागका कार्यनीतिहरु	४
१.५ निर्देशक ऐन, कानून तथा नियमहरु	७
१.६ विभागलाई मार्ग निर्देशन गर्ने समितिहरु	९
१.६.१ राष्ट्रिय बाघ संरक्षण समिति, नेपाल	९
१.६.२ राष्ट्रिय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण समन्वय समिति	९
१.७ विभागको सांगठनिक संरचना	९
१.८ विभागको महाशाखा तथा शाखाहरुको कार्यविवरण	११
१.८.१ योजना तथा व्यवस्थापन महाशाखा	११
१.८.१.१ योजना शाखा	१२
१.८.१.२ व्यवस्थापन शाखा	१२
१.८.१.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा	१३
१.८.२ अनुसन्धान तथा प्रचारप्रसार महाशाखाको कार्य विवरण	१३
१.८.२.१ इकोलोजी शाखा	१४
१.८.२.२ संरक्षण शिक्षा शाखा	१४
१.८.२.३ सूचना प्रविधि शाखा	१४
१.८.३ कर्मचारी प्रशासन शाखा	१५
१.८.४ आर्थिक प्रशासन शाखा	१५
१.८.५ वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा	१६
१.९ प्रमुख चुनौतीहरु	१६

भाग-२

आ.व. २०८०/८१ मा विनियोजित बजेट, खर्च र प्रगतिको अवस्था

२.१ आ.व. २०८०/८१ को आयोजनागत बजेट विनियोजनको स्थिति	१८
२.२ आ.व २०८०/८१ को आयोजनागत बजेट र खर्च.....	१९
२.३ राष्ट्रिय निकुन्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष आयोजना	२०
२.४ राष्ट्रिय निकुन्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग.....	२१
२.५ हात्तीसारहरू	२२

भाग-३

विभाग र अन्तर्गत कार्यालयबाट सम्पादन गरेका मुख्य क्रियाकलाप तथा गतिविधिहरू

३.१ वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण	२५
३.२ दिवस समारोह	२६
३.२.१ विश्व बाघ दिवस	२६
३.२.२ विभागको स्थापना दिवस	२६
३.२.३ विश्व सिमसार दिवस- २०२४	२७
३.२.४ २९औँ वन्यजन्तु सप्ताह २०८१	२८
३.३ तालिम/गोष्ठी/बैठक	२८
३.३.१ वार्षिक प्रगति समीक्षा गोष्ठी	२८
३.३.२ योजना तर्जुमा गोष्ठी	२९
३.३.३ कर्मचारीहरूको लागि लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण अभिमुखीकरण गोष्ठी	३०
३.४ ४०औँ वार्डेन सेमिनार तथा २२ औँ मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूको भेला	३१
३.५ वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण इकाई गठन	३१
३.५.१ केन्द्रीयस्तरको वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाईको २० औँ बैठक	३२
३.५.२ केन्द्रीयस्तरको वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाईको २१ औँ बैठक	३३
३.५.३ वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण प्रदेश एकाई गठन	३३

भाग-४

मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व

४.१ वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र सोको राहत वितरण	३४
४.२ संरक्षित क्षेत्रमा मृत्यु भएका वन्यजन्तुको विवरण	३४
४.३ उद्धार गरिएका वन्यजन्तुको विवरण	३४

४.४ मुद्दा र पक्राउ परेका मानिसको विवरण.....	३५
--	----

भाग-५

अन्य विवरण/विविध

५.१ संरक्षित क्षेत्रमा साहसिक पर्यटकीय गतिविधी तथा चलचित्र/वृत्तचित्र छाँयाङ्कनको विवरण.....	३६
५.२ वन्यजन्तु शिकार अनुमति	३६
५.३ संरक्षित क्षेत्रमा भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि वातावरणीय अध्ययन सहमति.....	३६
५.४ संरक्षित क्षेत्रमा भएका अध्ययन अनुसन्धान.....	३७
५.५ संरक्षित क्षेत्रमा पर्यटकको भ्रमण.....	३७
५.६ जग्गा भोगाधिकार तथा रुख कटान सहमति.....	३७

कार्यक्रमका केही फोटोहरु	३८
--------------------------------	----

भाग-६

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ : संरक्षित क्षेत्रको विवरण	४५
अनुसूची २ : रामसार साईटमा सूचीकृत नेपालका सिमसार क्षेत्रहरु	४६
अनुसूची ३ : जैविक विविधता तथा वातावरण संरक्षणसम्बन्धी नेपाल पक्ष रहेका अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि र सम्झौताहरुको विवरण	४७
अनुसूची ४: वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण सम्बन्धी सांगठनिक संरचना	४८
अनुसूची ५ : आ.व. २०८०/०८१ मा विभाग तथा संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरुको आयोजनागत विनियोजित बजेट र खर्चको प्रगति विवरण	५०
अनुसूची ६ : मध्यवर्ती क्षेत्रमा आ.व २०८०/८१ सम्ममा विनियोजित भएको वार्षिक बजेट	५५
अनुसूची ७ : आ.व. २०६९/७० देखि २०८०/८१ सम्मको कार्यालयगत राजश्व विवरण.....	५६
अनुसूची ८ : संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरुले आ.व. २०८०/८१ मा आम्दानी गरेको राजश्वको शिर्षकगत विवरण	५८
अनुसूची ९ : आ.व. २०६९/०७९ देखि २०८०/८१ सम्म संरक्षित क्षेत्रमा भ्रमण गर्ने पर्यटकहरुको विवरण.....	६०
अनुसूची १०: आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रहरुमा मासिक पर्यटक आगमनको तथ्याङ्क	६२
अनुसूची ११ : आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र	

राहत वितरणको विवरण.....	६७
अनुसूची १२ : आ.व. २०८०/८१ मा मृत्यु भएका वन्यजन्तुहरुको विवरण	६८
अनुसूची १३ : आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रहरुमा उद्धार गरिएका वन्यजन्तुहरुको विवरण.....	७०
अनुसूची १४ : संरक्षित क्षेत्रमा आ.व. २०८०/८१ मा दर्ता तथा फैसला भएका मुद्दाहरुको विवरण.....	७२
अनुसूची १५ : आ.व. २०८०/०८१ मा संरक्षित क्षेत्रहरुमा वन तथा वन्यजन्तु मुद्दामा पक्राउ परेका मानिसहरुको विवरण	७४
अनुसूची १६ : आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रभित्र साहसिक पर्यटकिय गतिविधी तथा चलचित्र/वृत्तचित्र छाँयाङ्कन अनुमतिको विवरण.....	७५
अनुसूची १७ : आ.व. २०६७/६८ देखि २०८०/८१ सम्म ढोरपाटन शिकार आरक्षमा भएको शिकार सम्बन्धी विवरण	८२
अनुसूची १८ : आ.व. २०८०/८१ मा प्रदान गरिएको वातावरणीय अध्ययन सहमतिको विवरण.....	८५
अनुसूची १९ : आ.व. २०८०/०८१ मा संरक्षित क्षेत्रमा प्रदान गरिएका अध्ययन अनुसन्धानको विवरण	९०
अनुसूची २० : संरक्षित क्षेत्रहरुको व्यवस्थापन योजनाको विवरण.....	१२२
अनुसूची २१ : प्रजाति संरक्षण कार्ययोजनाको विवरण	१२४
अनुसूची २२ : आ.व. २०८०/०८१ मा प्रदान गरिएको भोगाधिकार र रूख कटान अनुमतिको विवरण.....	१२५
अनुसूची २३ : चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जबाट गैंडा स्थानान्तरणसम्बन्धी विवरण	२७
अनुसूची २४ : हालसम्म घडियाल प्रजनन् केन्द्रमा प्रजनन् गराईएको घडियाललाई नदीहरुमा छोडिएको विवरण.....	१२८
अनुसूची २५ : नेपालबाट विभिन्न देशहरुलाई वन्यजन्तु उपहार दिएको विवरण.....	१३०
अनुसूची २६ : नेपालबाट विभिन्न देशहरुलाई वन्यजन्तुको आखेटोपहार उपहार दिएको विवरण	१३३
अनुसूची २७: आ.व. २०८०/८१ को कार्यालयगत कायमी बेरुजु विवरण.....	१३४
अनुसूची २८ : ४० औं वार्डेन सेमिनार तथा मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरुको बैठक २०८० को संकलन प्रतावहरु	१३६
अनुसूची २९ : राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागबाट जारी नागरिक बडापत्र	१३९

भाग १: पृष्ठभूमि

१.१ परिचय

नेपालमा पाइने वन्यजन्तु, वनस्पति र भू-दृश्यको साथै समग्र पारिस्थिकीय प्रणालीलाई संरक्षण, व्यवस्थापन र दिगो उपयोग गरी देशको समृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले वि.सं. २०३७ मा वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको स्थापना भएको हो।

नेपालमा रहेका ११८ किसिमका पारिस्थिकीय प्रणालीहरूमध्ये हालसम्म ८० किसिमका पारिस्थिकीय प्रणालीहरू संरक्षित क्षेत्रभित्र पर्दछन्। यी पारिस्थिकीय प्रणालीहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले हालसम्म १२ राष्ट्रिय निकुञ्ज, १ वन्यजन्तु आरक्ष, १ शिकार आरक्ष, ६ संरक्षण क्षेत्र र १३ मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा भई संरक्षण तथा व्यवस्थापकीय कार्यहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन्। यी संरक्षित क्षेत्रहरूले नेपालको कूल भू-भागको २३.३९ प्रतिशत अर्थात् ३४,४१९.७५ वर्ग किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको छ। यसका साथै २ वटा प्राणी उद्यानहरू घोषणा/स्थापना भई निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन्। नेपालका संरक्षित क्षेत्रहरू तथा प्राणी उद्यानहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची-१ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्षको संरक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने र चोरी शिकारलाई पूर्णरूपमा निरुत्साहित गर्ने उद्देश्यले वि.सं २०३२ देखि संरक्षित क्षेत्रमा नेपाली सेना तैनाथ रहेको छ। हाल नेपालका १२ राष्ट्रिय निकुञ्ज, १ वन्यजन्तु आरक्ष र १ शिकार आरक्ष गरी १४ वटा संरक्षित क्षेत्रहरूमा नेपाली सेना (८ गण र ७ गुल्म) को उपस्थिति रहेको छ। नेपालमा औपचारिकरूपमा संरक्षण कार्य प्रजाति संरक्षणबाट प्रारम्भ भई क्रमिकरूपमा पारिस्थिकीय प्रणाली हुँदै भू-परिधिस्तरमा जनसहभागितामूलक संरक्षण पद्धतिमा रूपान्तरण भएकोले नेपालले संरक्षणको क्षेत्रमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा विशिष्ट पहिचान कायम गर्न सफल भएको छ। स्थानीय बासिन्दालाई संरक्षणमा प्रभावकारीरूपले सहभागी गराउन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को चौथो संशोधन मार्फत मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम लागू गरिएको छ। मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थानीय जनतालाई आवश्यक पर्ने वन पैदावारको नियमित आपूर्ति गर्ने कार्यमा सघाउ पुऱ्याउन मध्यवर्ती क्षेत्रमा संरक्षित क्षेत्रले आर्जन गरेको आम्दानीको ३० देखि ५० प्रतिशतसम्म राजश्व रकम प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण, आय आर्जन, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि, संरक्षण शिक्षा तथा सामुदायिक विकासको लागि समेत खर्च गरिँदै आएको छ। यस कार्यक्रमबाट मध्यवर्ती क्षेत्रमा बसोबास गर्ने स्थानीय बासिन्दा लाभान्वित भएका छन्। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को पाँचौं संशोधनले जैविक मार्गको संरक्षण र सम्बर्द्धन सम्बन्धी थप कानूनी व्यवस्था गरी संरक्षण कार्यलाई थप संस्थागत बनाएको छ।

सन् १९८७ मा कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्षलाई रामसार साईटमा सूचीकृत गरे लगत्तै सन् १९८८ मा रामसार महासन्धिको पक्ष राष्ट्र भए यता नेपालमा १० वटा सिमसार क्षेत्रहरू रामसार क्षेत्रको रूपमा सूचीकृत भईसकेका छन्। रामसार क्षेत्रमा सूचीकृत भएका नेपालका सिमसार क्षेत्रहरूको क्षेत्रफल ६०,५६१ हेक्टर रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-२ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

नेपालले जैविक विविधता संरक्षण महासन्धि, दुर्लभ वन्यजन्तु तथा वन्यजन्तुको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियमन सम्बन्धी महासन्धि लगायत जैविक विविधता तथा वातावरण संरक्षण सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि र सम्झौताहरूमा हस्ताक्षर गरी पक्ष राष्ट्रको रूपमा जैविक विविधता संरक्षणमा उल्लेखनीय योगदान गर्दै आएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची ३ मा दिइएको छ।

चित्र १: नेपालका संरक्षित क्षेत्रहरूको अवस्थिति

१.२ विभागको दुरदृष्टि, गन्तव्य, मूल्य मान्यता तथा उद्देश्यहरू

१.२.१. दुरदृष्टि

संरक्षित क्षेत्रको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी वन्यजन्तु, पारिस्थिकीय प्रणाली र प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण गर्ने।

१.२.२. गन्तव्य

नेपालको प्राकृतिक स्रोत तथा जैविक विविधताको संरक्षण तथा व्यवस्थापन मार्फत पर्या-पर्यटनको विकास गरी स्थानीय समुदायको जीविकोपार्जनमा सुधार गर्दै राष्ट्रको आर्थिक समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने।

१.२.३. मूल्य मान्यता

- क. जैविक विविधताको संरक्षण
- ख. धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण र व्यवस्थापन
- ग. आमोद प्रमोद, साहसिक पर्यटन, पर्यापर्यटनको प्रवर्द्धन।
- घ. अध्ययन तथा अनुसन्धान
- ङ. राजश्व आम्दानीमा योगदान
- च. रोजगारी सृजना
- छ. स्थानीय समुदायको जीविकोपार्जनमा सुधार

१.२.४. उद्देश्यहरु

नेपालमा जैविक विविधता संरक्षण गर्ने प्रमुख उद्देश्यका साथ स्थापित विभाग र सो अन्तर्गतका संरक्षित क्षेत्रहरुको विशिष्ट उद्देश्यहरु:

१. नेपालको विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रमा रहेका पारिस्थिकीय प्रणालीहरुको संरक्षण गर्ने।
२. संकटापन्न, दुर्लभ र महत्वपूर्ण वनस्पति तथा वन्यजन्तु लगायत जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने।
३. वन्यजन्तु, वनस्पति र तिनको वासस्थान संरक्षण एवं व्यवस्थापनको लागि अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
४. अद्वितीय सौन्दर्यका भू-दृश्यहरु, सिमसार, हरियाली, पहाड, हिमाल, पदयात्रा र मनोरञ्जनको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका क्षेत्रहरुको संरक्षण गर्ने।
५. संरक्षित क्षेत्रहरुभित्र र आसपासमा बसोबास गर्ने बासिन्दा एवं समुदायहरुको धार्मिक स्थल, परम्परागत रीतिरिवाज एवं संस्कृतिको जगेर्ना गर्न टेवा पुऱ्याउने।
६. मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रमबाट स्थानीय बासिन्दाहरुको सक्रिय सहभागितामा संरक्षण तथा सामुदायिक विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने।

१.३ विभागका नीतिहरू

नेपालले अङ्गिकार गरेको प्राकृतिक वातावरण, वन्यजन्तु र वनस्पतिको संरक्षण, सदुपयोग र व्यवस्थापन गर्ने नीति नै यस विभागको नीतिगत मार्गदर्शन हो। अतः विभागले आफ्नो घोषित उद्देश्यहरू हासिल गर्न निम्न नीतिहरू लिएको छः

१. नेपालको पारिस्थिकीय प्रणालीहरूको प्रतिनिधित्व हुने गरी जैविक विविधताको संरक्षणको लागि आवश्यकता अनुसार संरक्षित क्षेत्रहरूको घोषणा तथा विस्तार गर्दै लैजाने।
२. संरक्षित क्षेत्रहरूको जैविक विविधताको संरक्षणको लागि व्यवस्थापन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने।
३. सङ्कटापन्न, दुर्लभ र महत्वपूर्ण प्रजातिको संरक्षणको लागि ती प्रजातिको बासस्थानको संरक्षण, संवर्धन र सुधार गर्ने।
४. जैविक विविधताको संरक्षणलाई निरन्तरता दिन र वन्यजन्तुको विचरणलाई सहज गर्न जैविक तथा सम्पर्क मार्गहरूको पहिचान, संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने।
५. पारिस्थिकीय प्रक्रियाहरूलाई व्यवस्थित गर्दै वातावरणीय सेवाहरूलाई मानव उपयोगी बनाउँदै लैजाने।
६. अध्ययन, अनुसन्धानको माध्यमबाट जैविक विविधता र प्राकृतिक स्रोतहरूको दिगो उपयोगमा बढावा दिँदै संरक्षणमा जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्दै लैजाने।
७. जैविक विविधता तथा वातावरण संरक्षण सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, अभिसन्धि, महासन्धि आदिको पक्ष राष्ट्रको हैसियतले ती सन्धि र महासन्धिहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।
८. वन्यजन्तुको दिगो संरक्षण, संवर्द्धन र सदुपयोग गरी आय एवं रोजगारीका अवसरहरूको वृद्धि गर्न गैर सरकारी संघ, संस्था तथा व्यक्तिहरूलाई वन्यजन्तु पालन, प्रजनन तथा अनुसन्धान अनुमति प्रदान गर्ने।

१.४ विभागका कार्यनीतिहरू

क. संरक्षित क्षेत्रहरूको व्यवस्थापन

- संरक्षित क्षेत्रहरूको व्यवस्थापन योजना तर्जुमा कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने।
- संरक्षित क्षेत्रहरूको लागि आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, नीति, निर्देशिकामा समयानुकूल परिमार्जन गर्नुपर्ने भएमा अध्ययन गरी संशोधनको लागि वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पेश गर्ने।

- जैविक विविधता संरक्षणको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण क्षेत्रहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी संरक्षित क्षेत्रहरूको विस्तार गर्ने कार्यमा जनसहभागिता जुटाउने सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- घरपालुवा हात्ती व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- वन्यजन्तु शिकार अनुमतिपत्रहरू जारी गर्ने तथा तिनको अनुगमन गर्ने।
- सिमसार क्षेत्रहरूको संरक्षण र व्यवस्थापनका कार्यहरू र ती क्षेत्रहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यमा सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय, सहकार्य र अनुगमन गर्ने।
- संरक्षित क्षेत्रभित्र नियमानुसार सेवा सञ्चालन गर्न दिने र सोको व्यवस्थापन कार्यहरू गर्ने।
- मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण, घाइते तथा समस्याग्रस्त वन्यजन्तुको उद्धार सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने।

ख. अध्ययन अनुसन्धान

- अनुसन्धान नीति तर्जुमा गरी स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गर्ने र सो नीति अनुरूप अनुसन्धान अनुमति प्रदान गर्ने।
- अनुसन्धान कार्यहरूको स्थलगत सुपरिवेक्षण गर्ने र दुर्लभ वन्यजन्तुको प्रजनन केन्द्रहरूको सञ्चालन तथा अनुगमन गर्ने।
- वन्यजन्तुहरूको तथ्याङ्क अद्यावधिक राख्ने।
- वन्यजन्तुको अनुगमन, स्थानान्तरण तथा गणना सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने।
- नेपाल सरकारको निर्णयानुसार संरक्षण शिक्षा र अनुसन्धान प्रयोजनको लागि स्वदेश तथा विदेशका संघ संस्थाहरूलाई वन्यजन्तु उपलब्ध गराउने।
- साइटिस लगायतका अन्य सन्धि, सम्झौताहरूको कार्यान्वयन गर्ने।

ग. संरक्षण शिक्षा मार्फत जनचेतना अभिवृद्धि

- जैविक विविधता संरक्षणका लागि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने सामग्रीहरू तयार गरी प्रकाशन तथा प्रचारप्रसार गर्ने।
- संरक्षण शिक्षा सम्बन्धी प्रदर्शन गरिने वस्तुहरूको उत्पादन गरी आवश्यकतानुसार प्रदर्शन गर्ने।
- पुस्तकालयको विकास एवं सञ्चालन गर्दै यसमा अध्ययनकर्ताहरूको पहुँच बढाउने।
- संरक्षण सम्बन्धी दिवस र समारोहहरू आयोजना गर्ने, त्रैमासिक संरक्षण समाचार प्रकाशन गरी वितरण गर्ने।

- संरक्षित क्षेत्रमा शैक्षिक एवं व्यवसायिक प्रयोजनको लागि चलचित्र तथा वृत्तचित्र छायाङ्कन गर्न अनुमति प्रदान तथा सोको अनुगमन गर्ने।

घ. वार्षिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन

- विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्ठी गरी प्रस्तावित कार्यक्रम तयार गर्ने।
- संघ संस्था दातृ निकायहरूको सहयोगमा फिल्ड कार्यालयहरूबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूको विवरण लिने र दोहोरो नपर्ने गरी कार्यक्रम तयार गर्ने गराउने।
- बजेटको सीमा, विभागको लक्ष्य तथा आवधिक योजनामा उल्लेखित कार्यहरूलाई समावेश गरी विभाग र विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरूको बजेट तथा कार्यक्रमलाई अन्तिम रूप दिई वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पेश गर्ने।
- प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृतिको सिलसिलामा राष्ट्रिय योजना आयोग, वन तथा वातावरण मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयमा हुने छलफलमा महानिर्देशक, उप-महानिर्देशक, आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख, योजना शाखा प्रमुख र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा प्रमुखहरूलाई समेत सहभागी गराउने।
- स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम सम्बन्धित कार्यालयहरूलाई यथाशीघ्र उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्ने।
- विभाग र अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न किसिमका तालीमहरूको व्यवस्था तथा समन्वय गर्ने र आवश्यक कार्यशाला गोष्ठीहरू आयोजना र सञ्चालन गर्ने।
- सञ्चालित र सम्पन्न भएका कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी उक्त कार्यक्रमको प्रभाव र असरका आधारमा आगामी वर्षको कार्यक्रम तय गर्न समन्वय गर्ने।

ङ. अनुगमन मूल्याङ्कन

- स्वीकृत योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने र वार्षिक कार्य योजना तयार गर्ने।
- वार्षिक कार्ययोजनाअनुरूप कार्यक्रमहरूको अनुगमन र मूल्याङ्कन गरी प्रगति विवरणहरू सम्बन्धित निकायहरूमा पठाउने।
- विभिन्न आयोजना र परियोजनासँगको समन्वयमा संरक्षण र विकास कार्यक्रम सञ्चालनको अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने।
- वार्षिक कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको विवरणसहित वार्षिक प्रतिवेदन पुस्तिका

प्रकाशन गर्ने ।

१.५ निर्देशक ऐन, कानून तथा नियमहरू

ऐन	नियमावली
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ - संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण ऐन, २०७३ - वन ऐन, २०७६ - वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६	- हात्तीको व्यवस्था गर्ने नियमहरू, २०२२ - राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३० - चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३० - वन्यजन्तु आरक्ष नियमावली, २०३४ - हिमाली राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३६ - खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०४४ - मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ - बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०५३ - संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५३ - संरक्षण क्षेत्र सरकारी व्यवस्थापन नियमावली, २०५७ - कञ्चनजङ्घा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०६४ - बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०७१ - शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०७६ - सङ्कटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण नियमावली, २०७६ - वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ - वन नियमावली, २०७९
<u>रणनीति</u> - वन अतिक्रमण नियन्त्रण रणनीति, २०६८ - वन क्षेत्र रणनीति, २०७२ - Protected Area Management Strategy 2022-2030	<u>निर्देशिका</u> - मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ - संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ - राष्ट्रिय प्राणी उद्यान केन्द्र सञ्चालन निर्देशिका, २०७२ - यासागुम्बा व्यवस्थापन (संकलन तथा ओसारपसार) निर्देशिका, २०७३

	● शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३ ● वन्यजन्तुमैत्री पुर्वाधार निर्माण निर्देशिका, २०७८ ● वन्यजन्तुबाट भएको क्षतीको राहत वितरण निर्देशिका, २०८०
प्रमुख नीति तथा कार्यनीति ● घरपालुवा हात्ती व्यवस्थापन नीति, २०६० ● निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्र गैह्र सरकारी वा अन्य संस्थालाई व्यवस्थापन गर्न दिने नीतिको सम्बन्धमा अवलम्बन गरिने कार्य प्रक्रिया, २०६० ● राष्ट्रिय सिमसार नीति, २०६९ ● राष्ट्रिय वन नीति, २०७५	कार्यविधि ● हिमाली तथा पहाडी संरक्षित क्षेत्रभित्र साहसिक पर्यटकीय सेवाहरू सञ्चालन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०६७ ● संरक्षित क्षेत्र अनुसन्धान कार्यविधि, २०६९ ● सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्र होटल, लज तथा चिया पसल सञ्चालन कार्यविधि, २०७० ● लामटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रभित्र होटल, लज तथा चिया पसल सञ्चालन कार्यविधि, २०७० ● वन्यजन्तुको आखेटोपहार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२ ● संरक्षित क्षेत्रको व्यवस्थापन योजना तयारी कार्यविधि, २०७३ ● वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७३ ● पूर्वाधार निर्माणको लागि जग्गा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० ● वन्यजन्तु वासस्थान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०
मापदण्ड ● मध्यवर्ती क्षेत्र (उद्योग स्थापना र सञ्चालन) मापदण्ड, २०८० ● संरक्षण क्षेत्र (उद्योग स्थापना र सञ्चालन) मापदण्ड, २०८० ● व्यवसायिक रुपमा वन्यजन्तुको पालन, प्रजनन तथा उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड, २०८०	विविध ● राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी कसुरको सजाय निर्धारण सम्बन्धी सामान्य मार्गदर्शन, २०७५ ● वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश, २०८० ● नेपाल वन सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) (दोश्रो संशोधन) नियमहरू, २०८० ● प्रजाति संरक्षण कार्ययोजना, सम्बन्धित संरक्षित क्षेत्रको व्यवस्थापन योजना आदि।

१.६ विभागलाई मार्ग निर्देशन गर्ने समितिहरू

१.६.१ राष्ट्रिय बाघ संरक्षण समिति, नेपाल

नेपाल सरकारलाई नीतिगत मार्ग दर्शन र राय सल्लाह दिन तथा विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू बीच समन्वय गर्न नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०६७/२/२ को निर्णयानुसार सम्माननीय प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय बाघ संरक्षण समितिको गठन भएको छ। राष्ट्रिय बाघ संरक्षण समितिको सांगठनिक संरचना अनुसूची-४ प्रस्तुत गरिएको छ।

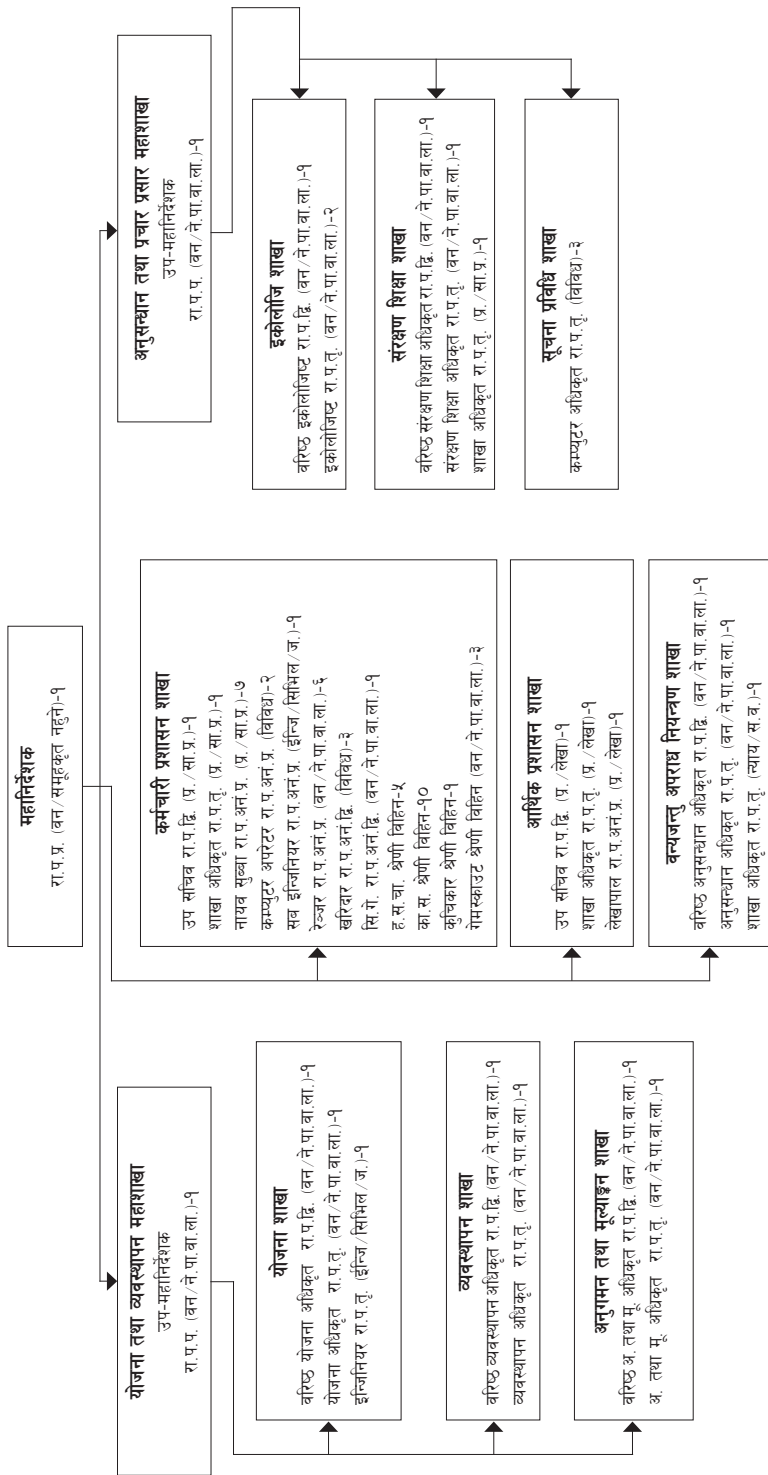
१.६.२ राष्ट्रिय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण समन्वय समिति

वन्यजन्तुको चोरी शिकार र यसका अङ्ग प्रत्यङ्गको अवैध पैठारी एवं व्यापारलाई प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रणको लागि कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन र जिम्मेवार निकायहरूविच प्रभावकारी समन्वयको आवश्यकता जरुरी रहेको छ। यसै विषयलाई दृष्टिगत गरी नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०८०/१/२१ को निर्णयबाट वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश, २०८० स्वीकृत गरी जारी भएको छ। उक्त आदेश बमोजिम संघ, प्रदेश र जिल्ला स्तरमा छुट्टाछुट्टै वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ रहने व्यवस्था रहेको छ। जिल्ला र प्रदेशस्तरमा वनजन्य अपराध नियन्त्रणको लागि क्रमशः जिल्ला वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ र प्रदेश वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ रहने प्रबन्ध गरेको छ। त्यसैगरी वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रणमा आवश्यक समन्वय तथा सहजिकरण गर्न संघमा वन तथा वातावरण मन्त्रीको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण समन्वय समिति र राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशकको संयोजकत्वमा केन्द्रीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइको व्यवस्था रहेको छ। वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश, २०८० बमोजिम संघ, प्रदेश र जिल्ला तहमा रहने विभिन्न एकाइहरूको सांगठनिक संरचना अनुसूची-४ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

१.७ विभागको सांगठनिक संरचना

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको संगठन संरचना (२०७१) अनुसार महानिर्देशक (विभागीय प्रमुख) सहित २ वटा महाशाखाहरू र ९ वटा शाखाहरू रहेका छन्। यस विभाग अन्तर्गत १२ राष्ट्रिय निकुञ्ज, १ वन्यजन्तु आरक्ष, १ शिकार आरक्ष, ६ संरक्षण क्षेत्र र २ वटा प्राणी उद्यानहरू रहेका छन्। ६ संरक्षण क्षेत्रहरू मध्ये ४ वटा संरक्षण क्षेत्र (अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र, गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र, मनासलु संरक्षण क्षेत्र र कञ्चनजङ्गघा संरक्षण क्षेत्र) मा सम्पर्क कार्यालयहरू रहेका छन्। यस विभाग र अन्तर्गतका निकायहरूमा जम्मा निजामती कर्मचारीको दरबन्दी १९३७ रहेको छ।

वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको संगठन संरचना

दृष्टव्य: नेपाल वन सेवा गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति (दोस्रो संशोधन) नियमहरू, २०८० अनुसार साविकका संरचनामा केहि पदनाम परिवर्तन भएकोले सोही अनुसार परिमार्जन गरिएको।

चित्र २: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको संगठन संरचना

१.८ विभागको महाशाखा तथा शाखाहरूको कार्यविवरण

विभागमा दुईवटा महाशाखाहरू (योजना तथा व्यवस्थापन महाशाखा र अनुसन्धान तथा प्रचारप्रसार महाशाखा) रहेका छन्। यी महाशाखाले महानिर्देशकको प्रत्यक्ष सुपरीवेक्षण र नियन्त्रणमा रही आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दछन्। महाशाखाहरूमा उप-महानिर्देशकले नेतृत्व गर्दछन्। प्रत्येक महाशाखामा तीन-तीनवटा शाखाहरू रहेका छन् र बाँकी ३ वटा शाखाहरू (कर्मचारी प्रशासन शाखा, आर्थिक प्रशासन शाखा र वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा) महानिर्देशकको प्रत्यक्ष मातहतमा रहेका छन्।

१.८.१ योजना तथा व्यवस्थापन महाशाखा

१. विभाग तथा मातहत कार्यालयको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन, व्यवस्थापन योजना तयारी सम्बन्धी काम गर्ने।
२. प्रचलित ऐन/नियम नीतिको परिधिमा रही राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र, प्राणी उद्यान तथा मध्यवर्ती क्षेत्रहरूमा सञ्चालित योजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी काम गर्ने।
३. राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र, प्राणी उद्यान तथा मध्यवर्ती क्षेत्रहरूको विकास, विस्तारको लागि सम्भाव्यता अध्ययन लगायत प्रस्तावहरू तयार गर्ने।
४. स्वीकृत व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनका लागि नीतिगत एवं कानूनी जटिलताको समाधानका लागि आवश्यक कार्य गर्ने।
५. विभाग र अन्तर्गतका संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरूबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने र त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने।
६. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गत सम्बन्धित विषयमा हुने सभा, गोष्ठी तथा सेमिनारमा भाग लिन कर्मचारीलाई खटाउने।
७. कर्मचारीहरूको कार्य विभाजन गरी कामको सुपरीवेक्षण, निर्देशन र नियन्त्रण तथा प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन, प्रोत्साहन तथा पुरस्कार सम्बन्धी काम गर्ने।
८. महाशाखाको भौतिक साधनहरूको स्याहार संभार, मर्मत तथा सुरक्षा गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
९. महाशाखा सम्बन्धी तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू सङ्कलन, अद्यावधिक तथा वर्गीकरण गरी राख्ने।

यस महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्य विवरण यस प्रकार रहेको छः

१.८.१.१ योजना शाखा

१. स्वीकृत व्यवस्थापन योजना, राष्ट्रिय नीति, जैविक विविधता संरक्षणका कार्यक्रम अनुसार अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदनसमेतको आधारमा राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष, शिकार आरक्ष, मध्यवर्ती क्षेत्र, प्राणी उद्यान र संरक्षण क्षेत्रको संरक्षण एवं व्यवस्थापनको लागि विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार गरी स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने।
२. स्वीकृत योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि उपयुक्त प्रक्रिया र विधि तय गर्ने, सो पेश गरी स्वीकृत भएबमोजिम सम्बन्धित निकायहरूमा कार्यक्रम अख्तियारी तथा अन्य मार्गदर्शन पठाउने वा जानकारी गराउने।
३. मध्यवर्ती क्षेत्रहरूको वार्षिक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने एवं अद्यावधिक गर्दै जाने।
४. संरक्षित क्षेत्रमा प्राप्त हुने राजश्व यकिन गरी सोको आधारमा मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम तयार गरी गराई स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने।
५. योजना सम्बन्धी काममा राष्ट्रिय योजना आयोग, वन तथा वातावरण मन्त्रालय र राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग बीचको सम्पर्क बिन्दुको रूपमा काम गर्ने।
६. तथ्याङ्क सङ्कलन, वर्गीकरण, अद्यावधिक तथा सूचनाहरू सार्वजनीकरण गर्ने।
७. स्वीकृत योजना र कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धमा आवश्यक जानकारी लिने।
८. विभाग र अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न किसिमका तालीमहरूको व्यवस्था गर्ने।
९. योजना तथा कार्यक्रमहरूसँग सम्बन्धित कार्यशाला गोष्ठीहरू आयोजना सञ्चालन तथा, भाग लिने।

१.८.१.२ व्यवस्थापन शाखा

१. राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र र मध्यवर्ती क्षेत्रहरूको व्यवस्थापन योजना तयार तथा स्वीकृत गर्न सहयोग पुऱ्याउने र त्यसको कार्यान्वयन एवं अद्यावधिक गर्दै जाने।
२. जैविक विविधता संरक्षणको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण क्षेत्रहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र र मध्यवर्ती क्षेत्रहरूको विस्तार गर्ने।
३. घरपालुवा हात्ती व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
४. शिकार व्यवस्थापन गर्ने तथा अनुमतिपत्र दिने र शिकार सम्बन्धी अनुगमन गर्ने।
५. संरक्षित क्षेत्रभित्र सेवा सञ्चालन तथा सो को व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने।

६. मध्यवर्ती क्षेत्रको लागि आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, नीति, निर्देशिकामा समयानुकूल परिमार्जन गर्नुपर्ने भएमा अध्ययन गरी संशोधनका लागि पेश गर्ने।
७. संरक्षित क्षेत्रभित्र सञ्चालन गरिने सेवाको लागि समयानुकूल राजश्व दरको निर्धारण गरी पेश गर्ने।

१.८.१.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा

१. विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट सञ्चालित वार्षिक कार्यक्रम, योजना तथा आयोजनाहरूको लक्ष्य हासिल भए/नभएको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने।
२. विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको मासिक, त्रैमासिक र वार्षिक प्रतिवेदनहरू सङ्कलन र तयार गरी तालुक निकायमा पठाउने र सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने।
३. नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धतिको विकास गर्ने, अनुगमन प्रतिवेदनहरू अद्यावधिक गर्ने गराउने।
४. विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयका विकास निर्माण तथा अन्य विषयमा भएका विविध गतिविधिको प्रगति विवरण तयार एवं समीक्षा गर्ने।
५. संरक्षित क्षेत्रभित्र सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन गरी सोको उपलब्धि र प्रभावकारिताको आधारमा आगामी वर्षको कार्यक्रम तयार गर्न योजना शाखालाई सहयोग र समन्वय गर्ने।

१.८.२ अनुसन्धान तथा प्रचारप्रसार महाशाखाको कार्य विवरण

१. संरक्षित वन्यजन्तुको संरक्षण सम्बन्धी चुनौती, सीमापार संरक्षण, चोरी शिकार तथा अवैध व्यापार नियन्त्रण र आखेटोपहार पहिचान र व्यवस्थापन तथा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
२. संरक्षण सम्बन्धी विद्युतीय तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू सङ्कलन, अद्यावधिक तथा वर्गीकरण गरी राख्ने, राख्न लगाउने।
३. संरक्षण सम्बन्धी तथ्याङ्क तथा सूचनाहरू सङ्कलन, अद्यावधिक तथा वर्गीकरण गरी राख्ने, राख्न लगाउने।
४. आफ्नो महाशाखा अन्तर्गत सम्बन्धित विषयमा हुने सभा, गोष्ठी, सेमिनारमा भाग लिन कर्मचारीलाई खटाउने।
५. कर्मचारीको कार्य विभाजन गरी कामको सुपरीवेक्षण, निर्देशन र नियन्त्रण तथा प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन, प्रोत्साहन पुरस्कार सम्बन्धी काम गर्ने।
६. महाशाखाको भौतिक साधनहरूको स्याहार संभार, मर्मत तथा सुरक्षा गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

यस महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्य विवरण यस प्रकार रहेको छः

१.८.२.१ इकोलोजी शाखा

१. अनुसन्धान नीति तर्जुमा गरी स्वीकृत गराउने र अनुसन्धान अनुमति सम्बन्धी कार्य गर्ने।
२. अनुसन्धान कार्यहरूको स्थलगत सुपरीवेक्षण, अनुगमन गर्ने।
३. वन्यजन्तुको तथ्याङ्क अद्यावधिक राख्ने, वन्यजन्तुको संरक्षणका नीतिहरू कार्यान्वयन गर्ने।
४. वन्यजन्तुको स्थानान्तरण, गणना सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने।
५. प्रजाति संरक्षण तथा भू-परिधि कार्ययोजना सम्बन्धी कार्य गर्ने।
६. संरक्षण र अनुसन्धान प्रयोजनको लागि वन्यजन्तु स्वदेश तथा विदेशका संघ संस्थाहरूलाई नेपाल सरकारको निर्णयानुसार आदान प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
७. संरक्षणसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरूको कार्यान्वयन गर्ने।
८. सिमसार क्षेत्रहरूको व्यवस्थापनका कार्यहरू र तिनको व्यवस्थापन कार्यमा सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय र अनुगमन गर्ने।

१.८.२.२ संरक्षण शिक्षा शाखा

१. जैविक विविधता संरक्षणका लागि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने सामाग्रीहरू तयार गरी प्रकाशन र प्रसारण गर्ने।
२. संरक्षण सम्बन्धी दिवस, समारोह र गोष्ठी आयोजना गर्ने, सञ्चालन गर्ने साथै विभागको त्रैमासिक संरक्षण समाचार प्रकाशन गरी वितरण गर्ने।
३. चलचित्र तथा वृत्तचित्र छायाँङ्कन सम्बन्धी कानून बमोजिम अनुमति प्रदान गर्न आवश्यक सहजीकरण गर्ने।
४. संरक्षण शिक्षा सम्बन्धी जैविक विविधता पुस्तकालय व्यवस्थित गर्ने।
५. राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीयस्तरका संरक्षण शिक्षा सूचना केन्द्र स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि समन्वय गर्ने।

१.८.२.३ सूचना प्रविधि शाखा

१. विभागको वेबसाइट सञ्चालन तथा शाखाहरूमा नेटवर्किङ व्यवस्थापन गर्ने।
२. विभागका लागि आवश्यक सफ्टवेयर तयार गर्ने, गराउने र शाखाहरूको महत्वपूर्ण तथ्याङ्कहरू व्यवस्थित ढंगले विद्युतीय माध्यमबाट अभिलेख गर्ने।
३. विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा सूचना प्रणालीको विकास गर्न आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने।

४. विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट प्राप्त सूचनाको आधारमा सूचना, तथ्याङ्क र कार्यक्रमहरू कम्प्युटरमा प्रवृष्टि गर्ने तथा तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने।
५. शाखाहरूमा रहेका कम्प्युटरको सुरक्षा, मर्मत संभार र सञ्चालनका लागि आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने।
६. विभागले खरिद गर्ने कम्प्युटर र उपकरणमा गुणस्तरको लागि सुझाव पेश गर्ने।
७. विभाग अन्तर्गतका कार्यालयका कर्मचारीका लागि आवश्यक कम्प्युटर तालीम प्रस्ताव एवं सञ्चालन गर्ने।
८. डिजिटल हाजिरी मेशिन सञ्चालन गरी मासिक विवरण महानिर्देशकसमक्ष नियमितरूपमा पेश गर्ने।
९. सूचना प्रविधि सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने।

१.८.३ कर्मचारी प्रशासन शाखा

१. कर्मचारीहरूको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, स्वदेश तथा विदेशमा तालीम, अध्ययन, अध्ययन भ्रमण आदिमा मनोनयनका साथै दण्ड पुरस्कार र विभागीय कारवाहीको शुरु कारवाही गर्ने।
२. विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
३. सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली बमोजिम सार्वजनिक खरिद योजना तयार गर्ने, कार्यान्वयनको लागि निर्णय गर्ने, खरिद भएको जिन्सी सामानको दाखिला, भौतिक सम्पत्तिको सुरक्षा, मर्मत सम्भार गर्ने, गराउने तथा लिलाम बिक्री सम्बन्धी कार्य गर्ने।
४. विभागका शाखा प्रमुख, महाशाखा एवं विभागीय प्रमुखसँग प्रशासनिक विषयहरूमा आवश्यकता अनुरूप राय आदान प्रदान गर्ने।
५. जनगुनासो व्यवस्थापन, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग तथा राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रको निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने गराउने।

१.८.४ आर्थिक प्रशासन शाखा

१. विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको लागि योजना शाखासँग समन्वय गरी बजेट तर्जुमा कार्यमा सहयोग गर्ने र स्वीकृत बजेट नियमानुसार निकासा दिने र खर्चको अभिलेख राख्ने।
२. विभाग र अन्तर्गत कार्यालयहरूको राजस्व र धरौटीसमेतको केन्द्रीय आर्थिक विवरण तयार गरी तालुक निकायमा पेश गर्ने।
३. सञ्चालित कार्यक्रम-आयोजनाहरूको मासिक र वार्षिक खर्चको फाँटवारी तयार गर्ने। आर्थिक सर्वेक्षण तथा बजेट तर्जुमा कार्यमा अन्य शाखालाई सहयोग गर्ने।

४. आर्थिक कारोबारमा माग भए बमोजिम राय पेश गर्ने।
५. आर्थिक कारोबार सम्बन्धी सम्पूर्ण श्रेस्ता दुरुस्त राख्ने, आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण गराउने।
६. कर्मचारीले पाउने पारिश्रमिक (तलव, भत्ता, खाद्यान्न तथा पोशाक) लगायतका अन्य सुविधाहरू समयमै उपलब्ध गराउने।
७. विभाग र अन्तर्गत कार्यालयहरूको वेरुजुको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने गराउने।
८. लेखापरीक्षणबाट देखिन आएका वेरुजुहरू नियमानुसार फछ्छौट गर्ने गराउने।

१.८.५ वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा

१. वन्यजन्तुको अपराध नियन्त्रणका लागि केन्द्रीयस्तरमा सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गर्ने।
२. मातहतका कार्यालयहरूमा चोरी शिकार नियन्त्रण इकाई प्रभावकारीरूपमा परिचालन गर्न आवश्यक राय सुझाव दिने।
३. वन्यजन्तु चोरी शिकारमा संलग्न व्यक्तिहरूको अभिलेख तयार गर्ने।
४. विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा वन्यजन्तु सम्बन्धी अपराधका विषयहरूमा अदालती कारबाहीमा रहेका विषयवस्तुसँग आवश्यक पर्ने जवाफ, प्रतिवेदन तयार गर्ने।
५. वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण सम्बन्धमा केन्द्रीयस्तरमा सञ्जाल गठन गर्ने कार्यमा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने।
६. वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण तथा तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी कार्यको लागि वन तथा भू-संरक्षण विभाग र SAWEN सँग नियमित समन्वय गर्ने।
७. विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूका साथै सुरक्षा निकायका कर्मचारीहरूका लागि वन्यजन्तु अपराध सम्बन्धी विषयहरूमा तालिम, गोष्ठी, अभिमुखीकरण, पुनर्ताजगी आदि कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्ने।

१.९ प्रमुख चुनौतीहरू

नेपालको जैविक विविधता संरक्षण र व्यवस्थापनमा यस विभागले अहोरात्र कार्य सम्पादन गर्दै आएको पनि विभिन्न चुनौतीहरूको सामना गर्दै आइरहेको छ। विभागले जैविक विविधता संरक्षण र व्यवस्थापनमा सामना गर्नुपरेका प्रमुख चुनौतीहरू यस प्रकार छन्:-

१. वन्यजन्तु तथा वन पैदावारको चोरी शिकार र अवैध व्यापार।
२. संरक्षित क्षेत्रको सिमानाभित्र र मध्यवर्ती क्षेत्रको सरकारी वन क्षेत्र अतिक्रमण।

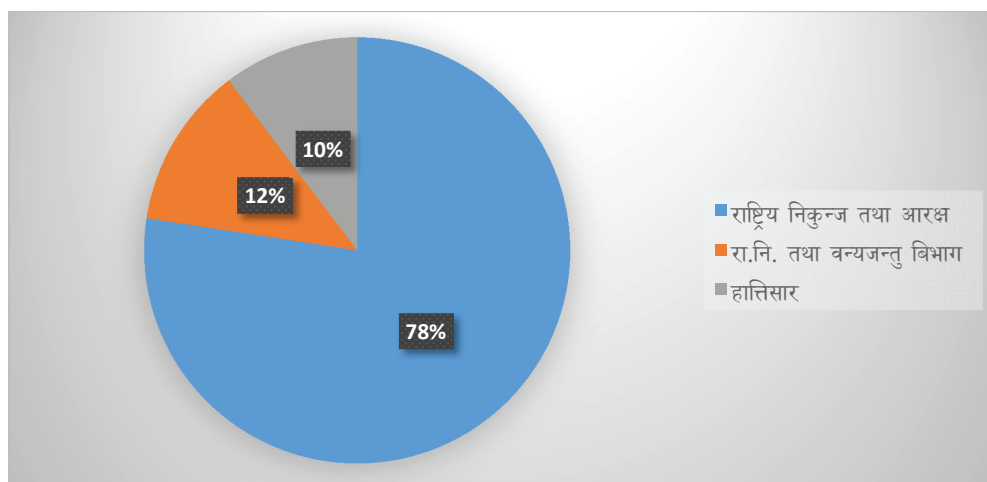
३. कमजोर भौतिक संरचना र साधन स्रोतको अपर्याप्तता ।
४. अपर्याप्त बजेट ।
५. विद्यमान कानूनको समय सापेक्ष संशोधनमा ढिलाई ।
६. मानव वन्यजन्तु बीचको सहअस्तित्व ।
७. प्राकृतिक स्रोतमाथिको बढ्दो मानवीय चाप ।
८. संरक्षण र विकासका फरक फरक अवधारणा तथा मान्यता ।
९. वातावरणमैत्री पूर्वाधार विकास गर्नुपर्छ भन्ने मान्यता स्थापित हुन नसक्नु ।
१०. वन र वन्यजन्तु अपराधको लागि विशिष्टीकृत अदालतको अभाव ।
११. घाइते, टुहुरा र समस्याग्रस्त वन्यजन्तुको उचित व्यवस्थापन गर्न स्रोत साधनको कमी ।
१२. नदीजन्य निर्माण सामग्रीको अवैध प्रयोग तथा नीतिगत द्विविधा ।
१३. मिचाहा प्रजातिको व्यवस्थापन गर्न कठिनाई ।
१४. वन्यजन्तुको बासस्थानको खण्डिकरण, क्षयीकरण, खुम्चिनु तथा संरक्षित क्षेत्रबीचमा जैविक मार्ग सहज नहुनु ।
१५. संरक्षित क्षेत्रका पूर्वाधार जस्तै मुख्य कार्यालय, सेक्टर कार्यालय, रेजपोष्ट तथा पोष्टहरू पुराना र जीर्ण अवस्थामा हुनु ।
१६. भौगोलिक बिकटताका कारणले आशातीत संरक्षण गर्न कठिनाई रहेको ।
१७. मध्यवर्ती क्षेत्र तथा संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापनमा स्थानीय सरकारसँगको समन्वय ।
१८. अति कठिन भौगोलिक अवस्थामा जोखिमपूर्ण काम गर्नुपर्ने कर्मचारीहरूका लागि आपतकालीन उद्धारको अभाव ।
१९. अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका सिमसार क्षेत्रको व्यवस्थापनमा समन्वयको कमी ।

भाग-२

आ.व. २०८०/८१ मा विनियोजित बजेट, खर्च र प्रगतिको अवस्था

२.१ आ.व. २०८०/८१ को आयोजनागत बजेट विनियोजनको स्थिति

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजना, हात्तिसार आयोजना, जस्ता सालबसाली कार्यक्रम अन्तर्गत वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम यस विभाग तथा मातहतका कार्यालयहरुबाट सञ्चालन हुँदै आएको छ। आ.व. २०८०/८१ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजना, र हात्तिसार आयोजना, गरी कुल २ अर्ब १३ करोड ६६ लाख रकम विनियोजन भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा खुद बजेट २ अर्ब २१ करोड ३५ लाख ७६ हजार रकम रहेको थियो। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग र मातहतका कार्यालयहरुमा सञ्चालित आयोजना/ कार्यक्रमहरुमा विनियोजन भएको बजेटको स्थिति देहाय बमोजिम छ।

चित्र ३: आयोजनागत विनियोजित बजेट

२.२ आ.व २०८०/८१ को आयोजनागत बजेट र खर्च

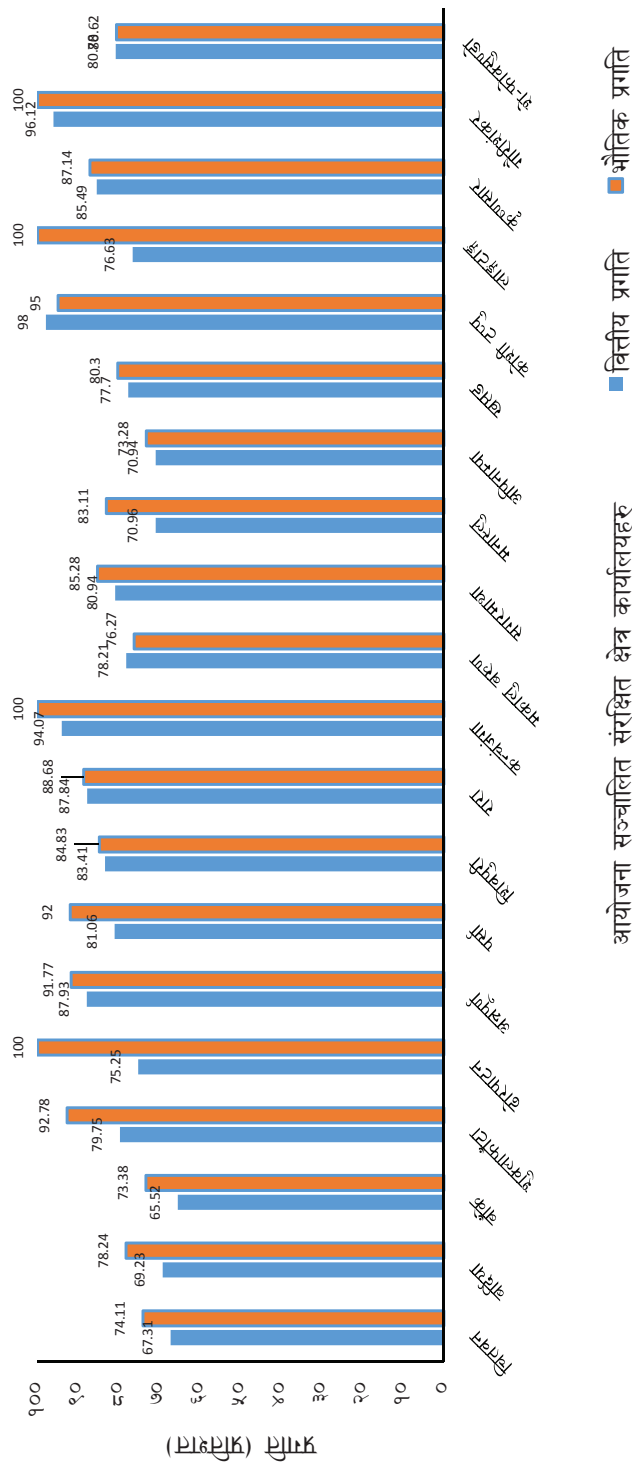
तालिका १: २०८०/८१ को आयोजनागत खुद बजेट र खर्च

आयोजना	बिनीयोजित बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			वित्तीय प्रगति प्रतिशत			भौतिक प्रगति प्रतिशत
	चालु	पूजिगत	जम्मा	चालु	पूजिगत	जम्मा	चालु	पूजिगत	जम्मा	
राष्ट्रिय निकुन्ज तथा आरक्ष	१,३१,४८,९९	३९,८७,५०	१,७१,३६,४९	९७,७७,७२.१	३१,२१,२५.९	१,२८,९८,९८	७९.८९	७८.४	७५.२७	८०.४५
रा.नि. तथा वन्यजन्तु विभाग	२५,६७,२७	१,५२,००	२७,१९,२७	२३,४२,१९.२१	७४,५९,५२	२४,१६,७९	८६.३	४९.०८	८८.८८	९१.३५
हात्तिसारहरु	२०,८७,००	१,९३,००	२२,८०,००	१६,९१,२३.४	१,७७,७३.९	१८,६८,९७	८१.०४	९२.०९	८१.९७	८२
जम्मा	१,७८,०३,२६	४३,३२,५०	२,२१,३५,७६	१,३८,११,१४.७	३३,७३,५९.३	१,७१,८४,७४.१	७७.६	७७.८७	७७.६३	८५

आयोजनाको वार्षिक प्रगति

२.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष

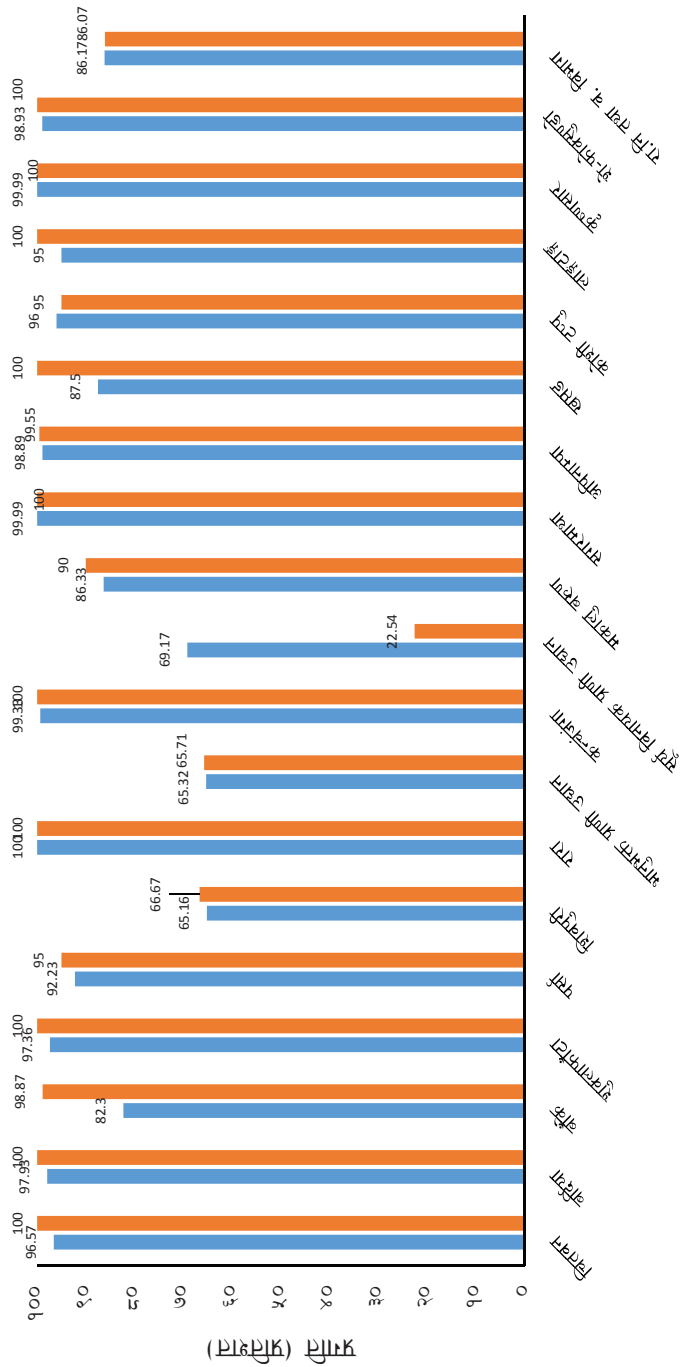
आ.व. २०८०/०८१ को राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष आयोजना अन्तर्गत संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगति प्रतिशत तपसिल बमोजिम रहेको छ।

चित्र ४: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजनाको प्रगति

२.४ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

आ.व. २०८०/०८१ को राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष आयोजना अन्तर्गत विभाग र संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगति प्रतिशत तपसिल बमोजिम रहेको छ।

आयोजना सञ्चालित संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरू

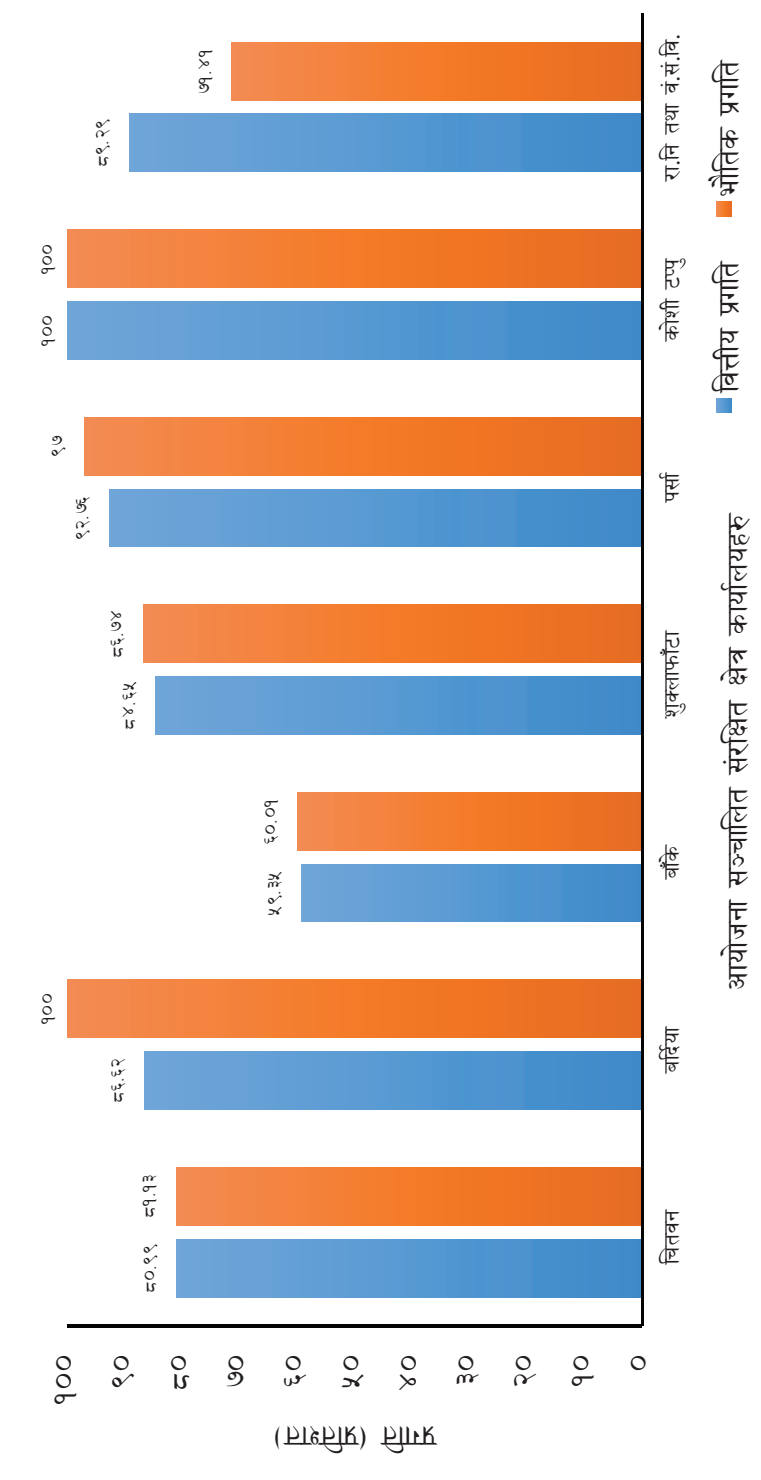
■ वित्तीय प्रगति

■ भौतिक प्रगति

चित्र ५: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजनाको प्रगति

२.५ हात्तीसारहरू

आ.व. २०८०/०८१ को हात्तीसारहरू आयोजना अन्तर्गत संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगति प्रतिशत तपसिल बमोजिम रहेको छ।

चित्र ६: हात्तीसारहरू आयोजनाको प्रगति

२.६: आ.व. २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रमको प्रगति

तालिका २: आ.व. २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रमको प्रगति विवरण

क्र.स.	माईलस्टोन क्रियाकपाल (नीति तथा कार्यक्रम / बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.)	लक्ष्य	बजेट (हजारमा)	खर्च (हजारमा)	खर्च प्रतिशत	भौतिक प्रगति (ईकाई)	कैफियत
	नीति तथा कार्यक्रमको बुँदा नं.४२						
1	पर्यटक पदमार्ग निर्माण मर्मत तथा स्तरोन्नती (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. १११)	१५० कि.मि.	८१००	८०५८	९९.४८	१५० कि.मि.	सम्पन्न
2	भ्यू टावर (मचान) मर्मत (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.१११)	३९ वटा	३७००	३२२६	८७.१९	३५ वटा	खसड-२ वटा र बाँकि-२ सम्पन्न हुन नसकेको
3	घाँसे मैदान व्यवस्थापन (बजेट बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.११६)	११४७ हे.	१५३९०	१२९८८	८४.३९	१११२ हे.	बाँकि को ३५ हेक्टर सम्पन्न हुन नसकेको
4	वन्यजन्तुको लागि पानी पोखरी निर्माण तथा मर्मत गर्ने (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. ११६)	५८ वटा	५७००	५०९५	८९.३९	४५ वटा	बाँकि रा.नि. ८ र शुक्ला ५ वटा सम्पन्न हुन नसकेको

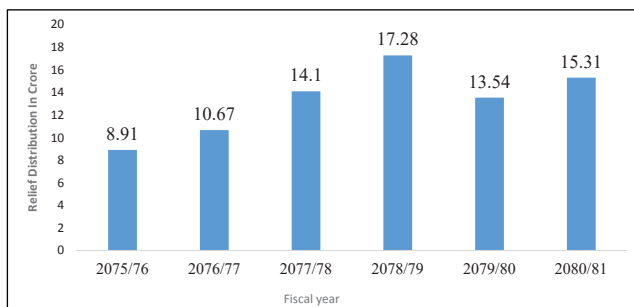
क्र.स.	माईलस्टोन क्रियाकपाल (नीति तथा कार्यक्रम / बजेट वक्तव्यको बुँदा नं.)	लक्ष्य	बजेट (हजारमा)	खर्च (हजारमा)	खर्च प्रतिशत	भौतिक प्रगति (ईकाई)	कैफियत
5	होमस्टे प्रवर्धन गर्ने (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. १११)	१ वटा	४०००	३९८६	९९.६६	९ वटा	सम्पन्न
6	सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. ११६)	१८ वटा	९७००	९०८१	९३.६२	१८ वटा	सम्पन्न
7	मेषजालीसहित तारवार निर्माण (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. ११६)	२३ कि.मि.	४६५९०	४२४३४	९१.०८	२३ कि.मि.	सम्पन्न
8	सोलार फेन्स निर्माण (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. ११६)	७ कि.मि.	६०२९०	५५५०२	९२.०६	७ कि.मि.	सम्पन्न
9	वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. ११७)		१४५५९३	१३४३५०	९२.२८	-	
10	संरक्षित क्षेत्रमा खटिने कर्मचारीहरुको बिमा (बजेट वक्तव्यको बुँदा नं. ११७)	१९०२ जना	३९९०	२९७२	७४.४९	१९०२ जना	सम्पन्न

भाग-३

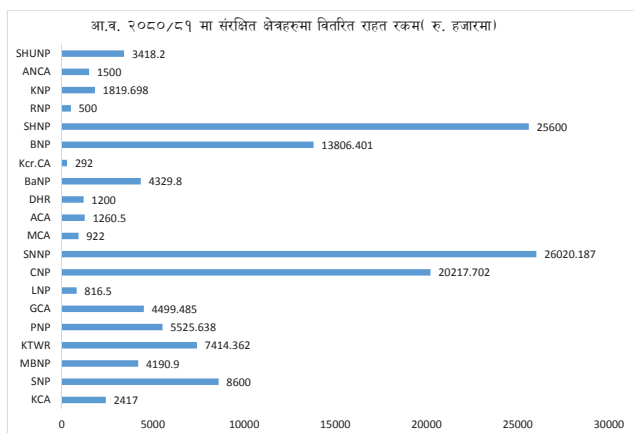
विभाग र अन्तर्गत कार्यालयबाट सम्पादन गरेका मुख्य क्रियाकलाप तथा गतिविधिहरू

३.१ वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण

संरक्षित क्षेत्र वरपर बढ्दो जनघनत्व एवं अव्यवस्थित भू-उपयोग एवं पुर्वाधारकाकारण वन्यजन्तुको वासस्थानमा भएको क्षयीकरण एवं संकुचनले वन्यजन्तु आफ्नो वासस्थान छाडी अन्यत्र गाउँ बस्तीमा जाने गरेको छ। यसबाट संरक्षित क्षेत्रभित्र तथा यसको वरिपरी बसोवास गर्ने मानिसहरूमा वन्यजन्तुबाट मानवीय तथा आर्थिक क्षति हुँदै आइरहेको छ। हात्ती, बाघ, गैंडा, हिउँ चितुवा, हिमाली कालो भालु, काठे भालु, बाँदर लगायतका वन्यजन्तुको आक्रमणबाट मानिसको मृत्यु तथा घाइते बनाउने मानवीय क्षति र वन्यजन्तुबाट बालीनाली, घर, गोठको क्षति हुने गरेको छ र यसलाई वर्तमान समयमा नेपालमा वन्यजन्तु संरक्षणमा देखा परेको एक चुनौतीकोरूपमा लिने गरिएको छ।

चित्र ७: आ.व. अनुसारको वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरणको विवरण

चित्र ८: संरक्षित क्षेत्रानुसारको राहत वितरणको विवरण

आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रहरूमा १९ जना मानिसहरूले वन्यजन्तुको आक्रमण ज्यान गुमाउनु परेको छ भने ५३ जना मानिसहरू सख्त घाईते र ५० जना मानिसहरू सामान्य घाईते हुनुभएको छ। यसै गरी ४ हजार ७ सय ६७ वटा पशुधन क्षति, १ सय ९१ घरगोठ क्षति र ४ हजार ८ सय ९९ वटा घटना अन्नबालीमा भएको क्षतिसंग सम्बन्धित रहेको छ।

वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहतबापत वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण निर्देशिका, २०८० बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ। यस आ.व. मा संरक्षित क्षेत्रहरूमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिबापत कूल १३ करोड ६३ लाख १ हजार ७ सय २७ राहत रकम वितरण गरिएको छ। वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची -११ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

३.२ दिवस समारोह

३.२.१ विश्व बाघ दिवस

विश्व बाघ दिवस हरेक वर्ष जस्तै यस वर्ष पनि जुलाई २९, २०२३ मा सम्पन्न भयो। उक्त कार्यक्रम वन तथा वातावरण मन्त्रालयका माननीय मन्त्री डा. विरेन्द्र प्रसाद महतोको प्रमुख आतिथ्यतामा सदर चिडियाखाना, जावलाखेलमा सम्पन्न भयो। बाघ दिवसको अवसरमा Tiger Conservation Action Plan (२०२३-२०३२) सार्वजनिक भएको, बाघ संरक्षण सम्बन्धी उत्कृष्ट लेख/रचना लेखे ४

जना विद्यार्थीहरू, बिराट लामिछाने, नविन न्यौपाने, धिराजन परियार र चाँदनी हमाललाई पुरस्कृत गरिएको साथै बाघ दिवसको दिन बाघ संरक्षण सम्बन्धी सचेतना फैलाउन एन.टी.सी. को CRBT मार्फत संरक्षण सन्देश प्रवाह गरिएको थियो।

३.२.२ विभागको स्थापना दिवस

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको ४४ औं स्थापना दिवस कार्तिक १८ गते शनिवार सार्वजनिक बिदा परेकोले कार्तिक २० गतेका दिन माननीय वन तथा वातावरण मन्त्री डा. बीरेन्द्र प्रसाद महतोको प्रमुख आतिथ्यमा एक औपचारिक कार्यक्रमको आयोजना गरी मनाइएको

थियो। उक्त कार्यक्रममा विशेष अतिथिकारूपमा वन तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिव डा. दीपक कुमार खराल रहनु भएको थियो भने वन तथा वातावरण मन्त्रालयका महाशाखा प्रमुखहरु, पूर्व सचिवज्यूहरु, विभागका पूर्व महानिर्देशकज्यूहरु, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष निर्देशनालयका प्रतिनिधि, संरक्षणका साझेदार संस्था राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष, डब्लु डब्लु एफ नेपाल, जेड एस एल नेपाल, पंक्षी संरक्षण संघ नेपालका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरु अतिथिकारूपमा रहनु भएको थियो। कार्यक्रमको सभापतित्व राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशक डा. सिन्धु प्रसाद ढुंगानाले गर्नुभएको थियो। कार्यक्रममा उपस्थित अतिथि तथा कर्मचारीहरुलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका उपमहानिर्देशक श्री वेद कुमार ढकालले स्वागत गर्नु भएको थियो भने उपमहानिर्देशक श्री अजय कार्कीले विभागको बारेमा प्रस्तुति गरी सो उपर छलफल भएको थियो। कार्यक्रमको संचालन वरिष्ठ ईकोलोजिष्ट श्री श्याम कुमार शाहले गर्नुभएको थियो।

३.२.३ विश्व सिमसार दिवस- २०२४

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको आयोजनामा "विश्व सिमसार दिवस-२०२४" मनाउने सन्दर्भमा माननीय वन तथा वातावरण मन्त्री डा.वीरेन्द्र प्रसाद महतोबाट वन परिसर गेटमा "सिमसार-मानव जीवनको आधार" नारा भएको होर्डिङबोर्ड उद्घाटन गरी कार्यक्रम सम्पन्न भयो।

३.२.४ २९ औं वन्यजन्तु सप्ताह २०८१

नेपालमा वन्यजन्तु तथा जैविक विविधता संरक्षणको महत्व र दिगो उपयोग गर्न जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले वि.सं. २०५३ सालदेखि प्रत्येक वर्षको वैशाख १ देखि ७ गतेसम्म विभिन्न कार्यक्रम गर्दै राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूले वन्यजन्तु सप्ताह मनाउँदै आइएको छ।

यस वर्ष "वन्यजन्तुको संरक्षण: पर्याप्यटन र आय आर्जन" (Wildlife Conservation: Eco-tourism and Income Generation) भन्ने मूल नारासहित उल्लिखित वन परिसर गेट, बबरमहलस्थित होर्डिङ बोर्ड माननीय वन तथा वातावरण मन्त्री श्री नवल किशोर साह सुडीबाट अनावरण भई २१ औं वन्यजन्तु सप्ताह २०८१ उद्घाटन भएको थियो।

३.३ तालिम/गोष्ठी/बैठक

३.३.१ वार्षिक प्रगति समीक्षा गोष्ठी

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र र प्राणी उद्यानहरूको आ.व. २०७९/८० को वार्षिक प्रगति समीक्षा गोष्ठी होटल कन्ट्रि भिल्ला, नगरकोटमा २०८० श्रावण १५-१७ मा सम्पन्न गरियो। गोष्ठीको उद्घाटन माननीय वन तथा वातावरण मन्त्री श्री विरेन्द्र प्रसाद महतोले गर्नु

भएको थियो। गोष्ठीमा विभागका शाखा प्रमुखहरु तथा कर्मचारीहरु, संरक्षित क्षेत्र कार्यालयका प्रमुखहरु, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष निर्देशनालयका निर्देशकसहितका कर्मचारीहरु, संरक्षण साझेदार संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूको उपस्थिति रहेको थियो।

गोष्ठीको प्रथम दिनको अन्तमा संरक्षित क्षेत्रका प्रमुखज्यूहरुले नवनियुक्त महानिर्देशक डा. सिन्धु प्रसाद ढुंगानालाई स्वागत र निवर्तमान महानिर्देशक डा. महेश्वर ढकाललाई फेरि भेटौला कार्यक्रम गरी मायाको चिनो प्रदान गर्नुभएको थियो।

३.३.२ योजना तर्जुमा गोष्ठी

आ.व. २०८१/८२ को लागि संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरुको योजना तर्जुमा गोष्ठी प्रमुख अतिथि एवं वन तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिव डा. दीपक कुमार खरालज्यूबाट उद्घाटन भई २०८० फाल्गुण २० देखि २२ सम्म आयोजना भएको थियो। गोष्ठीको सभापतित्व राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशक डा. सिन्धु प्रसाद ढुंगानाले गर्नु भएको थियो भने कार्यक्रममा उपस्थित अतिथि एवं सहभागीहरुलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका उपमहानिर्देशक श्री वेद कुमार ढकालले स्वागत गर्नुका साथै गोष्ठीको औचित्य माथि प्रकाश पार्नुभएको थियो। योजना तर्जुमा गोष्ठीमा वन तथा वातावरण मन्त्रालय, योजना, अनुगमन तथा समन्वय महाशाखा प्रमुख, राष्ट्रिय योजना आयोगका प्रतिनिधि, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका शाखा प्रमुखहरु, संरक्षित क्षेत्र कार्यालयका प्रमुखहरु, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष निर्देशनालय, संरक्षण साझेदार संस्थाका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग र संरक्षित क्षेत्र कार्यालयका कर्मचारीहरु समेतको उपस्थिति रहेको थियो। उद्घाटन कार्यक्रमको संचालन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका वरिष्ठ योजना अधिकृत श्री हरिभद्र आचार्यले गर्नु भएको थियो। उद्घाटन शत्र पश्चात प्राविधिक शत्र संचालन गरिएको थियो। प्राविधिक शत्रमा विभागका वरिष्ठ योजना अधिकृतले राष्ट्रिय योजना आयोग, वन तथा वातावरण मन्त्रालय र राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण

विभागका बजेट प्रस्ताव गर्ने मार्गदर्शन बारे प्रस्तुत गर्नु भएको थियो भने संरक्षणका साझेदार संस्थाहरू राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष, डब्लु डब्लु एफ नेपाल, जेड एस एल नेपालले आ-आफ्नो कार्यालयको प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। साथै, महानिर्देशक तथा उपमहानिर्देशकहरूबाट संरक्षित क्षेत्रका प्रमुखहरूलाई आवश्यक निर्देशन दिनु भएको थियो। योजना तर्जुमा गोष्ठीमा विभागले कार्यालयहरूलाई उपलब्ध गराएको सीमामा संरक्षित क्षेत्र कार्यालयका प्रमुख र योजना हेर्ने कर्मचारी स्वयंले आ-आफ्नो कार्यालयको बजेट तथा कार्यक्रम LMBIS मा प्रविष्ट गर्नु भएको थियो। LMBIS प्रविष्ट गर्ने कार्यमा योजना शाखाका कर्मचारीले समन्वय गर्नुभएको थियो।

३.३.३ कर्मचारीहरूको लागि लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण अभिमुखीकरण गोष्ठी

संरक्षित क्षेत्रका प्रमुख र संरक्षित क्षेत्रमा खटिने नेपाली सेनाका प्रतिनिधीहरूलाई लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम खाँदवारी संखुवासभामा सम्पन्न भयो। सो कार्यक्रममा लैङ्गिक हिंसा न्यूनीकरण विषयमा महानिर्देशकबाट प्रस्तुति भएको हुनुका साथै कार्यालयहरूमा आउने समस्या र तिनका समाधान गर्ने विषयमा समुहगत छलफल सम्पन्न भएको थियो।

३.४ ४० औं वार्डेन सेमिनार तथा २२ औं मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूको भेला

वि.सं. २०३७ सालमा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको स्थापना पश्चात् २०३८ साल देखि प्रत्येक वर्ष वार्डेन सेमिनार आयोजना गर्न थालिएको हो। निकुञ्ज तथा आरक्षहरूको मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति र संरक्षण क्षेत्रहरूको संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद् गठन पश्चात् वि.सं. २०६० देखि संयुक्तरूपमा संरक्षित क्षेत्रका प्रमुखहरूको बैठक तथा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष/ संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्का अध्यक्षहरूको भेला, सम्बन्धित निकुञ्ज आरक्षमा तैनाथ नेपाली सेनाका गण/गुल्मका गणपति/गुल्मपतिहरूकोसमेत सहभागितामा नियमित रूपमा गरिदै आईएको छ। विगतमा देशका विभिन्न संरक्षित क्षेत्र प्रणाली भित्रका विभिन्न स्थानहरूमा ३९ वटा वार्डेन सेमिनारहरू र २९ वटा अध्यक्षहरूको बैठक सम्पन्न भईसकेका छन्। ४० औं वार्डेन सेमिनार तथा २२ औं मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूको बैठक "संरक्षित क्षेत्रमा दिगो लगानी भन्ने मुल नाराका साथ खाँदबारी, संखुवासभामा सम्पन्न भएको थियो। उक्त कार्यक्रमहरू वन तथा वातावरण मन्त्रालयका माननीय राज्यमन्त्री श्री दीपक कार्कीको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न भएको थियो। ४० औं वार्डेन सेमिनार तथा २२ औं मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूको बैठक, २०८० मा २९ वटा संकल्प प्रस्तावहरू पारित गरिएको थियो। साथै, मध्यवर्ती क्षेत्रको भावी ढाँचा, नदीजन्य पदार्थको उत्खनन्, संरक्षित क्षेत्रमा पर्यापर्यटनको सम्भावना, प्राणी उद्यानको व्यवस्थापन मोडालिटी, मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व र न्यूनीकरणका उपायहरू र प्रत्येक संरक्षित क्षेत्रका अन्य समस्या र समाधानका उपायहरू लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो।

३.५ वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ गठन

वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश, २०८० बमोजिम वन्यजन्तु तथा वनजन्य अपराध नियन्त्रण गर्न फिल्डस्तरमा निकुञ्ज/आरक्ष रहेका जिल्लामा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्षको प्रमुख संयोजक र सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयका अधिकृत प्रतिनिधि, जिल्ला प्रशासन कार्यालयका अधिकृत प्रतिनिधि, जिल्ला प्रहरी कार्यालयका अधिकृत प्रतिनिधि, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्षको

सुरक्षार्थ खटिएको नेपाली सेनाको गण/गुल्मका प्रमुख सदस्य रहेको एक जिल्ला वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ हुने व्यवस्था गरेको छ। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष नरहेको जिल्लामा सम्बन्धित डिभिजनल वन अधिकृत इकाई संयोजक रहने व्यवस्था रहेको छ। आ.व. २०७९/८० सम्ममा ३६ जिल्लामा ३४ (काठमाडौं, भक्तपुर र ललितपुर जिल्लाको एउटा एकाइ) वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ गठन भई कार्य सञ्चालन भईरहेको थियो। मिति २०८०/१/२१ मा वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश २०८० भएपछि सबै जिल्लाहरू (७७ वटै) मा जिल्ला वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ रहने छन्। जिल्लास्तरीय WCCB रहने व्यवस्था बमोजिम हाल सबै जिल्ला मा वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ गठन भएको छ। साथै आदेश अनुसार प्रदेश WCCB सबै प्रदेशमा रहने व्यवस्था रहेको छ। आ.व. २०८०/८१ मा गण्डकी, मधेश, कोशी, र कर्णाली गरी ४ वटा प्रदेशमा प्रदेश WCCB को प्रथम बैठक सम्पन्न भएको तथा यसै आ.व. मा केन्द्रीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ को २० औं र २१ औं बैठक सम्पन्न भएको छ।

३.५.१ केन्द्रीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइको २० औं बैठक

केन्द्रीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइको बैठक राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशक एवं संयोजक डा. सिन्धु प्रसाद ढुंगानाज्यूको संयोजकत्वमा २० औं बैठक मिति २०८०।११।१८ काठमाण्डौमा आयोजना गरियो। सो बैठकमा नेपाल सरकार (म.प) को मिति २०८०।०१।२१ को निर्णयबाट जारी भएको वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश, २०८० को प्रावधान, सांगठनिक संरचना र काम, कर्तव्य, अधिकारको बारेमा छलफल भएको थियो। गम्भीर प्रकृतिको वन्यजन्तु अपराधका घटनाहरूलाई नेपाल प्रहरीको Criminal Record System (CRS) को Database मा समावेश गर्ने विषयमा छलफल भएको थियो।

३.५.२ केन्द्रीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइको २१ औं बैठक

केन्द्रीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइको २१ औं बैठक राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका महानिर्देशक एवं संयोजक डा. सिन्धु प्रसाद ढुंगानाको संयोजकत्वमा मिति २०८१।०३।२३ मा काठमाण्डौमा आयोजना गरियो। सो बैठकमा जुलाई १०-२०२४ मा भएको भारतको नयाँ दिल्लीमा सम्पन्न भएको नेपाल र भारतको केन्द्रीय WCCB का पदाधिकारीहरूको उपस्थितिमा जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धी दुवै देशका वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रणा सम्बन्धी बैठकको बारेमा छलफल भएको थियो।

३.५.३ प्रदेश वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ गठन

वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश, २०८० मा वन्यजन्तु तथा वनजन्य अपराध नियन्त्रण गर्न प्रदेश स्तरमा प्रदेश वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ (PWCCB) रहने प्रावधान अनुसार मिति २०८०/०५/१३ मा गण्डकी प्रदेशमा, मिति २०८०/०९/१६ मा मधेश प्रदेशमा र २०८०/१२/०२ मा कोशी प्रदेशमा प्रदेशस्तरीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइ गठन/पहिलो बैठक आयोजना गरिएको थियो। साथै, अन्य बाँकी प्रदेशहरूमासमेत पहिलो बैठक गर्ने कार्ययोजना/कार्यतालिका तयार गरिएको थियो।

भाग-४

मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन

४.१ वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र सोको राहत वितरण

संरक्षित क्षेत्रवरपर बढ्दो जनघनत्व एवं अव्यवस्थित भू-उपयोगका कारण वन्यजन्तुको वासस्थानमा भएको क्षयीकरण एवं संकुचनले गर्दा वन्यजन्तु आफ्नो वासस्थान छाडी गाउँ बस्तीमा पर्ने गरेका छन्। यसबाट संरक्षित क्षेत्रभित्र तथा यसको वरिपरि बसोबास गर्ने समुदायहरूको वन्यजन्तुबाट मानवीय तथा आर्थिक क्षति हुँदै आएको छ। हात्ती, बाघ, गैँडा, हिउँ चितुवा, हिमाली कालो भालु, काठे भालु, बाँदरलगायतका वन्यजन्तुको आक्रमणबाट मानवीय क्षति (मृत्यु तथा घाइते) बालीनाली, घर, गोठको क्षति हुने गरेको छ। यो अवस्थामा मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व एक टड्कारो समस्याको रूपमा रहेको छ। आ.व. २०८०/०८१ मा नेपालभर वन्यजन्तुबाट मृत्यु हुने मानिसको संख्या १९ सामान्य घाइते संख्या ५० र सख्त घाइते हुनेको संख्या ५३ घर/गोठको क्षति १९१ रहेको छ। यसरी वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको घटना संख्या जम्मा १०४१५ रहेको छ। वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहतवापत वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण निर्देशिका, २०८० बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ। यस आ.व.मा वन्यजन्तुबाट भएको क्षति वापत कूल रु. १३ करोड ६३ लाख १ हजार ७ सय २७ राहत रकम वितरण गरिएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-११ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.२ संरक्षित क्षेत्रमा मृत्यु भएका वन्यजन्तुको विवरण

आ.व. २०८०/०८१ मा २० वटा संरक्षित क्षेत्रहरूमा जम्मा २८२ वटा वन्यजन्तुको मृत्यु भएको थियो। तराईका संरक्षित क्षेत्रहरूमा मृत्यु हुने वन्यजन्तुको संख्या बढ्दो छ भने पहाड तथा हिमाली क्षेत्रमा यो संख्या तुलनात्मकरूपले कम देखिन्छ। मृत्यु भएका वन्यजन्तुहरूमध्ये चित्तलको संख्या सबैभन्दा धेरै १०९ रहेको छ। त्यसपछि मृत्यु हुने वन्यजन्तुहरूमा क्रमशः कृष्णसार, गैँडा, जंगली वदेल रहेको छ।

मृत्युका प्रमुख कारणहरू प्राकृतिक, सडक दुर्घटना, चोरी शिकारी, नहरमा डुबेर, तारजालीमा परेर, कुकुरको आक्रमण हुन्। आ.व. २०८०/०८१ मा सबैभन्दा बढि प्राकृतिक (९५), सडक दुर्घटना (५२) र त्यसपछि कुकुरको आक्रमण रहेको छ। आ.व. २०८०/०८१ मा विभिन्न संरक्षित क्षेत्रहरूमा मृत्यु भएका वन्यजन्तु र कारणको विवरण अनुसूची-१२ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.३ उद्धार गरिएका वन्यजन्तुको विवरण

आ.व. २०८०/०८१ मा विभिन्न संरक्षित क्षेत्रहरूमा विविध कारणले वन्यजन्तु घाइते, टुहुरा र समस्याग्रस्त भएका हुन्छन्। संरक्षित क्षेत्रभन्दा बाहिरसमेत घाइते, टुहुरा र समस्याग्रस्त अवस्थामा

फेला परेका वन्यजन्तुको संरक्षित क्षेत्र कार्यालयको सहयोगमा उद्धार तथा उपचार गरी उपयुक्त वासस्थानमा पुनर्स्थापना पना गर्ने गरिन्छ। यसैक्रममा आ.व. २०८०/०८१ मा जम्मा ४९८ वटा वन्यजन्तुहरुको उद्धार गरी प्राकृतिक वासस्थानमा पुनर्स्थापना गरिएको छ। जसमध्ये सबैभन्दा बढि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज (१५१), बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज (१४९) र शुक्लाफाँटा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज (१४४) रहेको छ। प्रजातिगत विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढि अजिगर (३०४) र चित्तल रहेको छ। उद्धार तथा पुनर्स्थापना गरिएको वन्यजन्तुको विस्तृत विवरण अनुसूची-१३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.४ मुद्दा र पक्राउ परेका मानिसको विवरण

राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष, शिकार आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र तथा मध्यवर्ती क्षेत्रमा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ र सो अन्तर्गतका नियमावली विपरीतको कार्य गर्नेलाई अनुसन्धान तथा तहकितात गरी मुद्दा हेर्ने अदालत वा तोकिएको अधिकारीसमक्ष पेश गर्नुपर्ने कानूनी प्रावधान रहेको छ। सोही प्रावधान अनुसार आ.व. २०८०/०८१ मा विभिन्न राष्ट्रिय निकुञ्ज/आरक्ष/संरक्षण क्षेत्र कार्यालयमा वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी जम्मा ८७ वटा मुद्दा दायर गरिएको छ। कार्यालयगत सबैभन्दा बढि चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा रहेको छ भने रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज, सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज, मनासलु संरक्षण क्षेत्र, कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र, अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र र कृष्णसार संरक्षण क्षेत्रमा कुनै पनि मुद्दा दायर भएको देखिदैन।

विभिन्न संरक्षित क्षेत्रहरू कार्यालयहरूमा चालु आ.व. मा अघिल्लो आ.व. मा दर्ता भई जिम्मेवारी सरी आएका र यस वर्षमा दायर भएका मुद्दाहरूमध्ये जम्मा ८३ वटा मुद्दाको फछौट भएको छ भने १७३ वटा मुद्दाको फछौट हुने बाँकि रहेको तथ्याङ्क रहेको देखिन्छ। दायर भएका र फछौट भएका मुद्दाहरूको कार्यालयगत विस्तृत विवरण अनुसूची-१४ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

दायर भएका ८७ वटा मुद्दाहरूमा जम्मा १२० जना मानिसहरू पक्राउ परेका छन्। जसमध्ये ६७ जना वन सम्बन्धी अपराधमा र बाँकि ५२ जना मानिसहरू वन्यजन्तु सम्बन्धी कसुरमा पक्राउ परेको देखिन्छ। पक्राउ परेका मानिसहरूमध्ये महिला र पुरुषको संख्या क्रमशः ७ र ११३ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-१५ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

भाग-५

अन्य विवरण/विविध

५.१ संरक्षित क्षेत्रमा साहसिक पर्यटकीय गतिविधि तथा चलचित्र/वृत्तचित्र छाँयाङ्कन

नेपालका संरक्षित क्षेत्रभित्र डकुमेन्ट्री/वृत्तचित्र छायाङ्कन एवं साहसिक पर्यटकीय गतिविधि सञ्चालन गर्नुपूर्व सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाले प्रचलित ऐन, नियमको अधिनमा रही तोकिएको प्रक्रियाहरू पुरा गरी नियमानुसारको राजश्व बुझाई अनुमति प्राप्त गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रभित्र नेपाली, सार्क मुलुक र विदेशी गरी जम्मा ११७ व्यक्ति/संस्थाले साहसिक पर्यटकीय गतिविधि तथा चलचित्र/वृत्तचित्र छाँयाङ्कन अनुमति लिएका देखिन्छ, जसबाट रु ७६ लाख ४ हजार ९ सय २९ उनन्तिस रुपैयाँ ७७ पैसा राजश्व संकलन भएको थियो। यस आ.व.मा संरक्षित क्षेत्रभित्र सञ्चालित साहसिक पर्यटकीय गतिविधि तथा अनुमति प्रदान गरिएका छाँयाङ्कन सहमतिको विवरण अनुसूची-१६ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.२ वन्यजन्तु शिकार अनुमति

नेपाल सरकारले २०४४ सालमा वन्यजन्तुको दिगो संरक्षण र व्यवस्थापन गरी शिकारलाई व्यवस्थित गर्न ढोरपाटन शिकार आरक्षको स्थापना गरेको छ। ढोरपाटन शिकार आरक्ष नेपालको एक मात्र शिकार गर्न पाइने संरक्षित क्षेत्र हो। यो आरक्षले रुकुम पूर्व, बागलुङ्ग र म्याग्दी जिल्लाको आंशिक भागलाई ओगटेको छ। यसको क्षेत्रफल १,३२५ वर्ग कि.मी. छ। शिकार व्यवस्थापनको प्रयोजनको लागि आरक्षलाई सुनदह, सेड, दोगाडी, बासेँ, फागुने, सुर्तिबाङ्ग र धुस्तुङ्ग गरी जम्मा ७ वटा ब्लकहरूमा विभाजन गरिएको छ। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागबाट शिकारको लागि लिखित अनुमति लिएर तोकिएको समय र ब्लकमा नाउर, झारल, बँदेल र रतुवा आदिको शिकार गर्न पाइन्छ। यो आरक्ष पेशेवार विदेशी शिकारीहरूका लागि Trophy Hunting को एक प्रमुख गन्तव्यको रूपमा परिचित रहेको छ। यस शिकार आरक्षमा वर्षको दुईपटक शिकारको लागि समय (सिजन) तोकिएको छ। आ.व. २०८०/८१ मा १९ वटा नाउर र ११ वटा झारल गरी जम्मा ३० वटाको शिकार अनुमति प्रदान गरिएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-१७ मा दिईएको छ।

५.३ सम्भाव्यता तथा वातावरणीय अध्ययन सहमति

आ.व. २०८०/०८१ मा प्रचलित ऐन कानून तथा कार्यविधिको अधिनमा रहि विभिन्न संरक्षित क्षेत्रहरूमा तालुक वन तथा वातावरण मन्त्रालय र यस विभागबाट जम्मा २३ वटा आयोजनाहरूको सम्भाव्यता तथा वातावरणीय अध्ययन सहमति प्रदान गरिएको छ। सहमति प्रदान गरिएकाहरूमध्ये ६ वटा सडक आयोजना, ५ वटा पुल निर्माण, ३ वटा प्रसारण लाईन आयोजना, ३ वटा खानेपानी आयोजना, २ वटा जलविद्युत आयोजना र ४ वटा अन्य (होटल, रिसोर्ट आदि) आयोजनाहरू रहेका

छन्। वातावरणीय अध्ययन अन्तर्गत ९ वटा संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, ८ वटा प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन सहमति, ४ वटा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सहमति, र बाँकि ३ वटा आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन सहमति प्रदान गरिएको छ। अध्ययन सहमति प्रदान गरिएका आयोजनाहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची-१८ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.४ संरक्षित क्षेत्रमा भएका अध्ययन अनुसन्धान

संरक्षित क्षेत्र अनुसन्धान कार्यविधि, २०६९ को परिधि भित्र रही विभागबाट आ.व. २०८०/८१ मा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विभिन्न विश्वविद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरू, अन्य अनुसन्धानकर्ता र संघ संस्थाहरूलाई गरी २४६ वटा अध्ययन अनुसन्धान अनुमति प्रदान गरिएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-१९ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.५ संरक्षित क्षेत्रमा पर्यटकको भ्रमण

आ.व. २०८०/०८१ मा विभिन्न २० संरक्षित क्षेत्रहरूमा नेपाली, सार्क राष्ट्र र अन्य विदेशी गरी जम्मा १० लाख २६ हजार ९ सय ५० जना पर्यटकहरूले भ्रमण गर्नुभएको छ। भ्रमण गर्ने पर्यटकहरूमा नेपाली, सार्क राष्ट्र र अन्य विदेशी पर्यटकहरूको अनुपात क्रमशः ६५.२८, १२.८० र २१.९२ रहेको छ।

संरक्षित क्षेत्र अनुसार हेर्दा सवैभन्दा बढि शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्जमा जम्मा ३ लाख ९२ हजार ८ सय ८२ (३८.२६ प्रतिशत) र सवैभन्दा कम अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रमा जम्मा २३ (०.००२ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ। मासिक रूपमा पर्यटकको विवरण अनुसार सवैभन्दा बढि चैत्र महिनामा १,२५,४९७ (१२.२२ प्रतिशत) देखिन्छ भने सवैभन्दा कम साउन महिनामा जम्मा ३९ हजार ८ सय ६० (३.८८ प्रतिशत) यस वर्षको पर्यटक संख्या गत आ.व. २०७९/०८० को भन्दा करिब १०.१२ प्रतिशत बढि रहेको छ। आ.व. २०६९/०७० देखि हालसम्मको एकिकृत पर्यटक विवरण र आ.व. २०८०/०८१ को संरक्षित क्षेत्रानुसारको पर्यटकको विस्तृत विवरण क्रमशः अनुसूची-९ र अनुसूची-१० मा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.६ जग्गा भोगाधिकार तथा रुख कटान सहमति

आ.व. २०८०/०८१ मा प्रचलित ऐन कानून तथा कार्यविधिको अधिनमा रहि विभिन्न संरक्षित क्षेत्रहरूमा नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णयबाट यस विभाग र सम्बन्धित आयोजनाहरूबीच सम्झौता गरी जलविद्युत तथा प्रशारण लाईन आयोजना निर्माणको लागि बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र, अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र र कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्रमा विभिन्न १० वटा आयोजनाहरूलाई जम्मा १५९.२३३ हेक्टर सरकारी जग्गाको भोगाधिकार र विभिन्न प्रजातिका जम्मा १६२१७ वटा रुख विरुवाहरू हटाउने सहमति प्रदान गरिएको छ। भोगाधिकार र रुख कटान सहमतिको विस्तृत विवरण अनुसूची-२२ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

कार्यक्रमका केही फोटोहरू

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजन

कार्यालय भवनको तला थप, बर्दिया रा. नि.

कार्यालय भवन निर्माण, शुक्लाफाँटा रा. नि.

पानी पोखरी निर्माण, चितवन रा. नि.

घाँसे मैदान व्यवस्थापन, शुक्लाफाँटा रा. नि.

पर्यटक विश्राम स्थल निर्माण, शे-फोक्सुण्डो रा. नि.

पर्यटक पदमार्ग निर्माण, शिवपुरी नागार्जुन रा. नि.

होमस्टे प्रवर्द्धनका लागि चिनो पसल निर्माण,
ढोरपाटन शि. आ.

मचान मर्मत, ढोरपाटन शि. आ.

कोठे पुल निर्माण, लाङटाङ रा. नि.

मेषजाली सहित तरबार निर्माण, पर्सा रा. नि.

गेमस्काउटलाई पुनर्ताजगी तालीम, मकालुवरुण रा. नि.

मचान मर्मत, लाङटाङ रा. नि.

कल्वर्ट निर्माण, कोशी टप्पु व. आ.

कृष्णसारको लागि माउन्ट निर्माण, कृष्णसार सं. क्षेत्र.

मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन सम्बन्धी गोष्ठी

चोरी शिकारी नियन्त्रण, डोरपाटन शि. आ.

वन पथ निर्माण, चितवन रा. नि.

भू-क्षय तथा पहिरो नियन्त्रण, सगरमाथा रा. नि.

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजना

क्षमता अभिवृद्धि तालिम, सगरमाथा रा. नि.

मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण सचेतना गोष्ठी, भानुभक्त प्रा. उ.

तारबार मर्मत, भानुभक्त प्रा. उ.

पि.सि. सि. सहितको मेषजाली निर्माण, चितवन रा. नि.

आन्तरिक गैडा स्थानान्तरण, चितवन रा. नि.

इको क्लब सञ्चालन, लाङटाङ रा. नि.

वन डडेलो व्यवस्थापन, राष्ट्रिय प्राणी उद्यान

वन्यजन्तु सप्ताह, राष्ट्रिय प्राणी उद्यान

वार्डन सेमिनार, रा. नि. तथा व. सं. वि.

विश्व बाघ दिवस, रा. नि. तथा व. सं. वि.

हात्तीसार

हात्तीको शेड घर निर्माण, चितवन रा.नि.

सोलार आउट डोर ल्याम्प निर्माण, चितवन रा.नि.

हात्तीको शेड घर मर्मत, बर्दिया रा.नि.

हात्तीको शेड घर निर्माण, पर्सा रा.नि.

भाग-५ अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : संरक्षित क्षेत्रको विवरण

क्र.सं.	संरक्षित क्षेत्र	मुख्य क्षेत्र		मध्यवर्ती क्षेत्र		जम्मा क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	विवरण सूचीमा सूचीकृत वर्ष (सन)	कैफियत
		घोषित वर्ष (सन)	क्षेत्रफल(वर्ग कि.मि.)	घोषित वर्ष (सन)	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)			
१	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९७३	९५२.६३	१९९६	७२९.३७	१६८२	१९८४	मुख्य (कोर) क्षेत्रमा सूचीकृत
२	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९७६	१७१०	१९९८	४२०	२१३०		
३	सागरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९७६	११४८	२००२	२७५	१४२३	१९७९	मुख्य (कोर) क्षेत्रमा सूचीकृत
४	राप्ती राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९७६	१०६	२००६	१९८	३०४		
५	वर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९७६	९६८	१९९६	५०७	१४७५		
६	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९८४	३४५५	१९९८	१३४९	४९०४		
७	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९८४	२२५	२००६	२१६	४४१		
८	मकालुवरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९९१	१५००	१९९९	८३०	२३३०		
९	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२००२	१५९	२०१६	११८.६१	२७७.६१		
१०	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०१०	५५०	२०१०	३४३	८९३		
११	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०१७	३०५	२०१७	२४३.५	५४८.५		
१२	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०१७	६२७.३९	२०१७	२८५.३	९१२.६९		
१३	कोशीटप्पू वन्यजन्तु आरक्ष	१९७६	१७५	२००४	१७३	३४८		
१४	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	१९८७	१३२५			१३२५		
१५	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र	१९९२	७६२९			७६२९		
१६	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र	१९९७	२०३५			२०३५		
१७	मनासलु संरक्षण क्षेत्र	१९९८	१६६३			१६६३		
१८	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र	२००९	१६.९५			१६.९५		
१९	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र	२०१०	२१७९			२१७९		
२०	अपी नाम्चा संरक्षण क्षेत्र	२०१०	१९०३			१९०३		
जम्मा								
२१	राष्ट्रिय प्राणी उद्यान	२०१५	२.४५			३४१९.७५		
२२	मानुभक्त प्राणी उद्यान	२०१७	४.२५					

अनुसूची २ : रामसार साईटमा सूचीकृत नेपालका सिमसार क्षेत्रहरु

क्र.सं.	नाम	क्षेत्रफल (हे)	सूचीकृत मिति (सन्)	जिम्मेवार स्थानीय व्यवस्थापन निकाय
१	कोशीटप्पू	१७५००	१२/१७/१९८७	कोशीटप्पू वन्यजन्तु आरक्ष
२	वीस हजार तथा आसपासका तालहरु	३२००	८/१३/२००३	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज
३	घोडाघोडी ताल क्षेत्र	२५६३	८/१३/२००३	डिभिजन वन कार्यालय, कैलाली
४	जगदीशपुर जलाशय	२२५	८/१३/२००३	डिभिजन वन कार्यालय, कपिलवस्तु
५	रारा ताल	१५८३	९/२३/२००७	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज
६	फोक्सुण्डो ताल	४९४	९/२३/२००७	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज
७	गोसाइकुण्ड तथा आसपासका तालहरु	१०३०	९/२३/२००७	लामटाङ्ग राष्ट्रिय निकुञ्ज
८	गोक्यो तथा आसपासका तालहरु	७७७०	९/२३/२००७	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज
९	माई पोखरी	९०	१०/२८/२००८	डिभिजन वन कार्यालय, इलाम
१०	पोखरा उपत्यकाका तालहरु	२६१०६	२/२/२०१६	डिभिजन वन कार्यालय कास्की र पोखरा महानगरपालिका
	जम्मा क्षेत्रफल	६०५६१		

अनुसूची ३ : जैविक विविधता तथा वातावरण संरक्षणसम्बन्धी नेपाल पक्ष रहेका अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि र सम्झौताहरूको विवरण

क्र.सं.	सन्धि र महासन्धि	सदस्य भएको वर्ष	सन्धि/सम्झौताको उद्देश्य
१	CITES (Convention on International Trade In Endangered Species of Wild Fauna and Flora)	1975	राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा दुर्लभ वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको चोरी शिकार तथा अवैध व्यापार नियन्त्रण गर्ने ।
२	IUCN (International Union for Conservation of Nature)	1975	दुर्लभ तथा सङ्कटापन्न प्रजातिको अस्तित्व र अवस्था आँकलन गरी सोहीअनुसार संरक्षणका कार्यक्रम बनाई लागू गर्ने ।
३	UNESCO/WHs (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization/World Heritage Site)	1978	महत्वपूर्ण एवं विशेष प्रकृतिका क्षेत्रहरूलाई विश्व सम्पदा सूचीमा समावेश गरी ती क्षेत्रहरू Universal Outstanding Value को (UOV) संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने । सन् १९७९ मा सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज र सन् १९८४ मा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत भएका छन् ।
४	Ramsar Convention	1987	विभिन्न महत्वका सिमसार क्षेत्रहरूको संरक्षण, व्यवस्थापन तथा बुद्धिमतपूर्ण उपयोग कार्यमा टेवा पुर्याउने ।
५	CBD (Convention on Biological Diversity)	1992	जैविक विविधताको संरक्षण, यसका अवयवहरूको दिगो उपयोग तथा यसबाट प्राप्त हुने लाभहरूको समन्यायिक बाँडफाँट गर्ने ।
६	GTF (Global Tiger Forum)	1994	दुर्लभ वन्यजन्तु पाटे बाघको संरक्षण, संरक्षणमुखी कार्यक्रमहरूबाट स्थानीयवासीको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने ।
७	APAP (Asia Protected Areas Partnership)	2014	एसिया क्षेत्रमा भएका संरक्षित क्षेत्रहरूसँग समन्वय, Best Practices बारेमा अनुभव आदान प्रदान गर्ने ।
८	SAWEN (South Asia Wildlife Enforcement Network)	2016	दक्षिण एसियाका आठ वटा देशमा हुने वन्यजन्तुको अपराध नियन्त्रण गर्नमा समन्वय र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

अनुसूची ४: वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण सम्बन्धी सांगठनिक संरचना

(क) राष्ट्रिय बाघ संरक्षण समिति, नेपाल

क्र.सं.	पदाधिकारी	पद
१	प्रधानमन्त्री	अध्यक्ष
२	मन्त्री, गृह मन्त्रालय	सदस्य
३	मन्त्री, अर्थ मन्त्रालय	सदस्य
४	मन्त्री, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सदस्य
५	मन्त्री, रक्षा मन्त्रालय	सदस्य
६	मन्त्री, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सदस्य
७	नेपाल सरकारका मुख्य सचिव	सदस्य
८	समितिले छनौट गरेका राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रका बाघ तथा बाघको पारिस्थिकीय प्रणालीसम्बन्धी प्रतिष्ठित विशेषज्ञहरु, २ जना	सदस्य
९	समितिले छनौट गरेका राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रबाट नेपालमा बाघ संरक्षणसम्बन्धमा सहयोग गर्ने निकायका उच्चस्तरका प्रतिनिधि, १ जना	सदस्य
१०	सचिव, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सदस्य सचिव

** (ख) राष्ट्रिय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण समन्वय समितिको साङ्गठनिक संरचना

१	मन्त्री, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	अध्यक्ष
२	प्रधान सेनापति, नेपाली सेना	सदस्य
३	सचिव, प्रधामन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	सदस्य
४	सचिव, अर्थ मन्त्रालय	सदस्य
५	सचिव, कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय	सदस्य
६	सचिव, गृह मन्त्रालय	सदस्य
७	सचिव, रक्षा मन्त्रालय	सदस्य
८	सचिव, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	सदस्य
९	सचिव, संधिय मामिला तथा सामान्य शासन मन्त्रालय	सदस्य
१०	नायव महान्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय	सदस्य
११	महानिरीक्षक, नेपाल प्रहरी	सदस्य
१२	महानिरीक्षक, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	सदस्य
१३	मुख्य अनुसन्धान निर्देशक, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	सदस्य
१४	महानिर्देशक, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	सदस्य-सचिव

** (ग) केन्द्रीय वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाइको साङ्गठनिक संरचना

१	महानिर्देशक, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	संयोजक
२	महाशाखा प्रमुख गृह मन्त्रालय, (सुरक्षा तथा समन्वय महाशाखा)	सदस्य
३	सह-न्यायाधिवक्ता, महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय	सदस्य
४	महानिर्देशक, वन तथा भू-संरक्षण विभाग	सदस्य
५	महानिर्देशक, भन्सार विभाग	सदस्य
६	महानिर्देशक, कारागार व्यवस्थापन विभाग	सदस्य
७	महानिर्देशक, नागरिक उड्डयन प्राधिकरण	सदस्य
८	महानिर्देशक, हुलाक सेवा विभाग	सदस्य

९	सहायक रथी, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष निर्देशनालय, नेपाली सेना	सदस्य
१०	प्रहरी नायव महानिरीक्षक, केन्द्रीय अनुसन्धान ब्यूरो, नेपाल प्रहरी	सदस्य
११	सशस्त्र प्रहरी नायव महानिरीक्षक, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	सदस्य
१२	अनुसन्धान निर्देशक, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग	सदस्य
१३	कार्यकारी निर्देशक, राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशाला	सदस्य
१४	उप-महानिर्देशक, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	सदस्य सचिव

**** (घ) प्रदेश वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाई**

१	प्रदेश सचिव, वन क्षेत्र हेर्ने सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालय	संयोजक
२	प्रदेश सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय	सदस्य
३	प्रदेश सचिव, आर्थिक मामिला सम्बन्धी मन्त्रालय	सदस्य
४	प्रदेश सचिव, आन्तरिक मामिला सम्बन्धी मन्त्रालय	सदस्य
५	प्रदेश वन निर्देशक, सम्बन्धित प्रदेश	सदस्य
६	सहायक रथी, नेपाली सेना	सदस्य
७	प्रहरी नायव महानिरीक्षक, प्रदेश प्रहरी कार्यालय, नेपाल प्रहरी	सदस्य
८	सशस्त्र प्रहरी नायव महानिरीक्षक, सशस्त्र प्रहरी बल सम्बन्धित प्रदेशस्थित बाबहनी	सदस्य
९	सहायक रथी, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्ष निर्देशनालय, नेपाली सेना	
१०	अनुसन्धान निर्देशक, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग, प्रदेश कार्यालय	सदस्य
११	उपन्यायाधिवक्ता, मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	सदस्य
१२	महाशाखा प्रमुख (प्राविधिक), प्रदेश वनसम्बन्धी कार्यालय	सदस्य-सचिव

**** (ङ) जिल्ला वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण एकाई**

१	वरिष्ठ संरक्षण अधिकृत वा डिभिजन वन अधिकृत, राष्ट्रिय निकुञ्ज चयन वन्यजन्तु आरक्ष कार्यालय वा डिभिजन वन कार्यालय	संयोजक
२	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा निजले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सदस्य
३	जिल्ला न्यायाधिवक्ता, जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय	सदस्य
४	गणपति/गुल्मपति, नेपाली सेना	सदस्य
५	प्रमुख, जिल्ला प्रहरी कार्यालय	सदस्य
६	प्रमुख, सशस्त्र प्रहरी बल, जिल्ला स्थित गण/गुल्म	सदस्य
७	प्रमुख, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	सदस्य
८	प्रमुख, जिल्ला हलाक कार्यालय	सदस्य
९	प्रमुख, कारागार कार्यालय	सदस्य
१०	सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि	सदस्य
११	अधिकृत (प्राविधिक), सम्बन्धित जिल्लाभित्रका निकुञ्ज/आरक्ष/डिभिजन वन कार्यालय	सदस्य-सचिव

**** वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण आदेश, २०८० बमोजिम गठित**

अनुसूची ५ : आ.व. २०८०/०८१ मा विभाग तथा संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरूको आयोजनागत विनियोजित बजेट र खर्चको प्रगति विवरण

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजना											
क्र. सं.	कार्यालय	जम्मा बजेट (हजारमा)			जम्मा खर्च (हजारमा)			वित्तिय प्रगति			भौतिक प्रगति
		चालु	पूँजीगत	जम्मा	चालु	पूँजीगत	जम्मा	चालु	पूँजीगत	जम्मा	
१	कन्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र, ताप्लेजुङ	१२००	०	१२००	११९२.३७	०	११९२.३७	९९.३६		९९.३६	१००
२	मकालुवरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज, संखु-वासभा	१५००	०	१५००	१२९५	०	१२९५	८६.३३		८६.३३	९०
३	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, सोलुखुम्बु	२९०००	०	२९०००	२८९९७.१४	०	२८९९७.१४	९९.९९		९९.९९	१००
४	कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्ष कार्यालय	१५००	०	१५००	१४३६.३५	०	१४३६.३५	९५.७६		९५.७६	९५
५	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज आधारभार, पर्सा	१४०००	०	१४०००	१२९३२.०१	०	१२९३२.०१	९२.३७		९२.३७	९५
६	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, रसुवा	१००००	०	१००००	९४८७.८६	०	९४८७.८६	९४.८८		९४.८८	१००
७	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, चितवन	६३०००	०	६३०००	६०८३७.३५	०	६०८३७.३५	९६.५७		९६.५७	१००
८	राष्ट्रिय प्राणी उद्यान, भक्तपुर	१३७१६	६००५	१९७२१	१३०४९	९९४.०३	१४०४३.०३	९५.१४	१६.५५	७१.२१	२२.५४
९	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	८३४४९	७७३५	९११८४	६०३९२.८४	५०३६.७२	६५४२९.५६	७२.३७	६५.१२	७१.७६	८६.०९

क्र. सं.	कार्यालय	जम्मा बजेट (हजारमा)			जम्मा खर्च (हजारमा)			वित्तिय प्रगति			भौतिक प्रगति
		चालु	पूँजीगत	जम्मा	चालु	पूँजीगत	जम्मा	चालु	पूँजीगत	जम्मा	
१०	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, काठमाडौं	१५०००	०	१५०००	९७७५.७१	०	९७७५.७१	६५.१७		६५.१७	७५
११	भानुभक्त प्रणाली उद्यान, तनहुँ	९२३५	१४६०	१०६९५	५५६२.२५	१४२८.७८	६९९१.०३	६०.२३	९७.८६	६५.३७	६५.७१
१२	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, बाँके	२३००	०	२३००	१८९३.५१	०	१८९३.५१	८२.३३		८२.३३	९८.८७
१३	कुण्डसार संरक्षण क्षेत्र कार्यालय खैरापुर	१०००	०	१०००	९९९.९	०	९९९.९	९९.९९		९९.९९	१००
१४	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, बर्दिया	११०००	०	११०००	१०७७३.७७	०	१०७७३.७७	९७.९४		९७.९४	१००
१५	शे-फोक्सुङ्गे राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, डोल्पा	३०००	०	३०००	२९६८.६	०	२९६८.६	९८.९५		९८.९५	८५
१६	रापा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, मुगु	१५००	०	१५००	१५००	०	१५००	१००.००		१००.००	१००
१७	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, बाजुरा	१५००	०	१५००	१३१२.८२	०	१३१२.८२	८७.५२		८७.५२	१००
१८	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुला	७०००	०	७०००	६९२१.७७	०	६९२१.७७	९८.८८		९८.८८	९९.५५
१९	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, कन्चनपुर	२५००	०	२५००	२४९९.८१	०	२४९९.८१	९९.९९		९९.९९	१००
	कुल जम्मा	२७१४००	०	२८६६००	२३३८२८.०६	७४५९.५३	२४१२८७.५९	८६.१५६		८४.१९०	

राष्ट्रीय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना												
१	कन्वन्शनजथा सरक्षण क्षेत्र,ताप्लेजुङ	१४३२३	१४००	१५७२३	१०१९९.०७	१३९४.०४	११५९३.११	७१.२०८	९९.५७४	७३.७३३	१००	
क्र. सं.	कार्यालय	जम्मा बजेट (हजारमा)		जम्मा खर्च (हजारमा)		वित्तिय प्रगति				भौतिक प्रगति		
		चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा		
२	मकालुवरण राष्ट्रिय निकुञ्ज, संखुवासभा	६४१७२	८१८०	७२३५२	४८४९०.६९	८१०१.३२	५६५९२.०१	७५.५६४	९९.०३८	७८.२१८	७६.२७	
३	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,सोलुखुम्बु	५१२८३	३२६०	५४५४३	३५१३१.१७	३२५७.९९	३८३८९.१६	६८.५०५	९९.९३८	७०.३८३	८५.२८	
४	कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष कार्यालय, सुनसरी	५०३८७	२३३७०	७३७५७	५१३४८.७३	२२६९९.१४	७४०४७.८७	१०१.९०९	९७.१२९	१००.३९४	९५	
५	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज आधाभार,पर्सा	६९२३८	५३२४५	१२२४८३	५७४७५.७५	४३५२४.४	१०१०००.१५	८३.०१२	८१.७४४	८२.४६१	९२	
६	गौरीशंकर सरक्षण क्षेत्र सम्पर्क कार्यालय,दोलखा	६४४६	७००	७१४६	८५६७.६	६९९.७१	९२६७.३१	१३२.९१३	९९.९५९	१२९.६८५	१००	
७	लाइटहाट राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,रसुवा	६०६४८	१७४६०	७८१०८	४२७८७.६३	१७०७१.२४	५९८५८.८७	७०.५५१	९७.७७३	७६.६३६	१००	
८	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,चितवन	१७९३३९	३३४७५	२१२८१४	१२४८८६.३६	२१९१७.५३	१४६८०३.८९	६९.६३७	६५.४७४	६८.९८२	७४.११	
९	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,काठमाडौं	७७५६५	३००७०	१०७६३५	८९४५३.६१	२०२८०.४२	१०९७३४.०३	११५.३२७	६७.४४४	१०१.९५०	८४.८३	
१०	मनासलु संरक्षण क्षेत्र सम्पर्क कार्यालय गोरखा	७०७१	७००	७७७१	४८१८.१२	६९६.८	५५१४.९२	६८.१३९	९९.५४३	७०.९६८	८३.११	
११	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र सम्पर्क कार्यालय,कास्की	१०२८१	४००	१०६८१	९४५५.७९	३७०	९८२५.७९	९१.९७३	९२.५	९१.९९३	९१.७७	

१२	दोपटन शिकार आरक्षण कार्यालय,बागलुङ	५५०४२	७८२०	६२८६२	३५८७६.२८	७७९३.७९	४३६७०.०७	६५.१८०	९९.६६५	६९.४७०	१००
क्र. सं.	कार्यालय	जम्मा बजेट (हजारमा)			जम्मा खर्च (हजारमा)			वित्तिय प्रगति			भौतिक प्रगति
		चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा	
१३	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,बाँके	११५०३९	४५१३४	१६०१७३	७९८१४.८६	२६१०३.७५	१०५९१८.६१	६९.३८१	५७.८३६	६६.१२८	७३.३८
१४	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र कार्यालय,बर्दिया	१९२१५	४७९५	२४०१०	१५७८८.३९	४७७४.५४	२०५६२.९३	८२.१६७	९९.५७३	८५.६४३	८७.१४
१५	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, बर्दिया	१७५१४३	८५८६६	२६१००९	१२०८२५.०६	६०९५६.९४	१८१७८२	६८.९८७	७०.९९१	६९.६४६	७८.२४
१६	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, डोल्पा	५१२३४	७१३०	५८३६४	५७९७९.१९	६९२१.५	६४९००.६९	११३.१६५	९७.०७६	१११.२००	८०.६२
१७	राप्ता राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय,मुगु	४२०९०	९१५५	५१२४५	३६१५३.७६	८८६३.०५	४५०१५.८१	८५.८९६	९६.८००	८७.८४४	८८.६८
१८	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, बाजुरा	५५९८०	१०१६०	६६१४०	४३३४१.८	८०६०.०४	५१४०१.८४	७७.४२४	७९.३३१	७७.७१७	८०.३
१९	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुला	४९३४३	११०००	६०३४३	३३१६७.०९	९६३९.५९	४२८०६.६८	६७.२१७	८७.६३३	७०.९३९	७३.२८
२०	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, कन्चनपुर	७००६१	४४७८०	११४८४१	५३३९०.६९	३८१८८.५२	९१५७९.२१	७६.२०६	८५.२८०	७९.७४४	९२.७८
	कुल जम्मा	१२२३९००	३९८१००	१६२२०००	९७७०१.५७	३११३१३.३१	१२८९०१४.८८	७९.८८४	७८.२००	७९.४७१	
हात्तीसारहरु आयोजना											
१	कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्षण कार्यालय, सुनसरी	२२२६९	३७९५	२६०६४	२१०९५	३७३७.६६	२४८३२.६६	९४.७२८	९८.४८९	९५.२७६	१००

२	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज आधाभार, पर्सा	२०८६०	५८६०	२६७२०	१९२६९.६४	५८२७.३२	२५०९६.९६	९२.३७६	९९.४४२	९३.९२६	९७
३	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय- य, चितवन	९९७०६	३०५५	१०२७६१	८०३५६.५१	२८७६.९४	८३२३३.४५	८०.५९३	९४.१७२	८०.९९७	८१.१३
क्र. सं.	कार्यालय	जम्मा बजेट (हजारमा)			जम्मा खर्च (हजारमा)			वित्तिय प्रगति			भौतिक प्रगति
४	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग	चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा	
		१४०	०	१४०	१२५.५	०	१२५.५	८९.६४३		८९.६४३	७१.४३
५	बौके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, बौके	२१६४२	२४०५	२४०४७	१२६२५.२४	१६४७.५७	१४२७२.८१	५८.३३७	६८.५०६	५९.३५४	६०.१
६	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, बर्दिया	२३९१७	१९४०	२५८५७	२०४७८.३३	१८८०.८	२२३५९.१३	८५.६२२	९६.९४८	८६.४७२	१००
७	शुमलाफांटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, कन्चनपुर	२०१६६	२२४५	२२४११	१५१६७.६९	१८०३.६३	१६९७१.३२	७५.२१४	८०.३४०	७५.७२८	८६.७४
	कुल जम्मा	२०८७००	१९३००	२२८०००	१६९११७.९१	१७७७३.९२	१८६८९१.८३	८१.०३४	९२.०९३	८१.९७०	

अनुसूची ६ : मध्यवर्ती क्षेत्रमा आ.व २०८०/८१ सम्ममा विनियोजित भएको बार्षिक बजेट

(रकम रु. हजारमा)

क्र. सं.	कार्यालयको नाम	२०६६/६७ सम्म	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	कुल जम्मा
१	चितवन रानि.	२१०२७८	१६१६६	८०४८	१४७८७	१००००	१०००००	७४१६०	१००४००	८१८४	७८८५	१२४७४	६४०००	२०१००	३१८७	६३०००	१२०६१८४
२	पर्सा रानि.	११०८	१०४४६	०	४०००	५४०४	६८६	११०४	८१८४	७८१४	२०४९	४४७८	४००	२८८४	१४०४	१४०००	६८००४
३	बाँके रानि.	०	०	४०६	६४२	२३६१	८३६३	१४००	७८१४	२२१४	१७८	४३४९	२३००	८००	३६८	२३००	३५१४६
४	वर्दिया रानि.	१९८३६	२९४२	६०८७	८०००	१४०००	१०९४३	५९९५	२१११२	१३९५८	९१९१	१४३३४	१२०००	५४६५	४३०	११०००	१६४०९३
५	शुक्लाफाँटा रानि.	३४९	४७५	०	१४३२	१९३२	१६७९	२०३५	५४४०	१२१३०	२३०५९	३४६४	५१००	११३६४	१९७७	२४००	७२९५६
६	शिवपुरी नागार्जुन रानि.	०	०	०	०	०	०	०	८०००	११४११	७४९४	१४३९७	१०७००	६०६२	७७९०	१४०००	८०९५४
७	लाडवाङ रानि.	१९५३१	६१०८	११४२७	४०००	२००००	२००००	१६३७	३८४६८	४४४७४	२२४३३	२८३४४	१८६००	२८८८	५०४०	१००००	२६८८९८
८	सगरमाथा रानि.	१९८४९	२३०४०	४४०३०	१००००	५००००	४१५४७	३२८४०	३७०००	७८६०६	५१५३६	७०९४५	३१३००	६१९९	१८३००	२९०००	५४४२२२
९	मकलुवरुण रानि.	१२९५	५९४	१७८३	१९६७	१९८५	२३७	१५५५	२९७८	२७८	२९८०	६४०८	३८००	८००	१११७	१५००	३४१०१
१०	श्री-फोक्सुण्डो रानि.	०	३८०	१३९२	१२०६	१३३५	१२४८७	९८८६	८०००	१२२४९	११४२९	२७७३०	५१००	१८४७	४६१५	३०००	१००७४८
११	रागा रानि.	०	१८५	२५७	३१२	१६८	१८४	१९१	३८०	५३४	२९४	५०३१	३१००	८००	९००	१५००	१३८३६
१२	खप्तड रानि.	०	८६	१७४	३५३	१४२	१४१	१७८	१७७	१५०	१०२	६३४०	२१००	८००	४४०	१५००	१२६८३
१३	कोशीटुम्बु व.आ.	०	४६३	०	८८६	८४४	९६०	०	१९२९	११९५	१९९५	९६७०	३४००	९००	८१५	१५००	२४५९७
१४	उप्री नाम्पा सं.क्षे.	०	०	०	०	०	०	२५७०	३५००	३५८८०	७८२६	६९०९	६७००	५१८४	७४५०	७०००	८२८१९
१५	कृष्णसार सं.क्षे.	०	०	०	०	०	०	०	०	३२	२९	७७	८००	८००	३१६	१०००	३७४८
१६	कञ्चनजंगा सं.क्षे.	०	०	१७११	२४१५	७१९	०	८००	६०७	५४०	७८	५८२९	२८००	६००	३५२	१२००	१८४५१
	जम्मा	२७७९६७	६०८९५	१४७३९५	५००००	२०००००	१९९४६१	१५००००	२४५०००	३४८२००	२२००००	३३४७४०	१८००००	६७४९३	९००००	१६५०००	२७३१४४०

अनुसूची ७ : आ.व. २०६९/७० देखि २०८०/८१ सम्मको कार्यालयगत राजश्व विवरण

क्र. सं.	कार्यालय	राजश्व विवरण (हजारमा)													जम्मा
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१		
१	रा.नि. तथा व.सं. विभाग	४७०५८	४७३१२	५६५७१	३९४९९	५७४३२	४३२८९	७४२२९	२५५७९	३५३४	३२२१४	६५४८४	७००४११	५६३२०६४१	
२	चितवन रा.नि.	२१०४१६	२४६९१३	२४६५२९	११६८४४	२०१५०९	२४८२००	२९६६५५	२०७६८७	३४०३०	१११९६७	२८१३७७	३४१५०१४७	२५४४७३८४६७	
३	बर्दिया रा.नि.	३०६७९	२१९३३	२०५११	२४६१७	३१८०२	२९८०६	३३५२८	२४९२४	१३६११	१५००५	४५५१३	४०८५३४९	३३२७८२४९२३	
४	लाइटाड रा.नि.	३९१६१	४३७५०	४१८०४	१६२११	३३१५२	४५६०९	४४१७०	२६१३३	१९३९	२६०५	४२४७७	५४३९११२	३९१३०११२११	
५	रागा रा.नि.	९५१	३९१	५३५	१४०९	१५९१	२०९३	३६७९	३४५८	२९५०	२३९१६	४८९१	४८३३८०	५०६९७७७६८	
६	बाँके रा.नि.	६९०९	१७४६९	४४८९	१७१९८	६४७४	५९०४	१०४५०	२४८२	६५०८	८२९७	१०१४६	६०८३८३	१०२४०९१८२६	
७	सगरमाथा रा.नि.	९११४६	९२७५४	८९०२६	६७१९५	११६५५४	१७२६२९	१६१०६६	८६१०९	१२१२६	२९४८८	१४८१३६	१५४७६०५७	१२२०८९१५६६	
८	शे-फोक्सण्डो रा.नि.	२२४४	२५२७७	३२५३४	१२९३८	१९४७४	२३२५४	५७९२	४३२१	३६४७	१४१२३	२०३८४	३०९३१६२	२४६३२७६१८७	
९	शिवपुरी नागार्जुन रा.नि.	७८२८	१०३७५	१६७३९	१६१५९	२३५०३	२४३६४	३३१११	२३५५४	१४०३७	३३११	५४३६३	६०९२१५२	२८८२६५५२२५	
१०	मकालुवरुण रा.नि.	३८२१	४२५२	३८७७	३१९६	४३२१	५१७७	७४७७	५२०३	२२६४	६०२३८	४९३८	६३४६८७	१११११०१८७२	
११	खप्तड रा.नि.	४०१	३८७	४०४	४३१	५५०	२५४	९६१	४३६	५३९	१५३८७	७७४	८५५४१	२१३७१४०८७६	
१२	शुक्लाफाँटा रा.नि.	४३१५	३५३४	६७७०	९४१८	२४५६७	६६३३२	८६३३	१००३५	२९९३०	२९३२	९३६२	१३२७७८२	१८९१७५८१८९	
१३	पर्सा रा.नि.	१५०५७	२०२०	५८३५	४९६२	६३६६	७९९८	१०९७०	१०७९०	९९५७	९२१	३६२३८	१६२३०१	१२७३४४००५	
१४	कोशीटप्पु व.आ.	१७६०	२१२२	२९३४	२१८१	३१७५	४०११	५०८३	३८६३	२६४८	४११०	४३१६	३९५०११	४०१५३१०९३५	
१५	ढोरपाटन शि.आ.	४३२	४२७	३७१	३६९	६९५	८४४	९५३	६६९	८१३	२२२०	१९७७	४३४८१५	१४११८१५	

क्र. सं.	कार्यालय	राजश्व विवरण (हजारमा)												जम्मा	
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१		
१६	कृष्णसार सं.क्षे.	४४	५३	९६	७०	७१	१२०	५९६	६१९	४८३	२५००४	२१	५२२१६७	२७६९१६७३	
१७	अपी नाम्मा सं.क्षे.	७८२८	१०२३८	८६४७	१७३४५	२०३९०	२४४१४	१३७३	१०७१३	१०२६९	५५६	२१६१४	२२९४४७१	१६८७११७०९३	
१८	कञ्चनजंघा सं.क्षे.	११०९	१६४२	१०३९	१५०	१०७	१५९६	१५०३	११६९	८६	६३६	१५०६	३१४८१४७	१३६९१४६७	
१९	मानासलु सं.क्षे.							२०	०	०	१८	३७७	५७२१५	९८७२५०५	
२०	गौरीशंकर सं.क्षे.							१५८	०	०	०	३११	२४८१७१७	२५२८६१७८६	
२१	अन्तपूर्ण सं.क्षे.							१०२४	३०	३२०	२८०	३३७४	१६२२५३५	२१२५३३५०८	
२२	राष्ट्रिय प्रा.उ.							६५	२९	०	१४	९३	०१००	२०१	
२३	भानुभक्त प्रा.उ.							८०	९२७	४३	६६	१८	०१००	११३४	
	कुल जम्मा	४२४२८१	४८३५३७	४८२१४०	३१०७०३	४९४३०१	६६२६०५	६९११३७	४२३१५१	१४७२००	३२१०९४	७५७७००	८७८४५१४१	६०७३०८१४०८	

अनुसूची ८ : संरक्षित क्षेत्र कार्यालयहरूले आ.व. २०८०/८१ मा आम्दानी गरेको राजश्वको शिर्षकगत विवरण

क्र. सं.	संरक्षित क्षेत्र कार्यालय	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क (१४२२९)	न्यायिक दण्ड बर्तमान र कानून (१४३११)	न्यायिक दस्तुर (१४२२१)	वेल्ड (१४१११)	सौदी सल्लाह (१४३१३)	फर्टिलि शुल्क (१४१११)	पशुपना शुल्क (१४११२)	वन सेवाको अन्य आय (१४२६४)	वैद्यनाथ हुने बोके अन्य अन्य औषधी प्राप्त मुन्य औषधी कर (११४१९)	प्राथमिक गड, बर्तमाना र कानून (१४३१२)	सरकारी सम्पत्तिको बालुवाट प्राप्त आय (१४१४१)	वन सेवाको रोपटी (३३३६१)	खानी तथा खनिज सम्पत्ती रोपटी (३३३६२)	बम्मा
१	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा अभयारण्य संरक्षण विभाग	४३२५०.७००			७४२७९.२								२७६७४४३५.३		७१००४१४५.०
२	चित्रन राष्ट्रिय निकुञ्ज	१८२३२५५.००	१३६८२३०.००		२७३८०५४.००				१९९२३.६०		८४१३२५.००		२३४६३०६०९.९६		३४४९०१६६.८६
३	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	३८३०६०.००	३६७०२३.००						६००.००				३६७४७८०९.३४		४०८२३४९३.३४
४	शिवपुरी नगरपालिका राष्ट्रिय निकुञ्ज	६३०००.००			२८३०००.००				५०७६७९.००	६९३५७६.७९	२२८००.००	१११७०४९९	५२९१७५६१.७४		६०९२१५२२.४५
५	महालक्ष्मी राष्ट्रिय निकुञ्ज								१५६४०४४.००				४७८१८२८.००		६३४६८७२.००
६	शे-मोसुमो राष्ट्रिय निकुञ्ज						८६९६६४.७१				३३०१२५.००		२९७३९८२९.००		३०९३९६१८.७१
७	सागरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज				३९२३३८९.००						१३१०००.००	७४९२७१.००	१४९४६९०६.२४		१५४६०४६६.२४
८	सर्प राष्ट्रिय निकुञ्ज	१११०००.००	३८१६७६७.००	११६७३२.००	११०७९.००						१७६६४४.००		९२१७७८१.००		१६२२०००४.००
९	धुमनायौटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	१८८९०४.००	५१७६४४.००	७५१००.००	८५४०२.००		१८८७७०.८६	१०३४८४५९	१५५००.००				१०४०३९७२.४२		१३४७७८१८.८७
१०	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज	१५०००.००	७०००.००	१७५४.००			३७५१८.७६						२३७९३५.००	२१८२८०.००	८५५४०८.७६
११	राप्ता राष्ट्रिय निकुञ्ज	१५०००.००			१५१०००.००		३४४२०१४.६०		५४३०२५.४०		४७३४०.००	६८४४८.००	४४९१७०.००		४८३३७९८.००
१२	बर्क राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०१०००.००	६७५२००.००		४१४३५५.००						१२११७४.००		४४६१३७.००		६०८३८२६.००
१३	लाम्जाटार राष्ट्रिय निकुञ्ज		४१०१७.६४		१९९८७.००		४१०४२५७६.३८						९७७४९१७.६३		४४३९१९१.०५
१४	कोशीपुष्प अभयारण्य	१८६३३५३			१३०३५५.००	१३४६००.००					३६४४३०.००		३१३२७८६.८२		३९४०९०९.३५
१५	दोमपटन शिखर आरक्ष	६०.००			३१७६८.००		१९३३७००.००		३८२६६७.००		३६८३८०.००		१६३२३७५.००		४३४९५४०.००
१६	अग्नी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र	१५१००.००			३३०००.००		११७४५.९९	३६२८.३१	४५०००.००				२२२८२३५.००		२२९४४७०९.३०

क्र. सं.	संक्षिप्त क्षेत्र कार्यालय	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क (१४२२९)	न्यायिक दण्ड जमाना र जफत (१४३११)	न्यायिक दस्तुर (१४२२१)	केसलु (१५१११)	झाँटी सदस्याहारा (१४३१३)	पर्यटन शुल्क (१४१९१)	परधराना शुल्क (१४१९२)	वन क्षेत्रको अन्य आय (१४२६४)	बैङ्कमाड हुने बाहेक अन्य अन्य क्षेत्रबाट प्राप्त मुल्य वित्तिय कर (११११९)	प्रशासनिक दण्ड, जमाना र जफत (१४३१२)	सरकारी सम्पत्तिको बाहलबाट प्राप्त आय (१११४१)	वन क्षेत्रको रोपटी (३३३६१)	खानी तथा खनिज सम्पत्ती रोपटी (३३३६२)	जम्मा
१७	भक्तसलु संरक्षण क्षेत्र	४४२८७४.५०			२९३७६.००										४७२२४०.५०
१८	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र		९१०९६२.००			६४४७९५.००						२४२४८६.८०	१४४०७१०७.००		१६२२४३५०.८०
१९	गौरीगिरि संरक्षण क्षेत्र												१७४४६६९६.८२		२४८१७१७१.८६
२०	कृष्णसगर संरक्षण क्षेत्र				४०००.००								४१८६७३.००		४२२६७३.००
२१	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र						१३२९४३८		३९४४४				६३६९.००	११४२६८४	३१४८४६७.००
२२	रुद्रिप्राणी उद्यान														०.००
	जम्मा	३४४६८९२.०३	१८२८९३१८.६९	१२४६०९.००	७७७९७४.००	१०७२३९५.००	४१०१०३३९.३०	१०७२९१२.९०	३२०८८८४.००	६९३४७७६.७९	४०३६३८८.००	१०९५७१०८.३४	६१७१०३४८४.०३	१३६०९६४.००	८७८८४९१२.४९

अनुसूची ९ : आ.व. २०६९/०७९ देखि २०८०/८१ सम्म संरक्षित क्षेत्रमा भ्रमण गर्ने पर्यटकहरुको विवरण

सि.नं.	संरक्षित क्षेत्र	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	जम्मा
१	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	१५३७४९	१७३४२५	१७८२५७	८७३९१	१३९१२५	१५२६७१	१८७१०९	१८२४३५	९८९२८	१९०५४८	२९२३९२	३०६८३७	२१४२८६७
२	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	१२९१७४	१३२०७	१३५४८	१०६३८	१७९५९	२०२८४	२४५५८	१५२६०	८०७७	१६७८१	२३५११	२६१३१	२०२९२८
३	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	४७१	९८४	८२४	१९२०	२६४०	४७१४	६०६९	१७७५	२९६५	२७२९	३५२८	४००५	३२६३४
४	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज	०	०	०	०	४	१	१६०	९२	४४२	२७८	२७१	४७९	१७२७
५	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९२	३७९	२६३	२३५	४१७	५०५	३९४	३९२	१५२	७७७	८९०	८०६	५४०२
६	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज	१९	४७	२	२१	२६	२१	३७२०	७४६	१६८८	२२०९	२८९१	३४३२	१४८२२
७	राया राष्ट्रिय निकुञ्ज	१६५	१८१	१४३	१३२	२०१	३१७	१२०८०	८८३१	१०२४०	११५५०	१०८९९	१७२९७	७२०३६
८	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	६२०	४१७	३८३	४३१	५३५	५१४	२०८९	१६६८	१७७६	४३७९	३७८२	४२९०	२०८८४
९	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	३६५५०	३५१५७	३४४१२	२७७९४	४५११२	५६३०३	५८०३०	३२६३६	४१०९	२६४९२	५७६९०	५८२२२	४७२५०७
१०	मकालु वरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज	१५२३	१०८३	१२७०	८२८	१५३७	१२५२	२३५८	१७६६	४४०	८३८	१६१०	६३४	१५१३९
११	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज	१६५९०४	१८०४६४	१३८०८४	१४३३५२	२०५७४७	२२८७४३	१६८८१७	१०९२९७	९५४२०	१६१०३२	३०१२७८	३९२८८२	२२९१०२०
१२	लाइटहा राष्ट्रिय निकुञ्ज	१३३७०	१२५५२	१२२६५	५०१६	८२४४	१०६१९	१७६९१	१७४४५	४५७२	१७३९२	२७५६१	३२५९७	१७९३३४
१३	कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष	४४४६	७३४९	८७१९	९२४७	११२५२	२१७९९	१८७७३	१११०१	९८१८	८८५२	१२०२९	१२५५६	१३५९४१

सि.नं.	संक्षिप्त क्षेत्र	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	जम्मा
१४	दोरपाटन शिकार आरक्ष	८८	८९	०	९१	१६३	११९	४२३	३२०	५७०२	९९१९	७०४५	१५५७३	३९५३२
१५	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र	५४	०	६०२८	१४०५०	१७६९७	१८२४५	९५२७	५३०९	४५२७	६०४७	५५६९	३९७३	९१०२६
१६	अपी नाम्मा संरक्षण क्षेत्र	०	०	३	२९	१९	३६	३८	९	६	१९	१८	२३	२००
१७	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र	६०६	०	०	५०२	४७९	८२१	८०६	६०८	५३	२०६	७१३	१०८५	५८७९
१८	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र	११३२१३	१२४९९८	११४४१८	८३४१९	१४४४०९	१७२७२०	१८३३३३	१०३९३६	४९४०	५४५३	१७२१०८	१३२६१९	१३५५५५६
१९	मनास्लु संरक्षण क्षेत्र	४२६८	५३३१	५६५८	२२८७	५७४५	७२००	७६५५	५३८८	१९४	१६४२	६८५१	९०६८	६१२८७
२०	गौरीगंकर संरक्षण क्षेत्र	१९९३	२९१४	२८१८	१८४०	२७७०	२६६८	२५२८	१५२३	३०	१२	१८९६	४४४१	२५४३३
	कुल जम्मा	५१०२०५	५५८५७७	५१७०९५	३८९२२३	६०४०९१	६९९५५२	७०६१४८	५००५३७	२५४०७९	४६७१५५	९३२५३२	१०२९९५०	७१६६१४४

अनुसूची १०: आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रहरुमा मासिक पर्यटक आगमनको तथ्याङ्क

क्र.सं.	कार्यालय	पर्यटक	महिना												कुल जम्मा	प्रतिशत	
			साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार			
१	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	६११५	४९३६	६९०८	३१२३७	२४५५९	२६८६८	१७२५०	१६२५९	१६६५३	१२८२०	९१४९	३५६२	१७६३१६	५७.४६	
		सार्क	६३१	१०१३	२१४७	३५०५	३९०७	४४३६	१४६४	२८३६	३६९९	३७६३	६८८२	२१९१	३६४७४	११.८९	
		अन्य विदेशी	३७३०	३५४७	९१२१	१४१५३	१००६१	५९४८	६२६१	९०५६	१४०६७	१००४७	५२६०	२७९६	९४०४७	३०.६५	
		जम्मा	१०४७६	९४९६	१८१७६	४८८९५	३८५२७	३७२५२	२४९७५	२८१५१	३४४१९	२६६३०	२१२९१	८५४९	३०६८३७	२९.८८	
२	बाँदरा राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	३४१	२६९	१०१४	३०१२	२२३३	१९००	१०८२	२०१८	२३००	२१००	१२००	५४१	१८०१०	६८.९२	
		सार्क	२७	३१	७७	४९	१९४	२७८	१६७	८८	१९४	११०	१२५	९७	१४३७	५.५०	
		अन्य विदेशी	३०	९२	४६०	९४२	१०२९	३०१	२२४	४७५	१४००	११००	५००	१३१	६६८४	२५.५८	
		जम्मा	३९८	३९२	१५४१	४००३	३४५६	२४७९	१४७३	२५८१	३८९४	३३१०	१८२५	७६९	२६१३१	२५.४४	
३	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	४२९	७६६७	१०४०	५२९४	१४०९	६८५	३५८	९१५	१३१८	१४१९	२०००	१२०८	२३६४२	७२.५३	
		सार्क		७	५०	५३	२३	२८	५	१२	६०	८९	५६	३०	४१४	१.२७	
		अन्य विदेशी	१०८	२५८	१३३२	१३११	८२५	३०१	२२६	६८७	१४७९	१४५८	४४९	१०७	८५४१	२६.२०	
		जम्मा	५३८	७९३२	२४२२	६६५८	२२५७	१०१४	४८९	१६१४	२८५७	२९६६	२५०५	१३४५	३२५९७	३.१७	
४	राग राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	१२६	३४२	६४४	३३८४	१६५५	४१२	६१५	४३६	१०२०	२०२४	४४४१	१८९१	१७०००	९८.२८	
		सार्क		०	२५	१	३	०	१०	१	२	८	१०	०	६०	०.३५	
		अन्य विदेशी		०	१२	७७	२२	३१	३	६	१३	२८	२३	१५	७	२३७	१.३७
		जम्मा	१२६	३५४	७४६	३४०७	१६८९	४१५	६३१	४५०	१०५०	२०५५	४४६६	१८९८	१७२९७	१.६८	
५	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	२८	८	१६	४१	६९	५२	६८	३५	७४	४७	३१	०	४६९	९७.९१	
		सार्क		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	३	०.६३	

क्र.सं.	कार्यालय	पर्यटक	महिना												कुल जम्मा	प्रतिशत
			साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार		
		अन्य विदेशी	०	०	०	४	०	०	०	०	३	०	०	०	७	१.४६
		जम्मा	२८	८	१६	४५	६९	५२	६८	३५	७७	४७	३१	३	४७९	०.०५
६	सागरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	३०	१७०	१२५९	१५४६	७२१	१२०	१६१	२८९	१०५८	९१०	१५७६	१४१	७९८१	१३.७१
		सार्क	२८	१७२	१२१९	८५१	३४२	२०१	९६	२४८	११०८	१५०६	६३१	१०२	६५०४	११.१७
		अन्य विदेशी	१५०	९८२	७३३२	१०६२८	३३३१	१००८	६३४	२३१२	७६२१	७५६०	१८७९	३००	४३७३७	७५.१२
		जम्मा	२०८	१३२४	९८१०	१३०२५	४३९४	१३२९	८९१	२८४९	९७८७	९९७६	४०८६	५४३	५८२२२	५.६७
७	शे फोल्म्बोडो राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	१२९	१२८	४५६	१२००	५६५	२३	५०	०	३९१	४००	२३६	२०४	३७८२	८८.१६
		सार्क	०	०	३	०	१२	०	०	०	४	१	०	२	२२	०.५१
		अन्य विदेशी	२२	२६	१३६	१५०	२२	२	१७	०	३४	२८	११	३८	११३३	११.३३
		जम्मा	१५१	१५४	५९५	१३५०	५९९	२५	६७	०	४२९	४२९	२४७	२४४	४२९०	०.४२
८	सिन्धुली माण्डेन राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	२६०२१	३१३१४	२९१३७	२२२५६	२२४५८	२६९०३	२४१८६	२३९२२	३०८१४	३१७३१	५३०२४	५८९५४	३८०७२०	९६.९०
		सार्क	६०	१०२	८७	१६९	९६	२०६	१३१	१७७	१२०	९१	२०५	२४२	१६८६	०.४३
		अन्य विदेशी	३२५	४२९	८२६	१५३६	१११५	५९१	५४०	९२६	१३३१	९५२	१०९३	८१२	१०४७६	२.६७
		जम्मा	२६४०६	३१८४५	३००५०	२३९६१	२३६६९	२७७००	२४८५७	२४०२५	३२२६५	३२७७४	५४३२२	६०००८	३९२८८२	३८.२६
९	मकालुखुम्बा राष्ट्रिय निकुञ्ज	नेपाली	०	८	७१	६७	०	५	३	५	१९	४०	३	०	२२१	३४.८६
		सार्क	०	४	०	२५	१५	०	१	१२	१६	१३	७	०	९३	१४.६७
		अन्य विदेशी	०	२	०	१७०	२३	१२	५	१७	२०	५३	१८	०	३२०	५०.४७
		जम्मा	०	१४	७१	२६२	३८	१७	९	३४	५५	१०६	२८	०	६३४	०.०६

क्र.सं.	कार्यालय	पर्यटक	महिना													कुल जम्मा	प्रतिशत
			साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार			
१०	सुनदाह गौरीगुप्त निकुञ्ज	नेपाली	३८	८२	१३३	४६०	१२९	३१	३०	९६	२७८	३७१	७६२	९६०	३३७०	९८.१९	
		सार्क	०	०	०	०	०	०	०	०	४	३	८	११	२६	०.७६	
		अन्य विदेशी	०	०	६	६	४	१	१	०	६	०	४	८	३६	१.०५	
		जम्मा	३८	८२	१३९	४६६	१३३	३२	३१	९६	२८८	३७४	७७४	९७९	३४३२	०.३३	
११	भुम्लाकोटा गौरीगुप्त निकुञ्ज	नेपाली	८	०	२१	८५७	७४५	५१३	८४	०	७०१	४४७	२९४	९२	३७६२	९३.९३	
		सार्क	३	०	३	०	११	२९	२०	०	१५	१३	३२	६	१३२	३.३०	
		अन्य विदेशी	०	०	४	९	१२	१५	१	०	४६	१७	५	२	१११	२.७७	
		जम्मा	११	०	२८	८६६	७६८	५५७	१०५	०	७६२	४७७	३३१	१००	४००५	०.३९	
१२	पर्सा गौरीगुप्त निकुञ्ज	नेपाली	२१२	२००	०	१३	१४	४५	२६	१२१	६४	४४	१५	१२	७६६	९५.०४	
		सार्क	०	०	०	६	०	६	०	४	०	०	०	९	२५	३.१०	
		अन्य विदेशी	०	०	०	०	०	०	१	४	२	२	६	०	१५	१.८६	
		जम्मा	२१२	२००	०	१९	१४	५१	२७	१२९	६६	४६	२१	२१	८०६	०.०८	
१३	कोशीगुप्त वन्यजन्तु आरक्ष	नेपाली	३३५	२७६	६५६	८५०	४०७	१८५७	२२३७	१०७२	३१०	१४०८	१४१०	१४२१	१२२२९	९७.४०	
		सार्क	३	२	१	१२	०	४	७	२	३	०	२६	४	६४	०.५१	
		अन्य विदेशी	०	०	५	७	३५	२९	२१	३४	५	३२	९३	२	२६३	२.०९	
		जम्मा	३३८	२७८	६६२	८६९	४४२	१८८०	२२६५	११०८	३१८	१४४०	१५२९	१४२७	१२५५६	१.२२	
१४	दोम्पाटन शिकार आरक्ष	नेपाली	५५२	१२७५	४७५	२२९७	१५३७	११०५	१४०४	४७७	१९३०	१८२२	२२२६	३६७	१४४६७	९९.३२	
		सार्क	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	२	०	४	०.०३	
		अन्य विदेशी	१	०	१९	१६	४	०	६	१३	२३	१८	२	०	१०२	०.६५	

क्र.सं.	कार्यालय	पर्यटक	महिना												कुल जम्मा	प्रतिशत	
			साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार			
१५	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र	जम्मा	५४३	१२७५	४९६	२३१३	१५४१	११०५	१४१०	४९०	१९५३	१८४०	२२३०	३६७	१५५७३	१.५२	
		नेपाली	२९६	१७३	१७३	७५३	३७८	३५१	२७६	३५७	३४७	४१४	१७७	२१२	३९०७	९८.३४	
		सार्क	०	०	२	०	३	५	०	०	१	०	०	०	११	०.२८	
		अन्य विदेशी	०	०	३	५	३	४	९	१२	१५	४	०	०	५५	१.३८	
१६	अपी नाम्मा संरक्षण क्षेत्र	जम्मा	२९६	१७३	१७८	७५८	३८४	३६०	२८५	३६९	३६३	४१८	१७७	२१२	३९७३	०.३९	
		नेपाली	०	०	०	१	०	१	०	०	२	०	१	०	५	२१.७४	
		सार्क	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०.००	
		अन्य विदेशी	२	०	२	५	१	२	०	०	४	०	२	०	१८	७८.२६	
१७	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र	जम्मा	२	०	२	६	१	३	०	०	६	०	३	०	२३	०.००२	
		नेपाली	०	२	१०	५	२	०	०	०	१	३	०	०	६	२९	२.६७
		सार्क	०	०	३	१५	०	०	०	०	२	१	१७	१	३९	३.५९	
		अन्य विदेशी	०	१७	१३२	४१८	३८	८	०	२०	१३९	४१	१८८	१६	१०१७	९३.७३	
१८	मनास्लु संरक्षण क्षेत्र	जम्मा	०	१९	१४५	४३८	४०	८	०	२१	१४४	४२	२०५	२३	१०८५	०.११	
		नेपाली	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०.००	
		सार्क	०	२८	३५	४७	६	०	०	१२	१४	४२	६	३	१९३	२.१३	
		अन्य विदेशी	५९	४६७	२२४२	२३६४	३१४	७३	१६	५१७	१६००	१०८०	११४	२९	८८७५	९७.८७	
१९	गौरीगङ्गा संरक्षण क्षेत्र	जम्मा	५९	४९५	२२७७	२४११	३२०	७३	१६	५२९	१६१४	११२२	१२०	३२	९०६८	०.८८	
		नेपाली	११	८९	५०८	६८५	२७६	६०	१५६	२४४	२५५	२३३	१४६	३६	२६९९	६०.७७	
		सार्क	०	३	८	६	३	२	२	३	३	९	८	१	४८	१.०८	
		अन्य विदेशी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०.००	

क्र.सं.	कार्यालय	पर्यटक	महिना												कुल जम्मा	प्रतिशत
			साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पुस	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार		
		अन्य विदेशी	९	६९	२९५	३३२	१२३	४९	६३	१५१	२५८	२४१	१००	४	१६९४	३८.१४
		जम्मा	२०	१६१	८११	१०२३	४०२	१११	२२१	३९८	५१६	४८३	२५४	४१	४४४१	०.४३
२०	अन्तर्पूर्ण संरक्षण क्षेत्र	नेपाली	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०.००
		सार्क	०	०	०	०	०	०	०	५०२३	१७०९९	१८३५९	३००५०	१३६७५	८४२०६	६३.४९
		अन्य विदेशी	०	०	०	०	०	०	०	७६२२	१७५३५	१५५२९	५५५३	२१७४	४८४१३	३६.५१
		जम्मा	०	०	०	०	०	०	०	१२६४५	३४६३४	३३८८८	३५६०३	१५८४९	१३२६१९	१२.९१
		नेपाली	३४६७१	४६९३९	४२५३१	७३९५८	५७१५७	६०९२१	४७८८६	४६२४७	५७५३७	५६२३०	७६६९१	६९६०७	६७०३७५	६५.२८
जम्मा		सार्क	७५३	१३६२	३६६२	४७३९	४६१५	५१९५	१९०३	८४१८	२२३४४	२४००८	३८०६५	१६३७७	१३१४४१	१२.८०
		अन्य विदेशी	४४३६	५९०१	२१९९२	३२०७८	१६९७१	८३४७	८०३१	२१८५९	४५६१६	३८१८५	१५२९२	६४२६	२२५१३४	२१.९२
	कुल जम्मा		३९८६०	५४२०२	६८१८५	११०७५	७८७४३	७४४६३	५७८२०	७६५२४	१२५४९७	११८४३३	१३००४८	९२४१०	१०१६५०	१००.००

अनुसूची ११ : आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रमा वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र राहत वितरणको विवरण

क्र.सं. पि		व्यजन्तुको नाम	२०८० असार मसान्तसम्म																					
			सामान्य घाइते		सकल घाइते		मानिस मृत्यु		पशुपुनको क्षति		भण्डारण गरेको अन्नको क्षति		घराटोको क्षति		अन्नबालिको क्षति		माछा क्षति		कुखुरा क्षति		जम्मा			
			संख्या	राहत रकम रु.	संख्या	राहत रकम रु.	संख्या	राहत रकम रु.	संख्या	राहत रकम रु.	संख्या	राहत रकम रु.	संख्या	राहत रकम रु.	संख्या	राहत रकम रु.	संख्या	राहत रकम रु.	संख्या	राहत रकम रु.				
१	हात्ती	१२	१५१२०४	५	११८८१३५	०	०	०	०	९५	५५२९००	१९१	२०११४७५	६१५	३५१८४००	०	०	०	०	९१८	७४२२११४			
२	गैँडा	१२	१४२७८०	१३	१८३१८८८	८	६००००००	०	०	०	०	०	०	३२२	२१०४७५५	०	०	०	०	३५५	१००४९४३			
३	बाघ	४	३९३५६	८	९४३४५२	६	६००००००	१६६	२५५४२००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१८४	९५३७००८			
४	भालु	६	८५८३५	१९	२५०३५८७	२	१९७६६००	५०	६२२०००	०	०	०	०	१८०	२२१०९००	०	०	०	०	२५७	७३९८९२२			
५	चिलुवा	८	१०१२००	६	७३०८५१	०	०	२७११	२७९११५६२	२४	२१२५००	०	०	०	०	०	०	०	८०	२१०००	२८२९	२८९७७१३		
६	हिउँ चिलुवा	०	०	०	०	०	०	११६२	२२९३५०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	११६२	२२९३५०००			
७	छर्से चिलुवा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०			
८	ज्वौँसे	०	०	०	०	०	०	५९२	१५१७९२००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	५९२	१५१७९२००			
९	जैंगली कुकुर	०	०	०	०	०	०	७	१०५०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	१०५०००			
१०	जैंगली बँदेल	३	२७८४५	०	०	०	०	२	१७०३५	०	०	०	०	१०४१	६७००२९०	०	०	०	०	१०४६	६७४५१७०			
११	अर्ना	०	०	१	९१३६२	१	१००००००	०	०	०	०	०	०	२०७	५०३५०००	०	०	०	०	२०९	६१२६३६२			
१२	मार गोही	०	०	१	६००००	२	२००००००	१३	१०९२००	०	०	०	०	०	०	१	१००००	०	०	१७	२१७९२००			
१३	सोरी गाई	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०			
१४	अजगर	०	०	०	०	०	०	६	३४२००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२४२	४००००			
१५	नीलगाई	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३६	२३९०००	०	०	०	०	३६	२३९०००			
१६	बौदर	५	७४४९६	०	०	०	०	५८	८४००००	०	०	०	०	२४९८	२४९९९३७९	०	०	०	०	२५६१	२५५१३८७५			
	जम्मा	५०	६२२७१६	५३	७३४९२७५	१९	१६९७६६००	४७६७	७०३०७३९७	११९	७६५४००	१९१	२०११४७५	४८९९	४४४०७७४४	१	१००००	३१६	६१०००	१०४५	१३६३०१७२७			

अनुसूची १२ : आ.व. २०८०/८१ मा मृत्यु भएका वन्यजन्तुहरुको विवरण

S.N.	Species	Dog attack	Disease	Drowning in canal	Meshwire	Natural	Road Accident	Poaching	Others	Unknown	Total
1	Spotted Deer	32		25	4	17	20	2	4	5	109
2	Black Buck	5	1			30				1	37
3	Rhino					18		3			21
4	Wild Boar		4	1		2	4	1		1	13
5	Barking Deer	3			1	3	3	1		1	12
6	Monkey						7		2	2	11
7	Tiger		1			5			2	2	10
8	Langur					5	2		2		9
9	Blue Bull					4				3	7
10	Sambar					1	1		1	2	5
11	Elephant					3			1		4
12	Jharal					3			1		4
13	Purcopine						4				4
14	Jackel						3				3
15	Kalij Phesant							3			3
16	Leopard					1		1		1	3
17	Magar Crocodile					3					3
18	Python						1			2	3
19	Common Leopard						1			1	2
20	Ghadiyal Crocodile	1						1			2
21	Laguna	2									2
22	Civet									2	2

S.N.	Species	Dog attack	Disease	Drowning in canal	Meshwire	Natural	Road Accident	Poaching	Others	Unknown	Total
23	Peacock									2	2
24	Saras Crane									2	2
25	Snake						2				2
26	Black Monitor Lizard						1				1
27	Gothie Owl									1	1
28	Musk Deer									1	1
29	Rabbit						1				1
30	Squirrel						1				1
31	Vulture							1			1
32	Wild Cat						1				1
	Total	43	6	26	5	95	52	13	13	29	282

अनुसूची १३ : आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रहरूमा उद्धार गरिएका वन्यजन्तुहरूको विवरण

S. N.	Species	Banke NP	Bardia NP	Chitwan NP	Dhorpatan HR	Krishnasar CA	Lamtang NP	Parsa NP	She Phoksundo NP	Shivapuri Nagarjun NP	Shukla-phanta NP	Grand Total
1	Barking Deer						1			1		2
2	Black Buck					2						2
3	Black Cobra										1	1
4	Bluebull										1	1
5	Danphe				1				3			4
6	Elephant			1								1
7	Gharial Crocodile			1								1
8	Ghoral				1							1
9	Golden Monitor Lizard		1								4	5
10	Hawk										1	1
11	Leaf Monkey											
12	Leopard		1							3	1	5
13	Leopard Cat										1	1
14	Magar Crocodile		10	9								19
15	Pangolin		1									1
16	Peacock		2									2
17	Python	17	88	93		2					104	304
18	Rhino		1	1								2
19	Sambar		2	1								3
20	Sano Nir Biralo		1									1
21	Snake	4	3	30				5			19	61

S. N.	Species	Banke NP	Bardia NP	Chitwan NP	Dhorpatan HR	Krishnasar CA	Lamtang NP	Parsa NP	She Phoksundo NP	Shivapuri Nagarjun NP	Shukla-phanta NP	Grand Total
22	Spotted Deer	8	28	1		1					8	46
23	Thar									1		1
24	Tiger		1	11								12
25	Tortoise	3	7	1							3	14
26	Turtle			1								1
27	Wild Boar		3	1						1	1	6
28	Grand Total	32	149	151	2	5	1	5	3	6	144	498

अनुसूची १४ : संरक्षित क्षेत्रमा आ.व. २०८०/८१ मा दर्ता तथा फैसला भएको मुद्दाहरूको विवरण

क्र.सं.	संरक्षित क्षेत्र	अघिल्लो वर्षको बाँकि मुद्दा	जम्मा			
			यस आ.व. मा दर्ता	अल्यासहित जम्मा	यस आ.व. मा फैसला भएको	फैसला हुन बाँकी
१	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	३२	८	४०	१३	२७
२	वर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	१२	१५	२७	७	२०
३	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज	५	१०	१५	३	१२
४	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज	७	०	७	०	७
५	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२	०	२	२	०
६	मकालुवरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज	०	३	३	१	२
७	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज	२	२	४	०	४
८	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज	६	५	११	३	८
९	शे फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	१३	४	१७	२	१५
१०	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	१	४	५	२	३
११	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज	६८	४	७२	२४	४८
१२	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	११	८	१९	१३	६
१३	कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष	५	४	९	०	९
१४	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	१	४	५	२	३
१५	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र	१	११	१२	६	६

क्र.सं.	संरक्षित क्षेत्र	अघिल्लो वर्षको बाँकी मुद्दा	जम्मा			
			यस आ.व. मा दर्ता	अल्यासहित जम्मा	यस आ.व. मा फैसला भएको	फैसला हुन बाँकी
१६	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र	१	५	६	५	१
१७	मनासलु संरक्षण क्षेत्र	०	०	०	०	०
१८	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र	०	०	०	०	०
१९	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र	२	०	२	०	२
२०	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र	०	०	०	०	०
	जम्मा	१६९	८७	२५६	८३	१७३

अनुसूची १५ : आ.व. २०८०/०८१ मा संरक्षित क्षेत्रहरूमा वन तथा वन्यजन्तु मुद्दामा पक्राउ परेका मानिसहरूको विवरण

क्र.सं.	कसुरको विवरण	साउन	भदौ	असोज	कात्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	बैशाख	जेठ	असार	जम्मा
१	वन अपराध कसुर	३	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	४
	महिला (संख्या)													
	पुरुष (संख्या)	२१	७	१४	०	०	९	३	०	०	४	५	०	६३
	जम्मा	२४	७	१४	०	०	९	३	०	०	५	५	०	६७
२	वन्यजन्तु अपराध कसुर	०	०	०	१	०	१	०	०	०	०	०	१	३
	महिला (संख्या)													
	पुरुष (संख्या)	८	६	७	५	१०	७	६	०	०	०	१	०	५०
	जम्मा	८	६	७	६	१०	३	५	०	०	०	१	०	५२
	महिला (संख्या)	३	०	०	१	०	१	०	०	०	१	०	१	७
	पुरुष (संख्या)	२९	१३	२१	५	१०	१३	७	५	६	१३	७	९	१३८

**अनुसूची १६ : आ.व. २०८०/८१ मा संरक्षित क्षेत्रभित्र साहसिक पर्यटकिय गतिविधी तथा
चलचित्र/वृत्तचित्र छाँयाङ्कन अनुमतिको विवरण**

क्र.सं.	सहमती पाउने संस्था/व्यक्ति	अनुमती दिएको संरक्षित क्षेत्र	मिति	राजश्व (रु)	नागरीक
१	जुना फिलास प्रा. लि	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०४/१८	१००००	नेपाली
२	भर्टेक्स होलिडे प्रा. लि.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०४/१९	२४६४६८.७५	चाइनिज
३	कालीगण्डकी गर्ज हाईड्रोपावर प्रा. लि.	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र	२०८०/०४/२५	१२५००	नेपाली
४	नेपाल फिल्म प्रोडक्सन प्रा.लि.	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०५/०८	२४७९६८.७५	फ्रेन्च
५	The Yellow Light Studio	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	२०८०/०५/१०	१२५००	नेपाली
६	रेल विभाग	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०५/१२	७५०००	नेपाली
७	डा. तुलसीराम सुवेदी	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र	२०८०/०५/१९	१००००	नेपाली
८	The Trekkers society pvt. Ltd.	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०५/१९	६२५००	भारतिय
९	NE-KO treks and expedition	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०५/२२	१९९०५०	कोरियन
१०	मिला प्रोडक्सन प्रा.ली	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०५/२४	२४९४१४	जर्मन
११	औरा क्रियसन प्रा. ली.	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र	२०८०/०६/०५	१२५००	नेपाली
१२	Chhango the canyoning company	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०५/२५	०	नेपाली
१३	द हिमालयन रिसर्च एक्स्पिडिसन	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/०५	२४९०००	जापानी
१४	Nepal Elephant walk sanctuary	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/०८	१००००	नेपाली

क्र.सं.	सहमती पाउने संस्था/व्यक्ति	अनुमती दिएको संरक्षित क्षेत्र	मिति	राजश्व (रु)	नागरीक
१५	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/१२	१२५००	नेपाली
१६	रमाइलो जिन्दगी स्टुडियो	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/०९	१२५००	नेपाली
१७	ट्रान्सफर्मेटिभ रिसर्च इनिशिएटिभ	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/१९	१२५००	नेपाली
१८	काठमाण्डौ फरेष्ट्री कलेज	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/१६	०	नेपाली
१९	चोनाङ राई	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/१७	१२५००	नेपाली
२०	जलजला टिभि प्रा.लि.	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/१७	१२५००	नेपाली
२१	सूदन शाक्य	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/१८	१२५००	नेपाली
२२	हिमालयन स्काई डाभ	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/१७	१२०८५३	बेलायती
२३	तापरिचा मा.वि. डोल्पा	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/२२	१२५००	नेपाली
२४	Fourteen Peak expedition pvt.ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/२४	१२५००	नेपाली
२५	A One Nepali Update pvt ltd	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/०३	१२५००	नेपाली
२६	ईलाईट स्काई डाईभ	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/०१	१६०६४०	बेलायती
२७	पासाङ शेर्पा	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१२	१२५००	नेपाली
२८	अल्टाइ नेपाल ट्रेकिङ एण्ड ट्राभल	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१२	३७३६	फ्रान्सेली
२९	अककल गुरुङ	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१२	१२५००	नेपाली
३०	Everest Gallery Pvt Ltd	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१२	१२५००	नेपाली
३१	हिमालयन एडभेन्चर स्पोर्ट प्रा.लि.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१३	९१७	बेलायती
३२	अन्नपूर्ण ट्रेक एण्ड एक्विपडिसनस प्रा.लि.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१४	२५२३२	स्पेनिस

क्र.सं.	सहमती पाउने संस्था/व्यक्ति	अनुमती दिएको संरक्षित क्षेत्र	मिति	राजश्व (रु)	नागरीक
३३	श्रीराम गुरुङ	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१३	१२५००	नेपाली
३४	Icefall Adventures pvt ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१४	५००००	भारतीय
३५	Everest sky dive	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१५	८२१०६	फ्रान्सेली
३६	Icefall production pvt ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१६	१२५००	नेपाली
३७	सिप्रथ्य होटल एण्ड रिसोर्ट प्रा.ली.	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१७	१२५००	नेपाली
३८	स्माइल मिडिया	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/१७	१२५००	नेपाली
३९	हिमालयन लिडर्स ट्रेक्स एण्ड एक्सपिडिसन	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/२०	९३४	स्विस
४०	अल्टाइ नेपाल ट्रेकिङ एण्ड ट्राभल	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/२१	२५०३१२.५	फ्रेन्च
४१	अनमोल साक्या	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८/१०	१२५००	नेपाली
४२	Icefall production pvt ltd	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८/१२	२००५५०	क्यानेडियन
४३	शान्ता नेपाली प्रोडक्सन	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८/१४	१२५००	नेपाली
४४	Vibe production pvt ltd	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८/१५	१२५००	नेपाली
४५	अनुज भण्डारी	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८/२६	१२५००	नेपाली
४६	निता फिल्म प्रोडक्सन	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८/२९	१२५००	नेपाली
४७	हिमाल डिजिटल फोटो स्टुडियो	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०६/३०	१२५००	नेपाली
४८	Nepal Eight wonder media pvt ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८/४	१२५००	नेपाली
४९	लवकान्त चौधरी	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/९/१२	१००००	नेपाली

क्र.सं.	सहमती पाउने संस्था/व्यक्ति	अनुमती दिएको संरक्षित क्षेत्र	मिति	राजश्व (रु)	नागरीक
५०	Salt Route Excursion pvt. Ltd.	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/९/१२	७४९८१३.७५	बेलायती
५१	रमाईलो जिन्दगी स्टुडियो प्रा. ली.	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०९/२०	१२५००	नेपाली
५२	जलजला टिभि प्रा.ली	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र	२०८०/०९/२२	१२५००	नेपाली
५३	सिप्रभ्य होटल एण्ड रिसोर्ट प्रा.ली.	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०९/२५	१२५००	नेपाली
५४	मिलारेणा इनर्जी प्रा. लि.	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१०/०४	१२५००	नेपाली
५५	Himalayan Activities Pvt. Ltd.	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१०/१६	६४९७८८.७५	जापानी
५६	G.M. Movies production	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	२०८०/१०/१७	१००००	नेपाली
५७	Nepal 8th wonder	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१०/२२	१२५००	नेपाली
५८	वन ओ वन क्रिएटिभ्स प्रा.लि.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१०/२२	१२५००	नेपाली
५९	मिडमा शेर्पा	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१०/२२	०	नेपाली
६०	एआईटीसी इन्टरनेशनल प्रा.लि.	लामटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१०/२८	१२५००	नेपाली
६१	BON Holiday Pvt Ltd	शे-फोक्शुङो राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०८/०४	५००८५०	चिनिया
६२	Paper Moon Pvt. Ltd.	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/११/०८	१२५००	नेपाली
६३	Salt Route Excursion pvt. Ltd.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/११/१४	१९९५१५	बेलायती
६४	रमाईलो जिन्दगी स्टुडियो	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/०७/०२	१२५००	नेपाली
६५	Black Horse pvt ltd.	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/११/१६	१२५००	नेपाली
६६	रोसन ढकाल	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/०६	१२५००	नेपाली
६७	Contemporary Vision Pvt. Ltd.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/०७	२४९३००	स्वीस

क्र.सं.	सहमती पाउने संस्था/व्यक्ति	अनुमती दिएको संरक्षित क्षेत्र	मिति	राजश्व (रु)	नागरीक
६८	The Yellow Light Studio	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/०६	१२५००	नेपाली
६९	A One Nepali Update pvt ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/१२	१२५००	नेपाली
७०	Click man production	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/१५	१२५००	नेपाली
७१	चुङ्वा शेर्पा	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/१४	१२५००	नेपाली
७२	R. B. Movies	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/१४	१२५००	नेपाली
७३	सविन ठकुरी	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/१५	१२५००	नेपाली
७४	Seven summit Treks	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/१६	१२५००	नेपाली
७५	Himalaya Vision Treks & Expedition	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/२५	५००९२५	फ्रेन्च
७६	Wild Yak expedition pvt ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/२५	२५०४६५	फ्रेन्च
७७	Himalayan Adventure sports pvt. Ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/२८	३७४२	स्पेनिस
७८	Tana Bana Pvt. Ltd.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/२७	१२५००	नेपाली
७९	Jagriti Picture pvt. Ltd.	खसड राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/२७	१२५००	नेपाली
८०	Eight K Expedition pvt. Ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/२७	२५०००	नेपाली
८१	चुङ्वा शेर्पा	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/२८	१२५००	नेपाली
८२	Himal Digital Photo Studio	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/१२/२८	१२५००	नेपाली
८३	Sagarmatha pollution control committee	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/०६	१२५००	नेपाली
८४	Alpinist Climber Expedition	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/०६	१२५००	नेपाली
८५	रोसन ढकाल	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/०७	१२५००	नेपाली

क्र.सं.	सहमती पाउने संस्था/व्यक्ति	अनुमती दिएको संरक्षित क्षेत्र	मिति	राजश्व (रु)	नागरीक
८६	M Media pvt Ltd	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	२०८१/०१/०७	१२५००	नेपाली
८७	Michelle Dondi, Marcello Ugazio	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/०७	१८७४.६	ईटाली
८८	Fourteen Peak expedition pvt.ltd	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१०	२५१०६२.५	बेलायती
८९	एलिफ्ट टेक्नोलोजी प्रा. लि.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/०९	१२५००	नेपाली
९०	आईस ल्याण्ड ट्रेकिङ एण्ड एक्सपेडिसन	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/०९	२५०८७५	अष्ट्रियाली
९१	Himalayan Research Expedition	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१३	२५०६१३	जापानी
९२	मिडमार दोर्जी शेर्पा	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१२	११२३९.१७	फ्रेन्च
९३	Sherpa Extreme Pvt Ltd.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१३	५०२१२५	अमेरिकी
९४	Jaggannath Timilsina	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१६	१२५००	नेपाली
९५	Ayush Bista	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१६	१२५००	नेपाली
९६	Anuj Dhoj Adhikari	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१६	१२५००	नेपाली
९७	Tarjan Phewadi	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	२०८१/०१/१७	१२५००	नेपाली
९८	Rakesh Prajapati	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१६	१२५००	नेपाली
९९	हिमालयन एक्सपेडिसन	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१८	०	नेपाली
१००	हिमालयन ट्रेल रनिङ्ग प्रा. लि.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१८	१३१२३	अमेरिकी
१०१	Suman Gurung	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१८	१२५००	नेपाली

क्र.सं.	सहमती पाउने संस्था/व्यक्ति	अनुमती दिएको संरक्षित क्षेत्र	मिति	राजश्व (रु)	नागरीक
१०२	Cory wallace	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/१८	९३६	क्यानेडियन
१०३	The Yellow Light Studio	मकालुवरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/२०	१२५००	नेपाली
१०४	मिडमा रयालजेन शेर्पा	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/२६	०	नेपाली
१०५	शिखर छहारी सौस्कृतिक कला केन्द्र	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०१/३१	२००००	नेपाली
१०६	स्काईडाभ नेपाल प्रा.लि.	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०२/०१	५३६००	विदेशी
१०७	के.टी. एम फिल्मस् प्रा.लि	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०२/०३	१२५००	नेपाली
१०८	उत्तर-दक्षिण व्यापारिक मार्ग विस्तार आयोजना निर्देशनालय	मकालुवरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०२/०३	१२५००	नेपाली
१०९	शान्ता नेपाली प्रोडक्सन	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०२/०१	१२५००	नेपाली
११०	अन्डरग्राउण्ड टाकिज नेपाल प्रा.लि	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	२०८१/०२/०४	१२५००	नेपाली
१११	नेपाल महिला रेस्लिङ फाउन्डेशन	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०२/१४	१००००	नेपाली
११२	गुड नेवर्स इन्टरनेशनल, ल.म.न.पा एकान्तकुना	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०२/२४	१२५००	नेपाली
११३	हिमालयन एडभेन्चर स्पोर्ट प्रा.ली	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०२/३१	२००	भारतीय
११४	Eight K Everest Motion Pictures	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	२०८१/०३/०२	१२५००	नेपाली
११५	रेड आई फिल्मस् प्रा.लि सुर्खिनाथक, भक्तपुर	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०३/१८	१००००	नेपाली
११६	द सम्मिट फोर्स प्रा.लि	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०३/२५	२००	भारतीय
११७	ल्हाक्पा नुरु शेर्पा समेत ४ जना	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८१/०२/०९	०	नेपाली
				७६०४९२९.७७	

**अनुसूची १७ : आ.व. २०६७/६८ देखि २०८०/८१ सम्म ढोरपाटन शिकार
आरक्षमा भएको शिकार सम्बन्धी विवरण**

आ.व	वन्यजन्तु	ब्लकको नाम							
		सुनदह	सेङ्ग	दोगाडी	घुस्तुङ	बासेँ	फागुने	सुर्तिवाङ्ग	जम्मा
२०६७/६८	नाउर	६	३	२	४	४	३	०	२२
	भारल	२	०	१	३	०	२	०	८
	रतुवा	०	०	०	०	४	२	०	६
	बँदेल	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	८	३	३	७	८	७	०	३६
२०६८/६९	नाउर	४	४	७	१	१	२	०	१९
	भारल	२	२	२	१	०	३	०	१०
	रतुवा	०	०	०	०	०	१	०	१
	बँदेल	०	०	०	०	०	२	०	२
	जम्मा	६	६	९	२	१	८	०	३२
२०६९/७०	नाउर	१	३	५	४	३	३	०	१९
	भारल	१	१	०	२	०	३	०	७
	रतुवा	०	०	०	०	०	०	०	०
	बँदेल	०	०	०	०	०	१	०	१
	जम्मा	२	४	५	६	३	७	०	२७
२०७०/७१	नाउर	२	४	५	२	३	३	०	१९
	भारल	२	१	२	०	०	४	०	९
	रतुवा	०	०	०	०	०	३	०	३
	बँदेल	०	०	०	०	०	१	०	१
	जम्मा	४	५	७	२	३	११	०	३२
२०७१/७२	नाउर	३	३	६	६	४	४	०	२६
	भारल	२	२	१	२	०	४	०	११
	रतुवा	०	०	०	०	०	०	०	०
	बँदेल	०	०	०	०	०	१	०	१
	जम्मा	५	५	७	८	४	९	०	३८

आ.व	वन्त्यजन्तु	ब्लकको नाम							
		सुनदह	सेङ्ग	दोगाडी	घुस्तुङ	बासेँ	फागुने	सुर्तिवाङ्ग	जम्मा
२०७२/७३	नाउर	२	४	६	३	४	४	०	२३
	भारल	०	१	२	१	०	४	०	८
	रतुवा	०	०	०	०	०	०	०	०
	बँदेल	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	२	५	८	४	४	८	०	३१
२०७३/७४	नाउर	२	५	५	४	०	२	०	१८
	भारल	१	०	०	४	०	१	०	६
	रतुवा	०	०	०	०	०	२	०	२
	बँदेल	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	३	५	५	८	०	५	०	२६
२०७४/७५	नाउर	३	२	५	४	१	१	०	१६
	भारल	२	३	१	२	०	३	१	१२
	रतुवा	०	०	०	०	०	०	०	०
	बँदेल	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	५	५	६	६	१	४	१	२८
२०७५/७६	नाउर	२	५	५	४	१	२	०	१९
	भारल	२	२	३	१	०	२	०	१०
	रतुवा	१	०	०	०	०	०	०	१
	बँदेल	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	५	७	८	५	१	४	०	३०
२०७६/७७	नाउर	१	१	३	१	०	१	०	७
	भारल	१	०	२	१	०	०	०	४
	रतुवा	०	०	०	०	०	०	०	०
	बँदेल	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	२	१	५	२	०	१	०	११
२०७७/७८	नाउर	१	२	२	२	१	२	०	१०
	भारल	१	१	०	०	०	३	१	६
	रतुवा	१	०	०	०	१	०	०	२
	बँदेल	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	३	३	२	२	२	५	१	१८

आ.व	वन्यजन्तु	ब्लकको नाम							
		सुनदह	सेङ्ग	दोगाडी	घुस्तुङ	बासेँ	फागुने	सुर्तिवाङ्ग	जम्मा
२०७८/७९	नाउर	३	४	६	४	१	१	०	१९
	भारल	४	१	२	३	०	२	०	१२
	जम्मा	७	५	८	७	१	३	०	३१
२०७९/८०	नाउर	२	२	७	४	२	२	०	१९
	भारल	२	०	१	६	०	२	०	११
	जम्मा	४	२	८	१०	२	४	०	३०
२०८०/८१	नाउर	१	३	७	५	२	१	०	१९
	भारल	१		१	७		२	०	११
	जम्मा	२	३	८	१२	२	३	०	३०
कूल जम्मा		५८	५९	८९	८१	३२	७९	२	४००

अनुसूची १८ : आ.व. २०८०/८१ मा प्रदान गरिएको वातावरणीय अध्ययन सहमतिको विवरण

सि. न.	वातावरणीय अध्ययन	आयोजनाको नाम	क्षमता (मे. वा.)/के.भी.	जिल्ला/न.पा./गा.पा.	निर्णय मिति	निर्णयको किसिम	हाइड्रोपावर/कार्यालयको नाम	निकुञ्ज/संरक्षित क्षेत्रको नाम
खानेपानी आयोजना								
१	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	आलापोट खानेपानी विस्तार आयोजनाको २ लाख २० हजार लि खानेपानी ट्याकी निर्माण		कागेश्वरी मनहरा नपा २	२०८०-०६-०४	विभागीय	कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका	शिवपुरी नागाजुन राष्ट्रिय निकुञ्ज
२	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	वनगाँउ खानेपानी ट्याकी निर्माण		गोकर्णेश्वर नपा	२०८१-०२-०३	विभागीय	गोकर्णेश्वर नपा	शिवपुरी नागाजुन राष्ट्रिय निकुञ्ज
३	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	खानेपानी ट्याकी निर्माण (भिमेश्वरस्थान खानेपानी उपभोक्ता समिति सुन्दरी-जल)		गोकर्णेश्वर नपा	२०८१-०३-०७	विभागीय	गोकर्णेश्वर नपा	शिवपुरी नागाजुन राष्ट्रिय निकुञ्ज
जलविद्युत आयोजना								
१	वातावरणीय अध्ययन सहमति (BIA)	जगदुल्ला अर्धजलाशययुक्त PROR जविआ	१०६	डोल्पा जिल्ला जगदुल्ला गापा र मुडेकुचुला गापा	२०८०-०७-१३	मन्त्री-स्तर	जगदुल्ला हाइड्रोपावर कम्पनि लि	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज
२	वातावरणीय अध्ययन सहमति (BIA)	नामलान खोला जविआ	१३५	मुगु जि मुगुम कामरोग गापा	२०८०-११-०६	मन्त्री-स्तर	एपोलो इनर्जी	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज

सि. न.	वातावरणीय अध्ययन	आयोजनाको नाम	क्षमता (मे. वा.)/के.भी. वा.)/के.भी.	जिल्ला/न.पा./गा.पा.	निर्णय मिति	निर्णयको किसिम	हाइड्रोपावर/कार्यालयको नाम	निकुञ्ज/संरक्षित क्षेत्रको नाम
	पुल निर्माण							
१	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन सहमति (IEE)	रजैया दर्दर मोटरबल पुल	२५७ मि	मनहरी गा पा	२०८०-०६-०४	विभागीय	पूर्वाधार विकास कार्यालय, चितवन	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज
२	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	सेरेभैसी मोटरबल पुल	६० मि	दार्चुला जि मारमा गा पा	२०८०-०६-०४	विभागीय	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय, सुदुरपश्चिम	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र
३	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन सहमति (IEE)	कर्णाली नदी पुल सनक-ट्रीघाट	७५२.६२ मि	कैलाली जि र बर्दियाजि	२०८०-०७-२०	विभागीय	सडक विभाग	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज
४	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	वस्तीपुर भुन्दुङ्ग जोड्ने पक्की मोटरबल पुल	१७० मी	मकवानपुर जि	२०८०-०७-२०	विभागीय	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय वागमती प्रदेश	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज
५	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	छलगाड नदी पुल	४० मि	डोल्पा जि त्रिपुराकोट	२०८१-०३-०७	विभागीय	सडक विभाग	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज

सि. नं.	वातावरणीय अध्ययन	आयोजनाको नाम	क्षमता (मे. वा.)/के.भी.	जिल्ला/न.पा./गा.पा.	निर्णय मिति	निर्णयको किसिम	हाइड्रोपावर/कार्यालयको नाम	निकुञ्ज/संरक्षित क्षेत्रको नाम
प्रसारण लाइन आयोजना								
१	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन सहमति (IEE)	औराहा सिमरा १३२ केभी प्रसारण लाइन आयोजना	१३२	वारा जि जितपुरसिमरा	२०८०-०६-०७	विभागीय	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज
२	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	बुकुखोला जविधा ३३ केभी प्रसारणलाइन आयोजना	३३	ओखलढुंगा जि	२०८०-०६-०४	विभागीय	एपोलो हाइड्रो-पावर	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र
३	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन सहमति (IEE)	लामाबगर बाह्रविसे २२० केभी	२२० केभी	दोलखा जि	२०८०-०७-१२	विभागीय	राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र
सडक								
१	सम्भाव्यता अध्ययन सहमति (FS)	टोखा गजुरे सुरङ्गमार्ग		रसुवा जि धुन्चे	२०८०-०५-२७	सचिव-स्तर	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	शिवपुरी नागाजुन राष्ट्रिय निकुञ्ज
२	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन सहमति (IEE)	समर-ध्याकर छुम्बाक कृषि सडक	१.२ किमि		२०८०-०६-०५		गण्डकी प्रदेश यातायात मन्त्रालय	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र

सि. न.	वातावरणीय अध्ययन	आयोजनाको नाम	क्षमता (मे. वा.)/के.भी. बा.)	जिल्ला/न.पा./गा.पा.	निर्णय मिति	निर्णयको किसिम	हाइड्रोपावर/कार्यालयको नाम	निकुञ्ज/संरक्षित क्षेत्रको नाम
३	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन सहमति (IEE)	लोमानथाङ्ग थिंजर किमलिङ्ग, मुस्ताङ्ग सडक	१०.५७४ किमि	मुस्ताङ्ग जि	२०८०-०५-२६	विभागीय	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र
४	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	चौलानी खोला चौकीवगढ सडक पुल आयोजना	६० मि		२०८०-०६-०५	विभागीय	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय, सुदुरपश्चिम	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र
५	संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सहमति (BES)	गोकुलेश्वर-सेरा घुसा सडक खण्ड अन्तर्गत पडापडा जोड्ने तपोवन सडक पुल	६० मि	मार्मा गा पा २ र ४	२०८०-०६-०४	विभागीय	स्थानीय पूर्वाधार विकास आयोजना कार्यालय, सुदुरपश्चिम	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र
६	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन सहमति (IEE)	भेरी कोरिडोर (जाजरकोट-दुनै-मरिम- तिन्जो-धो) सडक आयोजना अन्तर्गत त्रिपुराकोट-चुगाड-दुनै सडक खण्ड स्तरोन्नती	२.५ किमि	डोल्पा जिल्ला	२०८०-१०-०३	विभागीय	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, सडक विभाग	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज
अन्य								

सि. नं.	वातावरणीय अध्ययन	आयोजनाको नाम	क्षमता (मे. वा.)/के.भी.	जिल्ला/न.पा./गा.पा.	निर्णय मिति	निर्णयको किसिम	हाइड्रोपावर/कार्यालयको नाम	निकुञ्ज/संरक्षित क्षेत्रको नाम
१	वातावरणीय अध्ययन सहमति (EIA)	बुढानिलकण्ठ हेरिटेज होटल		बुढानिलकण्ठ	२०८०-०९-१७	मन्त्री-स्तर	बुढानिलकण्ठ हेरिटेज लि	शिवपुरी नगराजुन राष्ट्रिय निकुञ्ज
२	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन सहमति (IEE)	रारा होल्डिङ्ग रिसोर्ट प्रा लि		मुगु जिल्ला	२०८१-०३-२१	विभागीय	रारा होल्डिङ्ग रिसोर्ट प्रा लि	रारा राष्ट्रिय निकुञ्ज
३	सम्भाव्यता अध्ययन सहमति (FS)	चाइना नेपाल रेल मार्ग China-Aid Feasibility Study of China-Nepal Cross Border Railway in Nepal		रसुवा जि धुन्चे	२०८०-०५-२५	मन्त्री-स्तर	भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज
४	वातावरणीय अध्ययन सहमति (EIA)	सगरमाथा आधार शिविर पदयात्रा मार्गमा विटिएस		सोलुखुम्बु जि	२०८०-०५-१३	मन्त्री-स्तर	एनसेल आर्जियाटा लि	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र

अनुसूची १९ : आ.व. २०८०/०८१ मा संरक्षित क्षेत्रमा प्रदान गरिएका अध्ययन अनुसन्धानको विवरण

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
1	2080/04/02	Nita Kumar Somai Madhu Thapa magar	Mountain Spirit	Researcher	Personal	Other	Annapurna CA	Non Timber Forest Products (NTEP's) in Narpabhum Rural Municipality, Manang District
2	2080/04/03	Jun Sapkota	Agriculture and Forest University	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Assessment of the Effect of Tree Variable on Soil Organic Carbon in Shivapuri Nagarjun National Park
3	2080/04/04	Mamata Thapa	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Annapurna CA	Species Richness Patterns and Morphological Variations in anurans along an Elevational Gradient of Annapurna Conservation Area
4	2080/04/04	Karna Bahadur Batala	School of Environmental Science and Management, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Assessment of Loss and Damage Caused by Wild animal in Gurjebhanjung Bufferzone User Committee and Adaptive Measures
5	2080/04/08	Simon Baniya	Aquatic Ecology Center, Kathmandu University, Kavre	Student	Personal	Bachelor Degree	Annapurna CA	Occurrence of Micro-plastics in the Annapurna Conservation Area
6	2080/04/08	anil Prasai	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	PhD	Chitwan NP Parsa NP	Spatio-temporal Pattern of Human Big Cats Interaction in Eastern Terai Arc Landscape, Nepal
7	2080/04/09	Ojaswee Amgain and 5 Others (Nepalese)	Kathmandu Forestry College, Kathmandu	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	understanding the Effects of Invasive Species in Kumrose Bufferzone Community Forest and its Management
8	2080/04/14	Sagar Dahal	Florida international University	Student	Personal	PhD	All PAS	CITES Implementation in Nepal
9	2080/04/15	Laya Thapaliya	Patan Multiple Campus, TU	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Feeding Dynamics of Deer Community

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
10	2080/04/15	Dr. Deep Narayan Shah	DNS Consultancy form	Principal investigator	Institutional	Other	Annapurna CA	Preparation of Ramsar Information Sheet of Damodhar Kunda, Mustang District
11	2080/04/16	Shivaram Sharma	Central Department of Botany, Kripipur	Student	Personal	Master Degree	Annapurna CA	Population Structure and Variation in Plant Functional Trait of Gentiana robusta along Altitudinal Gradient in Manang District, Nepal
12	2080/04/21	Sunita Ghimire	Shikar Biotech Pvt. Ltd	Research and Development Manager	Institutional	Other	Chitwan NP Banke NP Bardiya NP Annapurna CA Kanchanjunga CA	Production of anti-Venom antibodies in Goats to Neutralize Venom from Snakes Prevalent in with Venom, SDS-PAGE Method and ELISA
13	2080/04/26	anil Kumar Ram	institute of Forestry Campus, Hetauda	Student	Personal	Bachelor Degree	Banke NP	Evaluating Wildlife Mortality due to Vehicular Collision along Highways within Banke National Park
14	2080/04/26	Birendra Prasad Kandel	Dhorpatan Hunting Reserve, Baglung	Chief Conservation officer	Personal	PhD	Dhorpatan HR	Effect of Hunting on Population Dynamics, Behavioural Ecology and Habitat Use Patterns of Blue Sheep (Pseudos nayaur)
15	2080/04/28	Rajan Prasad Paudel	NA	independent Researcher	Personal	Other	Chitwan NP Bardiya NP Banke NP Shuklaphanta NP Parsa NP	Sloth Bear Ecology in the Nepal's Terai and Churia Landscape
16	2080/04/30	Narayan Prasad Ghimire and 6 Others (Nepalese)	Central Department of Botany, TU, Kripipur	Assistant Professor	Institutional	Other	Parsa NP	Floristic Diversity, Vegetation, Ecology and Ethnobotany of Chure Region of Madhesh Pradesh
17	2080/05/04	Suman Adhikari	Agriculture and Forest University, Rampur, Chitwan	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	an Assessment on Water Quality and Abundance of Aquatic Invasive Plants in Beeshajar Lake, Chitwan

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
18	2080/05/04	Usha Kumal	School of Environmental Science and Management	Student	Personal	Master Degree	Parsa NP	A Study on Human Elephant Conflict in Buffer Zone of Parsa National Park
19	2080/05/06	Amrit Pokharel	institute of Forestry Campus, Pokhara	Student	Personal	Master Degree	Shey Phoksundo NP Rara NP	Predicting Present and Future Habitat Suitability of Neopicrohiza Scrophulariflora in Karnali Province
20	2080/05/08	Pratiksha Chalise	National Herbarium and Plant Laboratories, Godawari, Lalitpur	Research officer	Institutional	Other	Shey Phoksundo NP	Collection of Herbarium Specimens, MAPS and Wood Samples of Different Plants Species from Shey Phoksundo National Park and its Surrounding Areas, Karnali Province, West Nepal
21	2080/05/08	Rashika Kaphle	National Botanical Garden, Godawari, Lalitpur	Botanical Garden officer	Institutional	Other	Shey Phoksundo NP	Collection of New Seeds and DNA from WCE Nepal
22	2080/05/08	Nepal Water and Energy Development Company Pvt.Ltd. (Dipesh Bishita, Rita Khulal and 8 Others)	Nepal Water and Energy Development Company Pvt.Ltd	Senior Manager	Institutional	Other	Lamtang NP	Fish and Macro-invertebrate Monitoring at the Trishuli River for Upper Trishuli-I Hydropower Project
23	2080/05/08	Udit Chandra Aryal	Nepal Applied Mathematics and information institute of Research(NAAMII)	Researcher	Personal	Other	Chitwan NP	Using AI to analyse Google Earth Images to Detect Large and Dominant Trees
24	2080/05/15	Narayan Prasad Ghimire and 5 Others (Nepalese)	Central Department of Botany, TU	Assistant Professor	Personal	Other	Chitwan NP	Floristic Diversity, Vegetation, Ecology and Ethnobotany of Chure Region of Madhesh Pradesh

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
25	2080/05/17	Chhongdiki Sherpa	Amrit Campus, Lainchaur, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Rara NP Dhorpatan HR	Taxonomic Revision of Genus Polygonatum(asparagaceae) of Nepal
26	2080/05/18	Jasmina Karki	institute of Agriculture and animal Science, TU, Paklihawa	Student	Personal	Bachelor Degree	Annapurna CA	Knowledge, Attitude and Practices to Zoonotic Diseases among Livestock Farmers of the Regional Headquarters of Annapurna Conservation Area
27	2080/05/25	Diwakar Dawadi Rita Kshetri and Til Kumari Thapa	National Herbarium and Plant Laboratories, Godawari, Lalitpur	Research officer	Institutional	Other	Kanchanjunga CA	Collection of Primula, Juncus and Others Flowering and Non-Flowering Plant Species from Kanchanjunga Conservation Area
28	2080/05/31	Niru Basnet	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Makalu Barun NP	A Research Proposal on Spatio-Temporal Variation and Controlling Factors of Hydro Geochemistry in the Arun River Basin, Central Himalayan
29	2080/05/31	Somy Bhattarai	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Kanchanjunga CA	Major Iron Chemistry of Tamor River Basin, Weathering Processes: Implication of Land Use and Water Quality Assessment
30	2080/06/01	Hemraj Poudel Dr. Srijana Maharjan Dhanraj Kandel and 2 Others (Nepalese)	Department of Plant Resources, Thapathali, Kathmandu	Research & Scientific officer	Institutional	Other	Lamtang NP	Plant Collection for DNA Barcoding and Genetic Characterization
31	2080/06/01	Jwala Shrestha Kalpana Sharma Dhakal Tirtha Raj Pandey and 2 Others (Nepalese)	Department of Plant Resources, Thapathali, Kathmandu	Senior Scientific officer, Scientific officer & Research officer	Institutional	Other	Annapurna CA	To Study Population Status of CITES Species Dendrobium

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
32	2080/06/05	Aakash Mehta	Central Department of Botany, TU, Kirtipur	Researcher	Personal	Master Degree	Parsa NP	Population Structure and Regeneration Status of <i>Dalbergia latifolia</i> along Disturbance Gradient
33	2080/06/05	Sushma Tripathi	Central Department of Botany, TU, Kirtipur	Researcher	Personal	Master Degree	Annapurna CA	Species Richness and Composition of Bryophytes along an Elevation Gradient in Annapurna Base Camp Trail
34	2080/06/05	Nawaraj Sharma	Central Department of Botany, TU, Kirtipur	Student	Personal	Master Degree	Annapurna CA	Diet Overlap between Blue Sheep and Livestock in Trans Himalayan Region of Manang
35	2080/06/08	Pramesh Bahadur Lakhey and 3 Otherss (Nepalese)	Department of Plant Resources, Thapathali, Kathmandu	Assistant Scientific officer	Institutional	Other	Shey Phoksundo NP	Antimicrobial Activity of Medicinal Plants and GCMS Profiling of Aromatic Plants
36	2080/06/10	Dr. Giri Prasad Joshi	Central Department of Botany, TU, Kirtipur	Assistant Professor	Institutional	Other	Annapurna CA	Isolation and Characterization of Novel Antibiotic Natural Molecules from the High Altitude Soil Actinomycetes against Multidrug Resistant Human Pathogenic Bacteria
37	2080/06/10	Smriti Gurung Prof. Rijan Bhakta Kayastha Prof. Bed Mani Dahal Dr. Nani Raut Rakesh Kayastha Dr. Kumar Khatri Rabin Acharya Jan Eric Studsrod Dr. Ingrid Juettner	Kathmandu University	Associate Professor	Personal	PhD	Shey Phoksundo NP	Linnology of Lake Shey Phoksundo

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
38	2080/06/14	Prabal Nepal and 6 Others (Nepalese)	School of Management, TU, Kirtipur, Kathmandu	Student	Institutional	Master Degree	Chitwan NP	Balancing People, Planet and Prosperity: Unveiling the ESG Impact of Chitwan National Park
39	2080/06/14	Rakesh Kayastha Dr. Koji Fujita Ms. Nao Esashi Mr. Syunki Ogawa Mr. Achille Pierre Jouberton	Kathmandu University	Research Associate	Institutional	Other	Gaurishankar CA	Glaciological Field Expedition to the Tarkarding and Trambau Glacier
40	2080/06/14	Dawa Tshering Sherpa and Kyung Y Kim	Kathmandu University	Research Assistant	Institutional	Other	Lamtang NP Annapurna CA Kanchanjunga CA	Permafrost Research in Nepal
41	2080/06/15	Bibek Gyawali	institute of Forestry, Pokhara	Student	Personal	Other	Annapurna CA	Insect Herbivory and Plant Defense Mechanism across Different Elevation Gradient of Central Nepal
42	2080/06/15	Tara Sapkota	Humanitarian and Biodiversity Conservation Society	Research officer	Institutional	Other	Chitwan NP	Develop Human and Elephant Co-Existence through Training and Awareness Program to Local Communities in Chitwan National Park
43	2080/06/16	Shalik Ram Sigdel	institute of Tibetan Plateau Research, Chinese Academy of Sciences, Beijing, China	Researcher	Institutional	Other	Lamtang NP Sagarmatha NP Kanchanjunga CA	Impact of Climate Change on Alpine Plant Communities in Nepal Himalays
44	2080/06/16	Sadikshya Subedi	Patan Multiple Campus, TU	Student	Personal	Master Degree	Koshitappu WR	Assessment of Wetland Bird Diversity in Relation to Macro-Invertebrate in Buffer Zone of Koshitappu Wildlife Reserve

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
45	2080/06/17	Nabin Basnet and Team (Nepalese)	Central Department of Botany, TU, Kirtipur	Student	Institutional	Master Degree	Annapurna CA	Field Excursion for Botanical Exploration and Ecological Study in Manang
46	2080/06/17	Achyut Tiwari and Team (Nepalese)	Central Department of Botany, TU, Kirtipur	Assistant Professor	Institutional	Other	Annapurna CA	Growth-Climate Response and Regeneration Potential of Selected High Mountain Tree Species in Central Nepal
47	2080/06/17	Badri Bhattarai	institute of Forestry Campus, Pokhara	Student	Personal	Master Degree	Gaurishankar CA	Tree-Line Dynamics and its Impact on Carbon Storage in the Rolwaling Valley
48	2080/06/18	Dr. Laxmi Joshi Shrestha and Students (Nepalese)	Amrit Campus, Lainchaur, Kathmandu	Teacher & Students	Institutional	Other	Gaurishankar CA	Sample Collection of Soil and Plant
49	2080/06/19	Dipak Bishwokarma	Department of Geography and Environmental Management, University of Waterloo, Canada	Student	Personal	PhD	Lamtang NP	Death, Recuporation and Resilience: Linking Social Capital and Tourism in Post-Disaster Recovery in Nepal
50	2080/06/19	Jhamak Bahadur Karki and Team (Nepalese)	Kathmandu Forestry College, Kathmandu	Professor & Student	Institutional	Other	Lamtang NP	Biodiversity of Timbu Ward Number One in and around Melamchi River in the Buffer Zone of Langtang National Park from Timbu to Nakote
51	2080/06/22	Basanta Bhandari and Abhinash Mahat	Department of Geology, Tri-Chandra Multiple Campus, TU	Assistant Professor & Student	Institutional	Other & Master Degree	Annapurna CA	Assessment of the Causes, Effects and Future Implication of Debris Flow Hazard 2023 in the Kagbeni Area, Mustang
52	2080/06/23	Sanjan Bahadur Thapa	Small Mammals Conservation and Research Foundation (SMCRF)	Executive Director	Institutional	Other	Bardiya NP	Strengthening Communities Livelihood and Stewardship to Conserve Otter in Karnali

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
53	2080/06/25	Puja Gautam	Central Department of Botany, TU, Kirtipur	Student	Personal	Master Degree	Annapurna CA	Antioxidant and Antidiabetic Activities of the Highly Medicinal Plant of Himalaya: Aconitum naviulare(Bruhli) Stapf
54	2080/06/25	Nisma Bhatta	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Diet Analysis of Rhino(Rhinoceros unicornis) in Chitwan National Park
55	2080/06/26	Ram Chandra Neupane	Patan Multiple Campus, TU	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP Parsa NP	Post-Fire Forest Resilience of Terai Tropical Forest of Nepal
56	2080/06/26	Durga Nanda Yadav		independent Researcher	Personal	Other	Parsa NP	Status, Habitat Suitability and Conservation Threat of Hog Deer in Parsa National Park
57	2080/06/26	Mamata Sharma	Agriculture and Forestry University,(Forestry Faculty), Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Comparison of Carbon Stock in Two Different Types Managed Bufferzone Forest of Chitwan National Park
58	2080/06/26	Gopal Prakash Bhattarai	Armale innovation, Balkot, Bhaktapur		Institutional	Other	Chitwan NP	Stock Taking Study on Feasibility of Catch and Release Angling in Rapti to Improve Conservation Activities for Aquatic Biodiversity
59	2080/06/29	Hima Regmi	Golden Gate international College, Battisputali, Kathmandu	Student	Personal	Bachelor Degree	Koshitappu WR	Behavioral Study of Wild Water Buffalo in Koshi Tappu Wildlife Reserve
60	2080/07/02	Sujata Adhikari Sita Aryal and Shanta Sapkota	Department of Plant Resources, Thapathali, Kathmandu	Assistant Scientific officer	Institutional	Other	Annapurna CA	Sample Collection Visit to Mustang and nearby Places, Study of Antimicrobial Screening of Medicinal Plants, GC/MS Profiling of Essential Oils bearing Aromatic Plants

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
61	2080/07/02	Deepak Banjade	Department of Geology, Tri-Chandra College, TU	Student	Personal	PhD	Annapurna CA	Climatic and Tectonic Significance of Ponkar and Other Lakes of Manang
62	2080/07/02	Kamana Joshi	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Shuklaphanta NP	Sediment Infill and Eutrophication in Tropical Wetlands of Western Nepal
63	2080/07/13	Mamata Sapkota	Patan Multiple Campus, TU, Lalitpur	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Dynamics of Human Tiger Conflict in Buffer Zone Area: A Study from Chitwan National Park
64	2080/07/13	Ayushi Katuwal	Golden Gate international College, Battispatali, Kathmandu	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Assessment of Invasive Species and Comparative Study of Soil Quality of Three Different Ecosystem of Chitwan National Park
65	2080/07/13	Ganga Poudel	School of Environmental Science and Management (SchEMS), Koteswor	Student	Personal	Bachelor Degree	Dhorpatan HR	An Assessment of EcoTourism in Dhorpatan Hunting Reserve
66	2080/07/13	Ganga Pudasaini	Golden Gate international College, Battispatali, Kathmandu	Student	Personal	Bachelor Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Human Wildlife Conflict in Mulkharka of Shivapuri Nagarjun National Park
67	2080/07/13	Narayan Prasad Ghimire and 3 Otherss (Nepalese)	Nepal Mountain Academy	Researcher	Institutional	Other	Lamtang NP	Tourism Destinations Mapping and Lake Bathymetry in Panch-Pokhari Lake Complex, Lamtang Region, Central Nepal
68	2080/07/15	Sabina Luitel	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Estimation of Body Weight and Height in Asian Elephant(Elephas maximus) in Chitwan National Park

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
69	2080/07/15	Prasidda Poudel	Agriculture and Forest University, Rampur, Chitwan	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Influencing Factors on the Foot Health of Captive Asian Elephants(<i>Elephas maximus</i>) of Chitwan National Park
70	2080/07/15	Kabindar Shai	Centre for Ecological Studies	Researcher	Institutional	Other	Dhorpatan HR	Patterns of Livestock Depredation by Snow Leopards in Dhorpatan Hunting Reserve
71	2080/07/15	Kabindar Shai	Centre for Ecological Studies	Researcher	Institutional	Other	Annapurna CA	Community Managed Insurance Scheme and Conservation Education for Snow Leopard Conservation in Manang
72	2080/07/16	Pratiksha Chalise and Team (Nepalese)	National Herbarium and Plant Laboratories, Godawari, Lalitpur	Research officer	Institutional	Other	Shivapuri Nagarjun NP	Revision of Flora of Kathmandu Valley
73	2080/07/16	Pramisha Pokharel	Faculty of Geoscience, Utrecht University	Student	Personal	PhD	Bardiya NP Rara NP	WP3: Hydrology of the Mountainous Karnali Catchment under Climate Change and Land Use Changes
74	2080/07/19	Jasmin Mahato	Birendra Multiple Campus, Bharatpur, Chitwan	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Study of Habitat, Group-Size and Age Composition of Chital(Axis axis) and their association with Environmental Factors in Baghmara and Kumrose Buffer Zone Community Forest
75	2080/07/19	Prabha Mishra	Tribhuvan University	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Assessment of Spring Water Quality and Aquatic Diversity in Kathmandu District

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
76	2080/07/20	Rajesh Dhungana	Gorakhpotra	Chief Photo Editor		Other	Chitwan NP Bardiya NP Banke NP Krishnasar CA Parsa NP Shivapuri Nagarjun NP Shuklaphanta NP Kositappu WR	Study, Observation and Photography about the Wildlife Habitat and their Behaviour to Publish Article
77	2080/07/22	Abhinay Pathak	University of California San Deigo(UCSD), USA	Student	Personal	PhD	Chitwan NP Parsa NP Bardiya NP Shuklaphanta NP Kositappu WR	Studying Mega-Herbivore (Elephants and Rhino) and its Imperative Facets in Nepal
78	2080/07/23	Nabaraj Pokharel	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Lamtang NP	Correlating Avian Diversity and Environmental Drivers along Elevational Gradient in the Gosaikunda Trail
79	2080/07/23	Nitu Adhikari		Researcher	Personal	Other	Chitwan NP	Identifying Current Distribution, Population Status along with Factors Affecting Habitat Use of Hispid Hare(Caprolagus hispidus) in Chitwan National Park
80	2080/08/04	Aashish Basyal	Biodiversity Conservation Nepal	Conservation Scientist	Institutional	Other	Bardiya NP	Generating Scientific Information for Evidence-based Conservation of Critically Endangered Ghariyal(Gavialis gangeticus) in Bardiya National Park, in the fact of Climate Change

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
81	2080/08/04	Sulaksha Shrestha	Nepal Engineering College, Pokhara University	Student	Personal	Master Degree	Lamtang NP	Factors Affecting Distribution of Red Panda (<i>Ailurus fulgens fulgens</i>) at Polangpati Area of Langtang National Park
82	2080/08/05	Dilip Khanal	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Koshitappu WR	Composition of Grassland Birds, their Threats and Conservation Issues in Koshi Tappu Wildlife Reserve, Eastern Nepal
83	2080/08/07	Chungla Sherpa		Researcher	Personal	Other	Kanchanjunga CA	Assessing a Multidisciplinary Framework for Human Snow Leopard Coexistence in the Kanchanjunga Conservation Area of Nepal's Eastern Himalaya
84	2080/08/12	Dr. Gilby Jepson Dr. Netra Regmi Dr. Sarah George Miss Sofia Barth and Om Kumar Khadka	the University of Oklahoma	Assistant Professor (Principle investigator)	Institutional	Other	Annapurna CA	Monazite Fission-Track Dating of River incision in the Neplease Himalaya
85	2080/08/12	Zoe Sophia Kleijwegt and Roan Elmar Mattis Hick	Soil Geography and Landscape Group Wageningen University and Research	Student	Personal	PhD Master Degree	Bardiya NP	The Past as the Key to the Future: Providing Conservation Benchmarks for Bardiya National Park
86	2080/08/12	Marijin Elkan Wolf	Faculty of Civil Engineering and Geosciences, Delft University of Technology	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Bifurcation Dynamics of the Karnali River (Part of Morpho Dynamics of the Karnali River and Erosion of Vegetated Flood Plains)

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
87	2080/08/17	Grihamani Nepal	Agriculture and Forestry University	Student	Personal	PhD	Chitwan NP Bardiya NP Shuklaphanta NP Parsa NP Koshiappu WR	Studies on Reproduction and Fertility of Captive Asian Female Elephant(<i>Elephas maximus</i>) in Nepal
88	2080/08/17	Sushan Mani Shakya and 4 Others (Nepalese)	Biome and Ecosystem Solution Pvt.Ltd. Sanepa, Lalitpur	Team Leader	Institutional	Other	Bardiya NP	Fish Diversity and Abundance Assessment in Lower Karnali Watershed
89	2080/08/17	Abhilasha Shukla	Birendra Multiple Campus	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Spatio Temporal Patterns of Human-Carnivore Conflict and Mitigation Measures Adapted by Local People around Eastern Part of Chitwan National Park
90	2080/08/17	Sandeepa Gautam	Golden Gate international College, Battisputali, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Impacts of Feral and Domesticated Dogs on Wildlife in Bardiya National Park
91	2080/08/18	Basanta Dahal	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Lamtang NP	Plants Functional Traits and Species Diversity as Indicators of Carbon Stock Dynamics in Temperate Forest of Nepal
92	2080/08/18	Samita Pokharel	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Manaslu CA	Tree Species Composition and Regeneration Status along the Altitudinal Gradient in Manaslu Conservation Area

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
93	2080/08/18	Chhabil Pokhrel Tshering Zangmu Lama Dr. Peter Decelles Dr. ananta Prasad Gajurel and Team	TU, Tri-Chandra Campus, University of Arizona	Assistant Lecture Student	Institutional	PhD	Sagarmatha NP	Tectonic Vs, Climatic Controls on Long-Term Erosion Rates in the Sagarmatha Region, Eastern Nepal, Himalaya
94	2080/08/21	Pro.Dr. Ram Prasad Chaudhary and Team (Nepalese)	Research Centre for Applied Science and Technology, TU	Professor Emeritus	Institutional	Other	Lamtang NP Apinampa CA	Biodiversity Conservation and Disaster Risk Management in Nepal: Intergrating Science based Approach and Traditional Ecological Knowledge
95	2080/08/21	Pramila Dhukhwa	Ascol Campus	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Taxonomy and Species Distribution Modelling of Taxus mairei in Nepal Himalaya
96	2080/08/24	Sunita Luitel and 3 Others (Nepalese)	College of Applied Sciences, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Effect of Forest Fire on Soil Organic Carbon and Other Selected Soil Properties in Different Seasons in Shivapuri Nagarjun National Park
97	2080/08/24	Suraj Baral	Nepalese Ornithological Union	Project Manager	Institutional	Other	Shuklaphanta NP	Promoting Land-Sharing in Farmlands of Shuklaphanta National Park Buffer Zone of Conservation Critically Endangered Bengal Florican
98	2080/08/24	Sunita Dhungana	institute of Forestry Campus, Pokhara	Assistant Professor	Personal	PhD	Chitwan NP	Impact of Invasive Alien Plant Species (IAPS) on Forest and Local Community in Buffer Zone Community Forest of Chitwan National Park
99	2080/09/08	Smriti Pariyar	Saptagandaki Multiple Campus, TU	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Distribution and Threat of Critically Endangered Ghariyal(Gavialish gangeticus) Conservation in Chitwan National Park

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
100	2080/09/16	Ramesh Kathariya	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Distribution Habitat Preference and Dietary Behaviour of the Smooth-Coated Otter (<i>Lutrogale perspicillata</i>) in the Lower Karnali River
101	2080/09/16	Sanjaya Thapa	inland Norway University of Applied Sciences	Student	Personal	Master Degree	Shuklaphanta NP	Analyzing Socio Ecological Aspects of Human Leopard Conflict in Shuklaphanta National Park
102	2080/09/20	Ankita Pokharel	tongji University	Student	Personal	Master Degree	Annapurna CA	Assessing Climate Change Resilience of Water based Ecosystem Services of Mountain Ecosystem: Case Study of Annapurna Conservation Area
103	2080/09/20	Rojina Khanal	College of Applied Sciences, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Variation of Soil Carbon Dioxide Emission on Burnt and Unburnt Forest Stands of Shivapuri Nagarjun National Park
104	2080/09/20	Bijay Raj Poudel	Mewar University, Rajasthan	Student	Personal	PhD	Shivapuri Nagarjun NP	Impact of Anthropogenic Disturbances on Plant Diversity and Regeneration Dynamics: A Case Study from Middle Mountain of Nepal
105	2080/09/23	Aakriti Upadhaya	Padmakanya Multiple Campus	Student	Personal	Bachelor Degree	Shuklaphanta NP	Local Conservation Status of Forest Dependent Turtle in Shuklaphanta National Park, Kanchanpur
106	2080/09/23	Shila Acharya	Padmakanya Multiple Campus	Student	Personal	Bachelor Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Study on Human Wildlife Conflict and its Impact on the Livelihood of Rural Communities of Ichangu Narayan
107	2080/09/24	Suyog Neupane	Forest Research institute	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	The Effect of Forest Fire on the Chemical Quality of the understorey Plants in Bardiya National Park and what is the Consequent Effect of Fire on Deer Herbivory

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
108	2080/09/24	Prakash Poudel	Greenhood Nepal	Researcher	Personal	Other	Gaurishankar CA	Tracking Tree Ferns for Conservation in the Gaurishankar Conservation Area
109	2080/09/24	Dipesh Kumar Sharma			Personal	Other	Kanchanjunga CA	Movement Behaviour Estimation of Snow-Leopard from Telemetry Data in Kanchanjunga Conservation Area
110	2080/09/24	Kumar Poudel	Greenhood Nepal	Founder, Director	Personal	Other	Chitwan NP	Monitoring Forests and Developing Community Partnerships to Protect Pangolins in Chitwan
111	2080/09/24	Suman Sapkota	Friends of Nature (Fon, Nepal)	Program Coordinator	Personal	Other	Dhorpatan HR	Ensuring Safe Breeding Grounds for Globally Threatened Rostand'S Paa Frog in Western Nepal
112	2080/09/24	Manju Shree Thakur	Environmental Protection and Study Centre	Research Associate	Institutional	Other	Banke NP	Wildlife Road Safety: Raising Awareness about Roadkill in Banke National Park
113	2080/10/07	Pratikshya Aryal		Researcher	Personal	Other	Chitwan NP	An Investigation on Factors associated with Distribution and Activity Pattern of Sloth Bear(Melursus ursinus): A Case Study from Chitwan National Park-Parsa National Park Complex, Nepal
114	2080/10/07	Samyujata Regmi	Amrit Campus	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	Human-Tiger (Panthera Tigris) Conflict and its Impacts in Buffer Zones of Bardiya National Park
115	2080/10/08	Yam Maya Gurung	Birendra Multiple Campus	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Feeding Habit and the Conservation of Vulture in Pithauli Jatayu Restaurant in Kawsoti, Nepal
116	2080/10/09	Roshila Kaju and 2 Others (Nepalese)	Wildlife Research and Education Network	Researcher	Personal	Other	All PAS	Human Wildlife Conflict and its Mitigation Practices in Nepal

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
117	2080/10/09	Bishnu Prasad Shrestha	Wageningen University and Research, Netherlands	PhD Candidate	Personal	PhD	Bardiya NP	Relative Importance of Food, Weather Conditions and Risk Constraints on Distribution, Habitat Use and Activity of Tiger and Preybase
118	2080/10/14	Sadhana Shrestha	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP Shuklaphanta NP Krishnasar CA	Predicting Suitable Habitats and Identifying Priority Translocation Sites for Blackbuck (Antelope cervicapra) in Nepal
119	2080/10/14	Sharmila Shyangtan	Asian institute of Technology (AIT)	Student	Personal	PhD	Lamtang NP	Assessing Livelihood Sustainability of Indigenous People'S in Lamtang National Park Nepal
120	2080/10/14	Aditi Pokhrel	Asian institute of Technology (AIT)	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Impact of Paradigm Shift on Conservation Governance of Chitwan National Park on Rural Revitaliation of the Indigenous Communities
121	2080/10/14	Bhawana Basyal	Forest Research institute Deemed University	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Valuation of Ecosystem Services and Linking them to Community Livelihood in Shivapuri Nagarjun National Park
122	2080/10/15	Kamal Joshi	institute of Agriculture and animal Science	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Evaluation of Nutritional Values of Water Hyacinth and Water Lettuce from Major Water Bodies of Bagmati Province as Novel Feeding Materials
123	2080/10/15	Manisha Ghimire	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Vegetation Structure and Regeneration Status as an Indicator of Sustainable Forest Management in Baghmara Community Forest, Chitwan

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
124	2080/10/16	Anup Khanal	Geocom-IES_PEMS JV through Ministry of Energy, Water Resources and Irrigation, Water Resource Research and Development Center	Project Coordinator	Institutional	Other	Shivapuri Nagarjun NP	Installation of Landslide Monitoring and Early Warning System and Data Collection
125	2080/10/16	Prashant Shah	institute of Forestry, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Shuklaphanta NP	Status of Human-Elephant Conflict because of Road Project and its Mitigation Measures
126	2080/10/17	Sumit Kumar Sah	School of Environmental Science and Management	Student	Personal	Master Degree	Koshitappu WR	Interference of Wild Boar Human Conflict near Koshitappu Wildlife Reserve
127	2080/10/18	Aruna Thing	Birendra Multiple Campus	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Studies on Biodiversity of the Fishes in relation of Changing Habitat of Rapti River
128	2080/10/18	Srijana Bhattarai	Nepal Engineering College	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Spatio-Temporal Pattern of Human Leopard Conflict and its Mitigation Approach in Shivapuri Nagarjun National Park
129	2080/10/22	Swastika Thapa	Kathmandu University	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	Assessment of Habitat Occupancy of Smooth Coated Otters
130	2080/10/23	Suman Prakash Pradhan	Kathmandu University	Research Associate & Project Coordinator, SanH	Institutional	Other	Shivapuri Nagarjun NP Shey Phoksundo NP Sagarmatha NP Kanchanjunga CA Annapurna CA	UKRI GCRF South Asian Nitrogen Hub

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
131	2080/10/26	Aastha Giri	Saptagandaki Multiple Campus, Bharatpur-10, Chitwan	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Distribution Status and Threats to Smooth Coated Otter in Chitwan National Park, Nepal
132	2080/10/26	Rubina Thapaliya	Golden Gate international College, Battisputali, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Socio-Ecological System Analysis of Geruwa River based on the DPSIR Framework
133	2080/10/26	Babita Bhattarai	Golden Gate international College, Battisputali, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Socio-Ecological Impact in Geruwa (Downriver based on the DPSIR Framework
134	2080/10/26	Kishor Prasad Bhatta	Georg-August University(Universiy of Gottingen), Germany	Student	Personal	PhD	Annapurna CA	Forest Structure and Shifts in Evapotranspiration at the Tree Line in the High Mountains of Nepal
135	2080/10/28	Bipana Thapa	Central Department of Geology	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Investigation of Groundwater Resources and its Nexus along Geruwa River Corridor, Chisapani Area in Karnali Watershed
136	2080/10/28	Bibita Maharjan	institute of Forestry, Pokhara	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP Bardiya NP	Assessment of Consequences on Livelihood of Wildlife Victims: A Case Study of Crop Damage and Livestock Depredation in Chitwan and Bardiya National Park
137	2080/10/29	Sapana Ulak	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Lamtang NP Gaurishankar CA	Phylogenetic Relationship of Himalayan Goral (Naemorhedus goral) in Nepal
138	2080/10/29	Suman Sapkota	Friends of Nature (Fon, Nepal)	Program Coordinator	Institutional	Other	Annapurna CA	Living with Dholes in Annapurna Conservation Area, Nepal

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
139	2080/10/29	Nilam Karki	institute of Forestry, Pokhara	Student	Personal	Master Degree	Banke NP	Effectiveness of Existing Bridge and Culverts for Wildlife Mobility in East-West Highway of Banke National Park
140	2080/10/29	Daya Raj Subedi	Beijing Forestry University	Student	Personal	PhD	Chitwan NP Lamtang NP	Ecosystem Services and Associated Policy Measures in Protected Areas of Nepal
141	2080/11/03	Sumit Gautam	Central Department of Environmental Science	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Canop Gap and Soil Pollution as a Driver to Invasion of Non-Native Plant Species in Sal Dominated Forest in Western Terai
142	2080/11/03	Durga Nanda Yadav			Personal	Other	Koshitappu WR	Status, Distribution and Conservation Threat of Hog Deer: A Case Study from Koshitappu Wildlife Reserve
143	2080/11/03	Sunita Dhungana	institute of Forestry, Pokhara	Assistant Professor	Personal	PhD	Chitwan NP	Impact of Invasive Alien Plant Species (IAPS) on Forest and Local Community in Buffer Zone Community Forest of Chitwan National Park
144	2080/11/03	Hari Prasad Pandey	University of Southern Queensland	Student	Personal	PhD	Chitwan NP Bardiya NP Banke NP Shuklaphanta NP Parsa NP Krishnasar CA	Environmental Justice in Conservation-led Resettlements
145	2080/11/03	Uttam Babu Shrestha	Global institute for interdisciplinary Studies(GIIS)	Director	Institutional	Other	Chitwan NP Bardiya NP Banke NP Shuklaphanta NP Parsa NP Krishnasar CA	Assessment on Priority Habitat Mapping and Livelihood Support Mechanisms in Nepal'S Lowland Protected Areas and Buffer Zone

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
146	2080/11/04	Rebica Kunwar	Tri-Chandra Multiple Campus	Student	Personal	Bachelor Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Diversity of Rodents and Shrews in Shivapuri Nagarjun National Park
147	2080/11/04	Sushanta Lamichhane	Thaha Municipality	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP Parsa NP	Effectiveness of Passive Restoration on the Assemblage of Vegetation and Insects in the Subtropical Forests of Nepal
148	2080/11/10	Aashish Thapa	School of Environmental Science and Management	Student	Personal	Master Degree	Lamtang NP	Sustaining Culture Populations: Investigating Population Status of Himalayan Griffon and Bearded Vulture and Public Sentiment in Lamtang National Park
149	2080/11/10	Anju Bhandari	Sidhanta Campus, Gaidakot, Nawalparasi	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Comparative Study of Avian Diversity and Abundance between Community Forest, Farmland & Buffer Zone (A Case Study from Nawalparasi-Bardaghat East)
150	2080/11/13	Binit Timilsina	Central Department of Environmental Science, TU	Student	Personal	Master Degree	Koshitappu WR	Assessment of Microplastic Contamination in Wetlands and Wetland Dependent Avifauna of Ramsar Site of Eastern Nepal
151	2080/11/14	Sima Koirala	institute of Forestry Campus, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Assessment of Community Versus Conservationist Perception on Tiger Conservation in Chitwan National Park
152	2080/11/14	Sabhyata Kshetri	Kathmandu Forestry College, Kathmandu	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	Human Tiger Conflict in Khata Corridor and Buffer Zone of Bardiya National Park
153	2080/11/14	Srishiva Poudel	institute of Forestry Campus, Hetauda	Student	Personal	Bachelor Degree	Parsa NP	Geospatial Analysis of Habitat Suitability for Gaur (Bos gaurus) in Parsa National Park Using Ensemble Modelling

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
154	2080/11/17	Salina Mahato	Birendra Multiple Campus, Bharatpur, Chitwan	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Comparison of Diversity and Abundance of Wetland Birds in Teo Wetlands-Batauli Pokhari and Kamalpokhari Lakes, Chitwan
155	2080/11/17	Samiksha R C	Birendra Multiple Campus, Bharatpur, Chitwan	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Disturbance of Wild Boar at Belsar Community Buffer Zone Forest Chitwan
156	2080/11/23	Rinzin Phunjok Lama	Third Pole Conservancy	Conservation Biologist	Personal	Other	Annapurna CA	Reassessing the Change in Human-Carnivore Conflict and Conservation in the Annapurna Conservation Area of Nepal after a Decade
157	2080/11/24	Nishan Pokharel	Golden Gate international College, Battispatali, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Effectiveness of Wildlife Underpass in Nepal: A Study of Barandabhar Corridor Forest
158	2080/11/24	Tilak Thapa Magar	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	PhD	Shivapuri Nagarjun NP	Factors Influencing the Spatial Ecology of Leopard in Shivapuri Nagarjun National Park
159	2080/11/24	Sundar Shrestha	institute of Forestry Campus, Pokhara	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Modelling the Habitat Suitability of Hog Deer (<i>Axis procinus</i>) under Current and Projected Future Climate Scenarios in Chitwan National Park
160	2080/12/04	Anil Bhandari and 3 Others (Nepalese)	Nepal Mountain Academy, Ministry of Culture, tourism & Civil Aviation	Academic Coordinator	Institutional	Other	Lamtang NP	Measuring the Livelihood Diversity of Tourism-Dependent Communities Vulnerable to Climate Change: The Case of Lamtang National Park
161	2080/12/05	Rishi Ranabhat	institute of Forestry Campus, Pokhara	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP Parsa NP	Patterns and Causes of Greater one-Horned Rhinoceros (<i>Rhinoceros unicornis</i>) Mortality in Chitwan National Park and Adjoining Areas

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
162	2080/12/05	Bishal Khatri	Kathmandu University, Dhulikhel, Kavre	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP Koshitappu WR	Spatio Temporal Distribution of Grassland and Wetland Birds in Koshitappu Wildlife Reserve and Chitwan National Park
163	2080/12/06	Bishal Pant	Kathmandu Forestry College, Matatirtha, Chandragiri	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	Population Status Habitat Occupancy and Conservation Threats to Mugger Crocodile (Crocodylus palustris) in Babai River
164	2080/12/06	Yonjan Dahal	School of Forestry and Natural Resource Management	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Are Forests Thriving Or Being Stressed: Spectral based Assessment of Forest Health Using FAHP
165	2080/12/06	Kiran Poudel	Nanu Foundation	Researcher	Personal	Other	Chitwan NP Parsa NP	Ecology and Conservation of Gaur (Bos gaurus) in Nepal
166	2080/12/08	Suman Sapkota	Friends of Nature (Fon, Nepal)	Program Coordinator	Institutional	Other	Annapurna CA	Severity Assessment of Hunting and Trade of Stream Frogs, and their Conservation in Lower Annapurna Conservation Area
167	2080/12/09	Sandhya Dhakal	Forest Research institute Deemed to be University	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Risk Mapping of Human-Wildlife Conflict by Large Carnivores in Chitwan National Park
168	2080/12/12	Rabin Timalisina	Agriculture and Forest University	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Assessment of Fire Risk Zonation Mapping A GIS and Remote Sensing Approach
169	2080/12/12	Kushraj Gole	Faculty of Forestry, AFU, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Assessment of Socio-Economic Drivers and Risk Mapping of Human Tiger Conflict (A Case Study of Bardiya National Park and Khata Corridor.)
170	2080/12/13	Subidha Poudel	Agriculture and Forestry University, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Impacts of Wildlife Vehicle Collision on Wildlife in Barandabhar Corridor Forest, Chitwan

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
171	2080/12/14	Bharati GC	Central Department of Botany, TU	Student	Personal	Master Degree	Koshitappu WR	Economic Valuation and Utilization Trend of Wetland Ecosystem Services in Koshitappu Wildlife Reserve
172	2080/12/14	Narayan Prasad Ghimire	Botanical Society of Nepal	Secretary	Institutional	Other	Koshitappu WR	Exploration of Floral Variety and Ethnobotanical Insights in Koshitappu Wildlife Reserve
173	2080/12/14	Anusha Dhakal	Forest Research institute, Delhradun	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Impacts of Mikania Invasion on Diversity of Native Plants and Rhino Habitat (A Case Study in the Southern Part of Barandabhar Corridor), Chitwan
174	2080/12/16	Anna Schaffer	inland Norway University of Applied Sciences	Student	Personal	Master Degree	Shuklaphanta NP	Interaction between Livestock and Wild Ungulates in Shuklaphanta National Park
175	2080/12/16	Ram Prasad Chaudhary and Team (Nepalese and Foreign)	Research Center for Applied Science and Technology, TU	Professor	Personal	Other	Lamtang NP Gaurishankar CA	Sensitivity and Response to Treeline Ecotones in the Nepal Himalaya to Climate Warming (Tree Line II)
176	2080/12/16	Valter Peter Emil Eriksson and Klara Jelena Martinovic	inland Norway University of Applied Sciences	Student	Personal	Master Degree	Shuklaphanta NP	Diet and Density of Common Leopards along an Altitude Gradient in Far Western Nepal
177	2080/12/16	Antonio Sampedro Garrido	University of Oviedo, Spain	Student	Personal	PhD	Annapurna CA Gaurishankar CA	Himalayan Wolf Distribution Models and Conservation under Global Warming
178	2080/12/18	Pratik Shrestha and 4 Otherss (Nepalese)	Sustainability and Environmental Studies Endeavour (SENSE), Kathmandu	Research Associate	Institutional	Other	Shivapuri Nagarjun NP	Ecological Health Assessment of Bagmati River Basin Using Citizen Science Concept

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
179	2080/12/18	Gauri KC	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	The Population Status of <i>Epiphebia laidlawi</i> Tillyard, 1921 in Shivapuri Nagarjun National Park, Central Nepal
180	2080/12/18	Shuiqing He	Wageningen University and Research, Netherlands	Student	Personal	PhD	Bardiya NP	Density Estimation Comparison between Horizontal and Vertical Camera-Trap Placements Using Multiple Density Estimation Methods in Bardiya National Park
181	2080/12/19	Simran Dhakal		Researcher	Personal	Other	Shuklaphanta NP	Assessing Status, Distribution and Conservation Treats to Finn's Weaver (<i>Ploceus megarhynchos</i>) in the Last Remaining Habitat in Lowland of Nepal
182	2080/12/20	Genuine Prajapati	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	PhD	Koshitappu WR	Taxonomy of Nemacheilidae (Regan, 1911) in the Koshi River System, Nepal
183	2080/12/20	Sushan Mani Shakya	Central Department of Zoology, TU, Kathmandu	Student	Personal	PhD	Bardiya NP Koshitappu WR	Investigating Polymorphism in Golden Mahseer <i>Tor putitora</i> (Hamilton 1822)
184	2080/12/21	Alina Ale	Agriculture and Forestry University, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Dhorpatan HR	Abundance Estimate of Butterflies in Southern Hunting Blocks, Dhorpatan Hunting Reserve
185	2080/12/21	Babita Maharjan and 2 Others (Nepalese)	Amrit Campus	Student	Personal	PhD	Gaurishankar CA	Gastrointestinal Helminths in Predator and Prey Mammals in Gaurishankar Conservation Area
186	2080/12/21	Samundra Khanal	Agriculture and Forestry University, Faculty of Forestry, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Assessing Human Wildlife Conflict Dynamics in Chitwan National Park: A Spatial and Temporal Analysis with an Emphasis on Traditional Indigenous Knowledge for Mitigation

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
187	2080/12/25	Bisam Gamuwa Tharu	institute of Forestry Campus, Pokhara	Student	Personal	Bachelor Degree	Banke NP	Death Analysis of Wild animal in the Irrigation Canal of Banke District
188	2081/01/02	Morten Odden, Magne Neby and Team (Foreign and Nepali)	inland Norway University of Applied Sciences/ Kathmandu University/NTNC	Researcher	Institutional	Other	Shuklaphanta NP	Research and Training in Shuklaphanta National Park, Nepal
189	2081/01/03	Asmita Regmi	Patan Multiple Campus, Patandhoka, Lalitpur	Student	Personal	Bachelor Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Assessment of Carbon Stock of Shivapuri Nagarjun National Park
190	2081/01/04	Diwas Gharti Magar	Kathmandu Forestry College, Mataitirha	Student	Personal	Bachelor Degree	Koshitappu WR	An Assessment of Human-Elephant Conflicts in the adjoining Municipality of Koshitappu Wildlife Reserve, Sunsari District
191	2081/01/04	Kushal Dhakal	College of Natural Resource Management	Student	Personal	Bachelor Degree	Banke NP	Risk Mapping and Perspectives of Human-Wildlife Conflict (A Case Study from Rapti Sonari Rural Municipality, Banke)
192	2081/01/12	Roman Paudel	institute of Forestry, Hetauda	Student	Personal	Bachelor Degree	Krishnasar CA	Food and Feeding Habits of Black Buck : A Case Study from Black Buck Conservation Area, Khairapur, Bardiya
193	2081/01/12	Durga Neupane	School of Health and Allied Science, Pokhara University	Student	Personal	Master Degree	Lamtang NP Annapurna CA	Chemical Characterization of Rhododendron Spp. from Different Location and their Biological Studies
194	2081/01/12	Paban Rai and 6 Others (Nepalese)	Molung 8, Okhaldhunga	Researcher	Institutional	Other	Chitwan NP	Study on Endangered Hog Deer (Axis porcinus) in Chitwan National Park, Nepal
195	2081/01/13	Prachee Shrestha and Shubhayu Regmi	Kathmandu University, Dhulikhel, Kavre	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Quantifying Carbon Sequestration in the Trees of Baghmara Buffer Zone Community Forest

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
196	2081/01/13	Jayram Neupane	institute of Forestry, Balkhu, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Parsa NP	Spatial and Temporal Wildlife Roadkill Pattern in East-West Highway, Parsa NP
197	2081/01/13	Anishka Sah	institute of Forestry, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Parsa NP	Study on Common Leopard Occupancy and its Relation to Human-Leopard Conflict in Buffer Zone of Parsa NP
198	2081/01/13	Srijana Khanal	Lanzhou University	Student	Personal	PhD	Chitwan NP Dhorpatan HR	Synergies and Trade-offs for Biodiversity, Carbon Stocks and Livelihood
199	2081/01/13	Shivish Bhandari	Natural Science Society	Researcher	Institutional	Other	Rara NP	Understanding the Ecology and Promoting Conservation of Critically Endangered Fish Species in the Rara National Park
200	2081/01/16	Suraj Baral and 2 Otherss (Nepalese)	Bird Conservation Nepal	Manager	Institutional	Other	Dhorpatan HR	Cheer Pheasant Research and Conservation in Dhorpatan Valley and Surroundings
201	2081/01/16	Roshan Karki	Patan Multiple Campus	Student	Personal	Master Degree	Gaurishankar CA	Occurrence and Distribution of Asiatic Golden Cat at Gaurishankar Conservation Area
202	2081/01/17	Byanjana Sharma	institute of Forestry, Pokhara	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Nest Site Preference and Hatching Success of Gharials (Gavialis gangeticus): A Case Study from Chitwan National Park
203	2081/01/17	Nishchal Mahato Kushwaha	institute of Forestry, Pokhara	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	Occupancy, Threat and Conservation of Great Hornbill (Buceros bicornis) in Bardiya National Park and its Buffer Zone
204	2081/01/17	Srawan Kumar KC	Kathmandu University School of Management	Assistant Professor	Personal	Other	Annapurna CA	Building Knowledge Ambidexterity Using Digital Technologies for Tourism Micro Enterprises: A Case Study in the Annapurna Conservation Area

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
205	2081/01/21	Bikal Gurung	institute of Forestry, Pokhara	Student	Personal	Master Degree	Lamtang NP	Treeline Shift and its Impacts on Soil Carbon
206	2081/01/21	Krishna BASHYAL	Central Department of Botany, TU	Student	Personal	Master Degree	Gaurishankar CA	Distribution of Economically Important Major MAPS in High Elevation
207	2081/01/21	Raghunath Joshi	Kailali Multiple Campus, Dhangadi	Student	Personal	Bachelor Degree	Khaptad NP	Assessing the Diversity Type and Ecology Aspects of Rhododendron Species in the Bichpani Forest
208	2081/01/24	Dr. Sony K C and 11 Others (Nepalese)	Kathmandu University	Research Coordinator	Institutional	Other	Annapurna CA	Successful Innervation Pathways for Migration as Adaptation
209	2081/01/26	Sabina Thapa Raut	Tri-Chandra Multiple Campus	Student/ Part Time Faculty	Personal	PhD	Shivapuri Nagarjun NP	Plant Diversity and Productivity in relation to Soil Quality in Forest Ecosystem of Mid-Hills, Nepal
210	2081/01/26	Dhirajan Pariyar	institute of Forestry, Pokhara	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	Status and Conservation Threat to Fishing Cat in Bardiya National Park and its Buffer Zone
211	2081/01/31	Rahul Ranjan (Nidhi) and Students (Nepalese)	Faculty of animal Science, Veterinary and Fisheries, Agriculture and Forestry University, Rampur, Chitwan	Assistant Professor	Institutional	Other	Chitwan NP	Field Methods for Aquatic Biodiversity Conservation
212	2081/01/31	Samart Subedi	institute of Forestry, Kripipur, Kathmandu	Research Assistant	Institutional	Other	Chitwan NP	Community based Forest Management as a Climate Resilient Approach for the Forest Management in Mountain Region
213	2081/02/03	Prabhash Pahadi	institute of Forestry Campus, Pokhara	Student	Personal	Bachelor Degree	Koshitappu WR	Population Status and Conservation Threats of Critically Endangered Bengal Florican(Houbaropsis bengalensis) in Sunsari District, Nepal

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
214	2081/02/03	Aayush Shrestha	institute of Forestry Campus, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP Parsa NP	Human-Tiger Conflict in Chitwan-Parsa National Park: Situation Analysis of Human Casualties
215	2081/02/03	Binaya Ghimire	Central Department of Environmental Science	Student	Personal	Master Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Response of Avifaunal Community towards Disturbance Gradient in an Urban Landscape
216	2081/02/03	Furbe Lama	Lanzhou University	Student	Personal	PhD	Lamtang NP	Climate Change Vulnerability and Carbon Pool Dynamics in Different Land Use System in Central Himalaya, Nepal
217	2081/02/04	Bijesh Sharma	Central Department of Environmental Science	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Forest Structure and Resource Use in Miliuli Buffer Zone Community Forest of Chitwan National Park, Nepal
218	2081/02/04	Dr. Dinesh Neupane	Zoological Society of London	Conservation Biologist	Institutional	Other	Chitwan NP Parsa NP	Investigating Efficiency and Cost Effectiveness of Different Terai Grassland Management Option
219	2081/02/06	Samiksha Sitaula	institute of Forestry Campus, Hetauda	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	An Assessment of Human Wildlife Conflict in Patabhar Areas of Bardiya National Park
220	2081/02/06	Sapana Bhandari	Kathmandu Forestry College	Student	Personal	Master Degree	Chitwan NP	Assessment of Human Wildlife Conflicts and their Management Interventions in Madi Valley, Buffer Zone of Chitwan National Park
221	2081/02/06	Sarika Katwal	Agriculture and Forestry University, Hetauda	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Assessment of Avifaunal Diversity and Threats to them in Beeshazar Lake, Chitwan
222	2081/02/08	Prakashman Shrestha and 3 Others (Nepalese)	Nepal Tiger Trust	Coordinator	Institutional	Other	Chitwan NP	Long Term Tiger Monitoring in Western Part of Chitwan National Park

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
223	2081/02/09	Bimal Raj Shrestha		Researcher	Personal	Other	Annapurna CA	Conservation of Rare Endemic Highland Butterflies through Restoring their Habitat in the Trans-Himalayan Landscape, Nepal
224	2081/02/09	Sundar Shrestha	institute of Forestry Campus, Pokhara	Student	Personal	Bachelor Degree	Chitwan NP	Modelling the Habitat Suitability of Hog Deer (Axis procinus) under Current and Projected Future Climate Scenarios in Chitwan NP
225	2081/02/09	Niroj Timalisina and 3 Others (Nepalese)	Sunakhari Research Consult Pvt.Ltd.	CEO	Institutional	Other	Chitwan NP Banke NP Bardiya NP Shuklaphanta NP	Stocktaking of Existing and Upcoming Large Irrigation Project and Assessment of Natural Resources Safeguard Practices
226	2081/02/11	Ajit Tumbahangphe	NTNC-Bardiya Conservation Program	Conservation officer	Institutional	Other	Bardiya NP	Assessing Environmental Influence on the Fish Assemblage along Sharada and Babai River, Nepal
227	2081/02/11	Binod Jethara	Agriculture and Forestry University, Hetauda	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Monitoring and Assessment of Prevailing Threats of Gharial (Gavialis gangeticus) Population in Babai River at Bardiya National Park
228	2081/02/11	Ashika Adhikari	institute of Forestry Campus, Pokhara	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	Patterns of Human Big Cat Conflict in Bardiya National Park
229	2081/02/14	Upakar Dahal	institute of Forestry, Hetauda	Student	Personal	Bachelor Degree	Manaslu CA	Human-Snow Leopard (Panthera uncia) and its Mitigation Strategies in Tsum Valley, Gorkha
230	2081/02/14	Samyak Ghimire	institute of Forestry, Hetauda	Student	Personal	Bachelor Degree	Manaslu CA	Bird Diversity along the Altitudinal Gradient in Tsum Valley Trekking Trail, Manaslu Conservation Area
231	2081/02/18	Ramraj Rijal and Professor Hijiri Shimojima	the Himalayan Research Expedition Pvt. Ltd. and tokyo University of Agriculture	Social Scientist & Associate Professor	Institutional	Other	Sagarmatha NP Manaslu CA	Estimation of the Environment Impact Generated by Mountaineering Activities on Mt. Everest and Manaslu Base Camp

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
232	2081/02/18	Dinkar Kayastha and Team	Department of Hydrology and Meteorology	Senior Division Hydrologist	Institutional	Other	Lamtang NP	Cryosphere Research in Langtang Valley, Rasuwa, Nepal
233	2081/02/21	Ranjana Bhatta	Care for Nature(CFN), Madhyapur Thimi, Bhaktapur	Conservation Biologist	Institutional	Other	Chitwan NP	Building Evidence Base on Wild Reproduction of Gharial to Support In-Situ Conservation in Chitwan National Park
234	2081/02/23	Lalit Mohan Pant and 6 Others	Kathmandu University	Assistant Professor	Personal	PhD	Annapurna CA	In-Vitro and In-Vivo Evaluation of Bioactive Compounds Isolated from Indigenous Medicinal Plants of Himalayas for Antidiabetic Activities
235	2081/02/24	Dipsikha Nemwang	Kathmandu University, Dhulikhel, Kavre	Student	Personal	Master Degree	Gaurishankar CA	Human-Wolf Conflict and Wolf Scatology
236	2081/02/29	Kamala Regmi	College of Natural Resource Management, Katari Udayapur	Student	Personal	Bachelor Degree	Bardiya NP	Behavioral Analysis and Economic Assessment of Captive Bengal Tiger (Panthera tigris tigris) Management in Bardiya National Park
237	2081/02/30	Aabha Pokharel	Humanitarian and Biodiversity Conservation Society	Research officer	Personal	Other	Chitwan NP	Wings of Hope: Population Monitoring and Conservation of Critically Endangered Bengal Florican in Chitwan National Park
238	2081/03/06	Aashrab Gyawali	Tri-Chandra Multiple Campus, Ghantaghar, Kathmandu	Student	Personal	Bachelor Degree	Dhorpatan HR	Spatial Distribution, Conservation and Threats of Vultures in Dhorpatan Hunting Reserve
239	2081/03/09	Dr. Deepak Chamlagan and Others Nepali and Foreign Researcher	Tri-Chandra Multiple Campus, TU	Assistant Professor	Institutional	Other	Lamtang NP	Melamchi FRES Critical Zone Observatory, Part of Main Project Entitled as Coupling Erosion, Weathering and Hydrologic Function in an Active Orogenic System

S.N.	Permission Date	Researcher Name	Affiliated institution	Designation	Nature of Research	Research Level	Study Site	Research Title
240	2081/03/09	Siddanta Pandey	Greenhood Nepal	Research Associate	Institutional	Other	Chitwan NP	Exploring Community Level Drivers of Antimicrobial Resistance (AMR) and their Potential Impacts on Wildlife
241	2081/03/09	Binod Dahal	Technical University of Dresden, Tharandt, Germany	Student	Personal	Master Degree	Bardiya NP	Assessing the Impact of Community based Wildlife Conservation Policy on Tiger Population in Nepal (A Case Study from Bardiya NP)
242	2081/03/11	Brat Raj Rajak and 2 Others	Conservation Himalaya, Chandragiri 14 Kathmandu	Assistant Researcher	Institutional	Other	Lamtang NP	An Assessment of Status, Distribution, Habitat Ecology and Conservation Threats to Alpine Musk Deer (Moschus chrysogaster) in Langtang National Park
243	2081/03/18	Chhongdiki Sherpa	Amrit Campus, Lainchaur, Kathmandu	Student	Personal	Master Degree	Gaurishankar CA	Taxonomic Revision of Genus Polygonatum(Asparagaceae) of Nepal
244	2081/03/21	Bhumi Prakash Chaudhary Tharu	Centre for Ecological Studies, Lalitpur	Research Lead	Institutional	Other	Shey-Phoksundo NP Annapurna CA	Understanding the Ecology and Conservation Status of Pallas Cat in Nepal Himalayas
245	2081/03/25	Srijana Rai	Tri-Chandra Multiple Campus, Kathmandu	Student	Personal	Bachelor Degree	Shivapuri Nagarjun NP	Assessment of Eco-Tourism Potential of Shivapuri Nagarjun National Park
246	2081/03/30	Chandramani Aryal Prajita Acharya Simran Shrestha	Padmakanya Multiple Campus, TU, Bagbazar, Kathmandu	Assistant Professor	Personal	Other	Shivapuri Nagarjun NP	Understanding the Response of Frogs to the Urbanization in Kathmandu Valley

अनुसूची २० : संरक्षित क्षेत्रहरुको व्यवस्थापन योजनाको विवरण

क्र.सं.	संरक्षित क्षेत्रको नाम	व्य. योजनाको अवधि	स्वीकृत मिति	निर्णयस्तर	म्याद समाप्त हुने व्य. योजनाको अवधि	IEE स्विकृतको अवस्था
१	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८१-२०८४/८५		विभागस्तर	२०८४/८५	
२	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०१६-२०२०		विभागस्तर	२०१६-२०२०	
३	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८१-२०८४/८५	३/६/२०८०	विभागस्तर	२०८४/८५	
४	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८१-२०८४/८५		विभागस्तर	२०८४/८५	
५	लामटाङ्ग राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०७७/७८-२०८१/८२	५/२८/२०७७	विभागस्तर	२०८१/८२	भएको
६	शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८१-२०८४/८५	१२/७/२०८०	विभागस्तर	२०८४/८५	भएको
७	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०७९/८०-२०८३/८४	५/२१/२०७९	विभागस्तर	२०८३/८४	भएको
८	बाँके राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८१-२०८४/८५	९/११/२०७९	विभागस्तर	२०८४/८५	नभएको
९	कोशीटप्पु वन्यजन्तु आरक्ष	२०८०/८१-२०८४/८५			२०८४/८५	नभएको
१०	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८१-२०८४/८५	५/६/२०८०	विभागस्तर	२०८४/८५	नभएको
११	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	२०८०/८१-२०८४/८५	१/२५/२०८०	विभागस्तर	२०८४/८५	भएको
१२	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र	२०१७-२०२१	१२/२८/२०१६	विभागस्तर	२०१७-२०२१	भएको
१३	अपी नम्पा संरक्षण क्षेत्र	२०७२-२०७७	३/५/२०७२	सचि्वस्तर	२०७७/७८	भएको
१४	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र	२०२०-२०२४	७/१९/२०२०	विभागस्तर	२०२०-२०२४	भएको

क्र.सं.	संरक्षित क्षेत्रको नाम	व्य. योजनाको अवधि	स्वीकृत मिति	निर्णयस्तर	म्याद समाप्त हुने व्य. योजनाको अवधि	IEE स्विकृतको अवस्था
१५	मनासलु संरक्षण क्षेत्र	२०२०-२०२४	६/१७/२०२०	विभागस्तर	२०२०-२०२४	भएको
१६	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र	२०१७-२०२१		विभागस्तर	२०२१	
१७	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र	२०७९/८०-२०८३/८४	५/१३/२०७९	विभागस्तर	२०८३/८४	-
१८	ढोरपाटन शिकार आरक्ष	२०७६/७७-२०८०/८१	७/२४/२०१७	विभागस्तर	२०८०/८१	-
१९	राष्ट्रिय प्राणी उद्यान					
२०	भानुभक्त प्राणी उद्यान		११/५/२०७७			नभएको

अनुसूची २१ : प्रजाति संरक्षण कार्ययोजनाको विवरण

क्र.सं.	प्रजातिको नाम	अंग्रेजी नाम	वैज्ञानिक नाम	कार्य योजनाको अवधि	स्वीकृत मिति
१	बाघ	Tiger	<i>Panthera tigris</i>	२०२३-२०३२	
२	गैंडा	Rhino	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२०१७-२०२१	२०१७
३	हात्ती	Elephant	<i>Elephas maximus</i>	२००९-२०१८	२००९
४	सालक	Pangolin	<i>Manis pantadactyla</i>	२०१८-२०२२	२०१८
५	हिउँ चितुवा	Snow Leopard	<i>Panthera uncia</i>	२०२४-२०३०	२०२४
६	गिद्ध	Vulture		२०२३-२०२७	
७	खरमजुर	Bengal Florican	<i>Houbaropsis bengalensis</i>	२०२४-२०३३	२०२४
८	घडियाल	Gharial	<i>Gavialis gangetica</i>	२०१८-२०२२	२०१८
९	हाब्रे	Red Panda	<i>Ailurus fulgens</i>	२०१९-२०२३	२०१८
१०	फिजेन्ट	Pheasant		२०१९-२०२३	२०१९
११	सोँस	Dolphin	<i>Platanista gangetica</i>	२०२१-२०२५	२०२०
१२	कस्तुरी मृग	Musk Deer	<i>Moschus chrysogaster</i>	२०२१-२०२५	२०२०
१३	सारस	Sarus Crane	<i>Grus antigone</i>	२०२१-२०२५	२०२०
१४	लाटो कोसेरो	Owl		२०२०-२०२९	२०२०
१५	अर्ना	Wild Water Buffalo	<i>Bubalus arnee</i>	२०२०-२०२४	२०२०
१६	गौरीगाई	Bison	<i>Bos gaurus</i>	२०२०-२०२४	२०२०
१७	कृष्णसार	Black Buck	<i>Antelope cervicapra</i>	२०२३-२०२७	

अनुसूची २२ : आ.व. २०८०/०८१ मा प्रदान गरिएको भोगाधिकार र रूख कटान अनुमतिको विवरण

क्र. सं.	सम्झौताको प्रकृति	आयोजनाको नाम	क्षमता	भोगाधिकार क्षेत्रफल (हेक्टर)	हटाउन स्वीकृत रूख संख्या	सम्झौता मिति	प्रवर्धकको नाम	संरक्षित क्षेत्रको नाम
१	जग्गा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	नुचे लिखु जलविद्युत आयोजना १३२ केभी प्रसारण लाइन आयोजना	१३२ के.भि.	३७.८५	६५९४	२०८०-०७-१३	भिजन इनर्जी एण्ड पावर कम्पनी	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र
२	जग्गा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	जुम खोला जलविद्युत आयोजना	५६ मेवा	१५.१७२	८५१	२०८०-०८-२४	सामिमा जुम हाइड्रोपावर	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र
३	जग्गा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	कोहलपुर-सुर्खेत १३२ केभी प्रसारण लाइन आयोजना	१३२ के.भि.	४२.३२	६२३६	२०८०-०९-२०	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	वर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज
४	जग्गा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	सुपर कावेली ए जलविद्युत आयोजना	१३.५ मे.वा.	२.२८	१०८	२०८०-१०-१६	स्नो रिभर्स प्रा लि	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र
५	जग्गा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	सुपर कावेली खोला क्यास-केड जलविद्युत आयोजना	१२ मे.वा.	१.०१		२०८०-१०-१६	हिल्टन हाइड्रो इनर्जी	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र
६	जग्गा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	भोटेकोशी -१ जलविद्युत आयोजना	४० मेवा	४.२५	१६	२०८०-११-०८	इलेक्ट्रोपावर कम्पनी लि	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र

क्र. सं.	सम्झौताको प्रकृति	आयोजनाको नाम	क्षमता	भोगाधिकार क्षेत्रफल (हेक्टर)	हटाउन स्वीकृत रुख संख्या	सम्झौता मिति	प्रवर्धकको नाम	संरक्षित क्षेत्रको नाम
७	जरगा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	माथिल्लो सुरी खोला जलविद्युत आयोजना	७ मेवा	५.३५	३९	२०८१-०२-०८	मकर जितुमाया हाइड्रोपावर	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र
८	जरगा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	सांगुखोला १ जलविद्युत आयोजना	५.५ मेवा	२.६५	६७	२०८१-०२-०८	हिम पर्वत हाइड्रोपावर	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र
९	जरगा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	लिपिङ्ग खोला जलविद्युत आयोजना १३२ केभी विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना	१३२ के.भि.	१४.८८१	४७१	२०८१-०२-०८	हिम रिभर पावर लि	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र
१०	जरगा भोगाधिकार/रुखहरु हटाउने सम्बन्धी सम्झौता पत्र	मनाङ्ग मस्याङ्गदी जलविद्युत आयोजना	१३५ मे.वा.	३३.४७	१८३५	२०८१-०३-०२	मनाङ्ग मस्याङ्गदी हाइड्रोपावर	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र
	जम्मा			१५९.२३३	१६२१७			

अनुसूची २३ : चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जबाट गैंडा स्थानान्तरणसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	वर्ष (सन्)	महिना	भाले	पोथी	जम्मा	स्थानान्तरण गरिएको स्थान
१	१९८६	फेब्रुअरी	३	१	४	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, कर्णाली नदी तटीय क्षेत्र
		डिसेम्बर	५	४	९	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, कर्णाली नदी तटीय क्षेत्र
२	१९९१	जनवरी	६	१४	२०	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
		फेब्रुअरी	२	३	५	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
३	१९९९	जनवरी	४	०	४	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
		मार्च	५	५	१०	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
४	२०००	नोभेम्बर	३	३	६	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
		नोभेम्बर	१	३	४	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज
५	२००१	मार्च	३	२	५	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
६	२००२	मार्च	५	५	१०	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
७	२००३	अप्रिल	३	७	१०	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
८	२०१६	मार्च	३	२	५	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
९	२०१७	अप्रिल	१	४	५	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज, रानी ताल
		अप्रिल	१	२	३	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बबई नदी तटीय क्षेत्र
१०	२०१०	सेप्टेम्बर		२	२	कोशीटप्पू वन्यजन्तु आरक्ष, सुनसरी
जम्मा			४५	५७	१०२	

अनुसूची २४ : हालसम्म घडियाल प्रजनन् केन्द्रमा प्रजनन् गराईएको घडियाललाई नदीहरुमा छोडिएको विवरण

S.N.	Protected Area	Released Year	River								Remarks	
			Narayani	Rapti	Kali Gandaki	Sapta Koshi	Karnali	Babai	Chaudhar	West Rapti		Total
1	Chitwan NP	1981	50	0	0	0	0	0	0	0	50	
2	Chitwan NP	1982	50	0	0	0	0	0	0	0	50	
3	Chitwan NP	1983	25	0	35	42	0	0	0	0	102	
4	Chitwan NP	1984	15	0	0	0	0	0	0	0	15	
5	Chitwan NP	1985	0	5	0	0	0	0	0	0	5	
6	Chitwan NP	1986	0	0	0	43	0	0	0	0	43	
7	Chitwan NP	1987	43	0	0	0	0	0	0	0	43	
8	Chitwan NP	1988	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Chitwan NP	1989	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Chitwan NP	1990	25	0	0	0	0	0	30	0	55	
11	Chitwan NP	1991	0	0	0	0	0	0	20	0	20	
12	Chitwan NP	1992	38	0	0	0	0	20	0	0	58	
13	Chitwan NP	1993	5	0	0	0	0	0	0	0	5	
14	Chitwan NP	1994	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15	Chitwan NP	1995	27	0	0	0	0	3	0	0	30	
16	Chitwan NP	1996	19	0	0	0	0	0	0	0	19	
17	Chitwan NP	1997	10	0	0	0	0	0	0	0	10	
18	Chitwan NP	1998	15	5	0	0	0	0	0	0	20	
19	Chitwan NP	1999	0	7	0	0	0	0	0	0	7	
20	Chitwan NP	2001	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
21	Chitwan NP	2002	10	0	0	0	0	0	0	0	10	
22	Chitwan NP	2003	36	0	0	0	0	0	0	0	36	

S.N.	Protected Area	Released Year	River									Remarks	
			Narayani	Rapti	Kali Gandaki	Sapta Koshi	Karnali	Babai	Chaudhar	West Rapti	Total		
23	Chitwan NP	2004	0	20	0	0	0	0	0	0	0	20	
24	Chitwan NP	2005	0	10	0	0	0	0	0	0	0	10	
25	Chitwan NP	2006	0	20	0	0	0	0	0	0	0	20	
26	Chitwan NP	2007	24	32	0	0	0	0	0	0	0	56	
27	Chitwan NP	2009	0	17	0	0	0	0	0	0	0	17	
28	Chitwan NP	2010	0	20	0	0	10	3	10	0	0	43	
29	Chitwan NP	2011	0	10	0	0	0	0	0	0	0	10	
30	Chitwan NP	2012	0	100	0	0	0	0	0	0	0	100	
31	Chitwan NP	2013	0	60	0	0	0	0	0	0	0	60	
32	Chitwan NP	2014	0	35	0	0	0	0	50	0	0	85	
33	Chitwan NP	2015	0	35	0	0	0	15	0	0	0	50	
34	Chitwan NP	2016	0	100	0	0	0	0	0	0	0	100	
35	Chitwan NP	2017	0	90	0	0	0	0	0	0	0	90	
36	Chitwan NP	2018	0	119	0	0	0	0	0	0	0	119	
37	Chitwan NP	2019	0	100	0	0	0	0	0	0	0	100	
38	Chitwan NP	2020	0	50	0	0	0	0	0	0	0	50	
39	Chitwan NP	2021	0	70	0	0	0	0	0	0	0	70	
40	Chitwan NP	2022	20	67	0	0	20	0	0	0	0	107	
41	Chitwan NP	2022	0	160	0	0	0	0	0	0	0	160	6 Male
42	Bardia NP	2078	0	0	0	0	0	0	13	0	0	13	
43	Bardia NP	2079	0	0	0	0	0	0	10	0	0	10	
44	Shuklaphanta NP	2024								25		25	
45	Banke NP	2024								0	10	10	
	Total		419	1132	35	115	41	133	25	10		1910	

अनुसूची २५ : नेपालबाट विभिन्न देशहरूलाई वन्यजन्तु उपहार दिएको विवरण

क्र. सं.	निर्यात गरिएको मिति (सन्)	प्रजातिको नेपाली नाम	प्रजातिको अंग्रेजी नाम	निर्यात गरिएको परिणाम	निर्यात गरिएको संस्था /व्यक्ति को नाम	निर्यात गरिएको देश	कैफियत
१	१९८५	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	४	Duduwa National Park	भारत	Live animal
२	१९८७	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	President Ronald Regan	अमेरिका	Live animal less than one year
३	१९८७	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	National Zoological Park	अमेरिका	Live animal less than one year
४	१९९०	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	१	Munich Zoo	जर्मनी	Live animal for conservation education
५	१९९०	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	Singapore Zoological Association	सिङ्गापुर	Live animal (1 male calf and 1 female calf) for captive breeding
६	१९९०	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	Fortwort Zoological Association	अमेरिका	Live animal (1 male calf and 1 female calf) for captive breeding
७	१९९३	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	Mirpur National Zoo, Dhaka	बङ्गलादेश	Live animal less than one year
८	१९९३	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	१	Wilhelma Zoo, Stuttgart	जर्मनी	Live animal (1 female calf)
९	१९९८	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	Zoological Society of London	यू.के.	Live animal (2 female rhinos under 2 years old)
१०	२००२	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	Tama Zoological Park	जापान	Live animal (1 male calf and 1 female calf) for captive breeding
११	२००६	एकसिंगे गैडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	Vainna Zoo	अष्ट्रेलिया	Live animal

क्र. सं.	निर्यात गरिएको मिति (सन्)	प्रजातिको नेपाली नाम	प्रजातिको अंग्रेजी नाम	निर्यात गरिएको परिणाम	निर्यात गरिएको संस्था/व्यक्ति को नाम	निर्यात गरिएको देश	कैफियत
१२	२०१८	एक्सिङ्गे गैंडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	Ms. Yu Hong, Gaungdong Chimelong Safari Park	चीन	Live animal
१३	२०१८	एक्सिङ्गे गैंडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	२	Shanghai Wild Animal Park	चीन	Live animal
		जम्मा		२६			
१	१९९०	घडियाल गोही	<i>Gavialis gangeticus</i>	२	Munich Zoo	जर्मनी	Captive raised hatching
२	२०००	घडियाल गोही	<i>Gavialis gangeticus</i>	६	La Ferme Aux crocodiles Pierrelatte	फ्रान्स	Live animal (4 female and 2 male of babies gharials) for captive breeding
३	२००४	घडियाल गोही	<i>Gavialis gangeticus</i>	२	Royal Government of Bhutan	भुटान	2 males for captive breeding
		जम्मा		१०			
१	१९९४	घडियाल र मगर गोही	<i>Gavialis gangeticus</i> and <i>Crocodylus palustris</i>	३० अण्डा घडियाल गोही र ३० अण्डा मगर गोहीका	Atagawa Tropical and Alligator Garden	जापान	Eggs collected from wild
२	१९९५	घडियाल र मगर गोही	<i>Gavialis gangeticus</i> and <i>Crocodylus palustris</i>	३० अण्डा घडियाल गोहीका र ३० अण्डा मगर गोहीका	Atagawa Tropical and Alligator Garden	जापान	Eggs collected from wild

क्र. सं.	निर्यात गरिएको मिति (सन्)	प्रजातिको नेपाली नाम	प्रजातिको अंग्रेजी नाम	निर्यात गरिएको परिणाम	निर्यात गरिएको संस्था/व्यक्ति को नाम	निर्यात गरिएको देश	कैफियत
		जम्मा		६० अण्डा घडियाल गोहीका र ६० अण्डा मगर गोहीका			
१	१९९२	ब्बौसो	<i>Canis lupos chanco</i>	१	Osaka Municipal Tennogi Zoological Garden	जापान	Live animal (1 male wolf)
२	१९९८	चितुवा	<i>Panthera pardus</i>	२	Riyad Zoological Garden	साउदी अरेबिया	Cubs of live animal

अनुसूची २६ : नेपालबाट विभिन्न देशहरूलाई वन्यजन्तुको आखेटोपहार उपहार दिएको विवरण

क्र.सं.	निर्यात गरिएको मिति	प्रजातिको नेपाली नाम	प्रजातिको अंग्रेजी नाम	निर्यात गरिएको परिणाम	निर्यात गरिएको संस्था/व्यक्ति को नाम	निर्यात गरिएको देश	कैफियत
१	१९८७	घडियाल गोही	Gharial Crocodile	१	His Imperial Highness Prince Narahito	जापान	Stuffed Specimen
२	१९९८	गौर	Gaur	१	HRH Prince Khalid Bin Sultan Bin Abdulaziz, Saudi Arabia	साउदी अरबीया	1 hide (pelt and skull)
३	१९९८	पाटे बाघ	Tiger	१	HRH Prince Khalid Bin Sultan Bin Abdulaziz, Saudi Arabia	साउदी अरबीया	hide (pelt and skull)
४	१९९८	जरायो	Sambar Deer	१	HRH Prince Khalid Bin Sultan Bin Abdulaziz, Saudi Arabia	साउदी अरबीया	skull and hide
५	१९९८	काठे भालु	Sloth Bear	१	HRH Prince Khalid Bin Sultan Bin Abdulaziz, Saudi Arabia	साउदी अरबीया	skull and hide
६	१९९८	खर मजुर	Peacock	१	HRH Prince Khalid Bin Sultan Bin Abdulaziz, Saudi Arabia	साउदी अरबीया	skin and feather
७	२००२	चिचुवा	Common Leopard	२	Nagababa of Gangotri dham	भारत	2 piece skin for religious purpose
जम्मा				८			

अनुसूची २७ : आ.व. २०८०/८१ को कार्यालयगत कायमी बेरुजु विवरण

(रु. हजारमा)

सि.नं.	कार्यालयको नाम	असुल गर्नु पर्ने	प्रमाण कागजात	नियमित हुनु पर्ने	कर्मचारी पेशकी	अन्य पेशकी	जम्मा बेरुजु	कैफियत
१	विभाग	४२८४१००	२८७९१००	६१८९०१००	०१०००	३००१००	६९३५३१००	
२	मकालुवरुण राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	११२५१००	१२८७१००	१५१२५१००	०१००	३८१००	१७५७५१००	
३	सगरमाथा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	२१२८२१००	१२७५७१००	२७७८१००	०१००	१५७४१००	३८३९११००	
४	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	७८११००	१९९३१००	१०३११००	०१००	२५४३१००	६३४८१००	
५	चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	६०१५१००	१११८११००	३७१७४१००	३४९१००	१७४१२१००	७२१३११००	
६	शिवपुरी राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	२५१०११००	३९७११००	३१३१००	०१००	१६२२२१००	४५६०७१००	
७	लामटाङ राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	३९२८०१००	३७८११००	३०६३१००	०१००	२३५१००	४६३५९१००	
८	वांके राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	१४४७१००	११३०११००	१५६५१००	०१००	०१००	१४३१३१००	
९	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	१८०६१००	१९०७१००	४१४९१००	०१००	०१००	२५०३२१००	
१०	शे-फोक्सुण्डो राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	१७७८१००	९९३८१००	१६७०१००	०१००	५६७६१००	१९०६२१००	
११	रारा(मुगु) राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	१३२९१००	५५२१००	३७३६१००	०१००	०१००	५६१७१००	

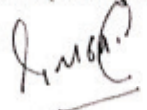
सि.नं.	कार्यालयको नाम	असूल गर्नु पर्ने	प्रमाण कागजात	नियमित हुनु पर्ने	कर्मचारी पेशकी	अन्य पेशकी	जम्मा बेरुजू	कैफियत
१२	खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	१५११००	६८०१००	६६८८१००	०१००	१२१००	७५३११००	
१३	शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	४३११००	८०४१००	०१००	०१००	०१००	१२३५१००	
१४	कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्ष, कार्यालय	९९३१००	१३६९२१००	१४९१११००	०१००	५१२२१००	३४७१८१००	
१५	ढोरपाटन शिकार आरक्ष, कार्यालय	५७३१००	३८००८१००	५३७४१००	०१००	३०८०१००	४७०३५१००	
१६	कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र, कार्यालय	७०१००	२२६०१००	३६०१००	०१००	०१००	२६९०१००	
१७	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र, कार्यालय	०१००	०१००	२८६६८१००	०१००	०१००	२८६६८१००	
१८	अपी नाम्पा राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय	४८३१००	४०१००	५५४७१००	०१००	३५५१००	६४२५१००	
१९	राष्ट्रियप्राणी उद्यान, भक्तपुर, कार्यालय	११९१००	२५५१३१००	१३८५१००	०१००	०१००	२७०१७१००	
२०	भानुभक्त प्राणी उद्यान, तनहुँ, कार्यालय	४२११००	६२१००	७२१००	०१००	०१००	५५५१००	
२१	मनासलु संरक्षण क्षेत्र, कार्यालय	९२१००	०१००	०१००	०१००	०१००	९२१००	
२२	गैरिशंकर संरक्षण क्षेत्र, कार्यालय	०१००	०१००	०१००	०१००	०१००	०१००	
२३	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र, कार्यालय	०१००	०१००	०१००	०१००	०१००	०१००	
	जम्मा:	१०७५६११००	१५९७७६१००	१६९६९११००	३४९१००	५२५६९१००	४८९९५४१०००	

अनुसूची २८ : ४० औं वार्डेन सेमिनार तथा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका
अध्यक्षहरुको बैठक २०८० को संकलन प्रतावहरु

४० औं वार्डेन सेमिनार तथा २२ औं मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरुको बैठक, २०८०
का संकल्प प्रस्तावहरु:

१. विगत वर्ष देखि ढोरपाटन शिकार आरक्षको प्रभावित क्षेत्रलाई मध्यवर्ती क्षेत्रमा घोषणा गर्न प्रयास भईसकेको सम्वन्धमा सम्वन्धित निकायहरुको समन्वयमा ढोरपाटन शिकार आरक्षको मध्यवर्ती क्षेत्र घोषणा गर्न पहल गर्ने। (व्यवस्थापन शाखा र योजना शाखा)
२. पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जको कोर क्षेत्र मकवानपुर जिल्लामा रहेको भिमान नामक बस्ती र कृष्णसार संरक्षण क्षेत्रभित्र गैरकानूनी रुपमा रहेका बस्तीहरुलाई नियमानुसार व्यवस्थापन गर्नका लागि सम्वन्धित संरक्षित क्षेत्र कार्यालयले आवश्यक पहल गर्ने। (व्यवस्थापन शाखा, योजना शाखा, पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज, कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र)
३. प्रकृति संरक्षण शिक्षालयलाई सम्पूर्ण संरक्षणकर्मी तथा अध्ययनकर्मीहरुको साझा शिक्षालय बनाउन आवश्यक नीतिगत तथा भौतिक पूर्वाधार र जनशक्तिको व्यवस्था गरी समयानुकूल तालिम प्रदान गर्ने निकायको रुपमा विकास गर्दै लैजाने। (योजना शाखा, वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा र रा. नि. निर्देशनालय)
४. प्रविधि सहितको संरक्षण तथा सुरक्षाको अवधारणालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन थप आधुनिक उपकरण तथा सूचना प्रविधि लाई संस्थागत गर्दै यसमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता बृद्धि गर्दै जाने साथै शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्जमा शुरुवात गरिएको ईटिकटिंगलाई अन्य संरक्षित क्षेत्रहरुमा विस्तार गर्दै लैजाने। (सूचना प्रविधि शाखा, योजना शाखा, वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा र रा. नि. निर्देशनालय)
५. संरक्षित क्षेत्र(कोर इलाका तथा मध्यवर्ती क्षेत्र) भन्दा बाहिर जाने संरक्षित दुर्लभ वन्यजन्तुहरुको संरक्षण तथा सुरक्षा सुनिश्चित गर्न सम्वन्धित सरोकारवाला निकायहरुको सहभागितामा प्रदेश वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ईकाईलाई संस्थागत गर्न आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने। (वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा)
६. निकुञ्ज तथा आरक्ष कार्यालय तथा तत् तत् स्थानमा खटिएको नेपाली सेनाको सुरक्षा ईकाई बीच समन्वय, सहकार्य र साझेदारीको थप विकास गरी प्रभावकारी संरक्षण गर्न खडा गरिएको JOC (Joint Operation Cell) लाई उचित स्रोत र साधनको व्यवस्थापन गरी दुवै पक्षले JOC लाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने। (वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा र रा.नि. निर्देशनालय)

सहायिर्देशक

७. संरक्षित क्षेत्रको राजस्व बृद्धिको लागि हल्लि पुर्चस्वर्नमा रहेको गैरकरका दरलाई समय सापेक्ष परिमार्जन गर्ने तथा गैरकरको दायरा फराकिलो बनाउनु सम्भावित क्षेत्रहरुका बारेमा भएका छलफल समेतको आधारमा सम्बन्धित नियमावलीहरुमा थप गैरकरका क्षेत्रहरुलाई समावेश गर्ने (व्यवस्थापन शाखा र आर्थिक प्रशासन शाखा)
८. नदिजन्य र परम्परागत रुपमा स्थानीय स्तरमा संचालनमा रहेका ढुंगा, माटो, बालुवा र स्लेटको उपयोग तथा स्थानीयस्तरमा नियमन र व्यवस्थापनका लागि स्थानिय तह र अन्य सरोकारवालासंग परामर्श गरी मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली र संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली अद्यावधिक गर्न पहल गर्ने । (व्यवस्थापन शाखा)
९. मध्यवर्ती क्षेत्र तथा संरक्षण क्षेत्रमा विद्यमान रहेका उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन समितिको संस्थागत र संरचनागत सुधार गरी समावेशी बनाउन राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन तथा नियमावलीहरुमा आवश्यक संशोधन गर्न पहल गर्ने। (व्यवस्थापन शाखा)
१०. विभाग र अन्तर्गतका सम्पूर्ण संरक्षित क्षेत्र र प्राणी उद्यानहरुको भौतिक संरचनाहरुमा एकरूपता कायम गर्न र लैगिक दृष्टिले उपयुक्त संरचना निर्माण गर्न "संरक्षित क्षेत्रमा निर्माण हुने भौतिक संरचनाको मापदण्ड" बनाउने । (योजना शाखा र व्यवस्थापन शाखा)
११. हिमाली क्षेत्रका संरक्षित क्षेत्रहरुबाट जडीबुटीको दिगो संकलन र उपयोग सम्बन्धमा नियमावलीमा समसामयिक परिमार्जन गर्ने । (व्यवस्थापन शाखा)
१२. हाल घोषणा गरिएका प्राणी उद्यानहरुलाई चारकिल्ला खुलाई घोषणा गर्ने विषय राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९ मा समावेश गर्नको लागि पहल गर्ने । नेपालमा हालसम्म संचालनमा रहेका तथा आगामी दिनमा संचालन हुने चिडियाखानाहरुलाई संचालन र नियमन गर्न आवश्यक सरकारी संयन्त्र निर्माणका लागि पहल गर्ने । (व्यवस्थापन र राष्ट्रिय प्राणी उद्यान)
१३. बाघको जन्म, मृत्यु, बसाइसराइ र फैलावट पत्ता लगाउन population turnover सम्बन्धी अध्ययन गर्ने । (ईकोलोजि शाखा)
१४. विभाग र अन्तर्गतको कार्यालयहरुमा कार्यरत गेमस्काउटरहरु अन्यत्र अवसरको खोजी गरेर जाने कारणले तालिमप्राप्त जनशक्ति कमी भईरहने भई कार्यालयको काममा समेत असर पुगेको हुंदा गेमस्काउटरलाई लामो समय टिकाउन आवश्यक उपायहरुको खोजी गर्ने । (कर्मचारी प्रशासन शाखा)
१५. वन्यजन्तुको उद्धार तथा अध्ययन अनुसन्धान प्रयोजनार्थ वन्यजन्तुलाई लड्याउने तथा नियन्त्रण गर्ने कार्यको लागि उद्धार केन्द्रमा कार्यरत जनशक्तिलाई तालिम प्रदान गरी थप ब्यवसायिक बनाउने । (वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा र ईकोलोजि शाखा)

सहायिदेशक

१६. संरक्षित क्षेत्रको कार्य स्थललाई सुरक्षित, मर्यादित, समीपगतामैत्री एवं लैंगिक तथा यौनहिंसा मुक्त बनाउने। (कर्मचारी प्रशासन शाखा)
१७. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र र मध्यवर्ती क्षेत्रको संरक्षण तथा व्यवस्थापनको लागि हाल रहेका विभिन्न नियमावलीहरूलाई एकीकृत गरी ३ वटा नियमावलीमा समेट्न पहल गर्ने।
१८. परस्पर लाभको अवस्था श्रृजना हुने गरी सम्बन्धित प्रदेश सरकार र अन्य निकायहरूको सहभागितामा चितवन-पर्सा रा.नि.को एकीकृत पर्यटन विकासको आवश्यक पूर्वाधारहरू निर्माण गर्न पहल गर्ने। (व्यवस्थापन शाखा, योजना शाखा, संरक्षण शिक्षा शाखा, चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्ज)
१९. कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्ष र जोडिएको भू-परिधि क्षेत्रको दीर्घकालीन संरक्षण गर्न सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूको सहभागितामा क्षेत्र विस्तारको पहललाई निरन्तरता दिने। (व्यवस्थापन शाखा, योजना शाखा, ईकोलोजि शाखा र कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्ष)
२०. वन्यजन्तुले गर्ने क्षति वापत उपलब्ध गराईने राहतको दीर्घकालिन व्यवस्थापन गर्न हालको राहत प्रक्रियालाई संशोधन गरी पशु तथा बाली बिमा गर्नको लागि विशेष पहल गर्ने। साथै वन्यजन्तुबाट भएको मानवीय क्षति तथा बिमाका लागि आवश्यक न्यूनतम बजेटको व्यवस्था सुनिश्चित गर्ने। (योजना शाखा र वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण शाखा)
२१. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९ को दफा २५ क अनुसार सम्बन्धित संरक्षित क्षेत्रका वार्षिक आम्दानीको ३०-५० % रकम मध्यवर्ती क्षेत्र, संरक्षण क्षेत्रका लागि नियमित बजेट उपलब्ध गराउन छुट्टै बजेट उपशिर्षक (आयोजना) को व्यवस्था गरी बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

सहायिदेशक

अनुसूची २९ : राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागबाट जारी नागरिक बडापत्र

क्र. सं.	सेवाको विवरण	सेवा लिने सेवाग्राहीले पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी	कोठा नं.	बुझाउनु पर्ने दस्तुर
१	संरक्षित क्षेत्रभित्र नेपाली नागरिक/संस्थाबाट नमूना संकलन नगरिकन गरिने अड्ययन/अनुसन्धानको अनुमति	क. अध्ययन/अनुसन्धानको प्रस्ताव	३ दिनभित्र	वरिष्ठ इकोलोजिस्ट/इकोलोजिष्ट	२३, २४	निःशुल्क
		ख. सिफारिस पत्र				
		ग. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन				
२	संरक्षित क्षेत्रभित्र नेपाली नागरिक/संस्थाबाट नमूना सङ्कलन गरेर गरिने अड्ययन/अनुसन्धानको अनुमति	क. अध्ययन/अनुसन्धानको प्रस्ताव	१० दिनभित्र	वरिष्ठ इकोलोजिस्ट/इकोलोजिष्ट	२३, २४	निःशुल्क
		ख. सिफारिस पत्र				
		ग. सेवाग्राही/संस्थाको लिखित निवेदन				
३	संरक्षित क्षेत्रभित्र विदेशी नागरिक/संस्थाले नेपाली अनुसन्धानमूलक संस्थासँग आवद्ध भई गरिने अड्ययन/अनुसन्धान अनुमति	क. अध्ययन/अनुसन्धानको प्रस्ताव	१५ दिनभित्र	वरिष्ठ इकोलोजिस्ट/इकोलोजिष्ट	२३, २४	निःशुल्क
		ख. सिफारिस पत्र				
		ग. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन				
		घ. राहदानीको प्रतिलिपि				
		ङ. आवद्ध संस्थाको सिफारिस पत्र र प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपि				
४	वन्यजन्तु आयात/निर्यातमा अनुमति	क. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन	३० दिनभित्र	वरिष्ठ इकोलोजिस्ट/इकोलोजिष्ट	२३, २४	स्वदेशी नागरिक रु. २,०००/-

क्र. सं.	सेवाको विवरण	सेवा लिने सेवाग्राहीले पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी	कोठा नं.	बुझाउनु पर्ने दस्तुर
		ख. आयात/निर्यात गरिन लागिएको वन्यजन्तुको सङ्कलन गर्न तथा संकलन गरे का कानूनी प्रमाण/इजाजत				विदेशी नागरिक रु.५,०००/- (विविध सिफारिस दस्तुर)
५	संरक्षित क्षेत्रको वार्षिक कार्यक्रम/मध्यवर्ती क्षेत्रको कार्यक्रमबारे जानकारी	क. मौखिक अनुरोध/सेवाग्राहीको लिखित निवेदन ख. सम्बन्धित कार्यलय/मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समितिको सिफारिस	२ दिनभित्र	वरिष्ठ योजना अधिकृत/ योजना अधिकृत	२०, २२	निःशुल्क
६	मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापनको जानकारी	मौखिक अनुरोध	२ दिनभित्र	वरिष्ठ व्यवस्थापन अधिकृत/ व्यवस्थापन अधिकृत	१२, १३, १४	निःशुल्क
७	वन्यजन्तु शिकार अनुज्ञापत्र (नियमित शिकार)	सेवाग्राहीको लिखित निवेदन	७ दिनभित्र	वरिष्ठ व्यवस्थापन अधिकृत/ व्यवस्थापन अधिकृत	१२, १३, १४	रा.नि. तथा व.सं. नियमावली, २०३० को अनुसूची १ बमोजिमको दस्तुर।

क्र. सं.	सेवाको विवरण	सेवा लिने सेवाग्राहीले पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी	कोठा नं.	बुझाउनु पर्ने दस्तुर
८	नियमित शिकार आखेटोपहार अनुज्ञापत्र	सेवाग्राहीको लिखित निवेदन	३ देखि ७ दिनभित्र	वरिष्ठ व्यवस्थापन अधिकृत / व्यवस्थापन अधिकृत	१२, १३, १४	नेपाली नागरिक रु.१०००/- विदेशी नागरिक रु.५०००/-
९	संरक्षित क्षेत्रभित्र सेवा सञ्चालन	क. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन ख. सेवा सञ्चालन गर्ने प्रस्ताव	७ दिनभित्र कारवाही शुरु गर्ने	वरिष्ठ व्यवस्थापन अधिकृत / व्यवस्थापन अधिकृत	१२, १३, १४	ऐन नियममा व्यवस्था भए बमोजिम ।
१०	संरक्षित क्षेत्रभित्र भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माण अनुमति / सहमति/प्रक्रिया	क. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन ख. भौतिक पूर्वाधारको प्रस्ताव	७ दिनभित्र कारवाही शुरु गर्ने	वरिष्ठ व्यवस्थापन अधिकृत / व्यवस्थापन अधिकृत	१२, १३, १४	निःशुल्क
११	मध्यवर्ती क्षेत्र/संरक्षण क्षेत्रमा उद्योग दर्ता सहमति/अनुमति/प्रक्रिया	क. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन ख. भौतिक पूर्वाधारको प्रस्ताव /सम्बन्धित निकायको सिफारिस	७ दिनभित्र कारवाही शुरु गर्ने	वरिष्ठ व्यवस्थापन अधिकृत / व्यवस्थापन अधिकृत	१२, १३, १४	निःशुल्क
१२	व्ययजन्तु चोरी शिकार नियन्त्रण सम्बन्धी जानकारी	मौखिक अनुरोध	२ दिनभित्र	वरिष्ठ अनुसन्धान अधिकृत / अनुसन्धान अधिकृत	२१, ३५, ३३	निःशुल्क

क्र. सं.	सेवाको विवरण	सेवा लिने सेवाग्राहीले पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी	कोठा नं.	बुझाउनु पर्ने दस्तुर
१३	संरक्षित क्षेत्रभित्र अवलोकन भ्रमणको अनुमति	१. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन (लाग्ने समयको विवरण सहित) २. भ्रमणकर्ताहरूको नामावली	१ देखि ३ दिनभित्र	वरिष्ठसंरक्षण शिक्षा अधिकृत/ संरक्षण शिक्षा अधिकृत	१५, १५/१, १६	ऐन नियममा व्यवस्था भए बमोजिम
१४	वृत्तचित्र छायाँङ्कन अनुमति पत्र	क. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन ख. वृत्तचित्रको पटकथाको प्रतिलिपि ग. सूचना तथा संचार मन्त्रालयको सहमति पत्र घ. नियमानुसार छायाँङ्कन दस्तुर बुझाएको रसिद	३ दिनभित्र	वरिष्ठसंरक्षण शिक्षा अधिकृत/ संरक्षण शिक्षा अधिकृत	१५, १५/१, १६	नेपाली नागरिकलाई रु. १०,०००/- साईं मुलुकका नागरिकलाई रु. ५०,०००/- अन्य विदेशी नागरिकलाई यू.एस.डलर १५००/-
१५	जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने तथा सूचनामूलक सामग्री	सेवाग्राहीको लिखित निवेदन वा मौखिक अनुरोध	२ दिनभित्र	वरिष्ठ संरक्षण शिक्षा अधिकृत/ संरक्षण शिक्षा अधिकृत	१५, १५/१, १६	नि: शुल्क

क्र. सं.	सेवाको विवरण	सेवा लिने सेवाग्राहीले पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू	लाग्ने समय	जिम्मेवार पदाधिकारी	कोठा नं.	बुझाउनु पर्ने दस्तुर
१७	साहसिक पर्यटकीय गतिविधिको सहमति	क. साहसिक गतिविधिको प्रस्ताव	३ दिनेभित्र कारवाही शुरू गर्ने	वरिष्ठ संरक्षण शिक्षा अधिकृत / संरक्षण शिक्षा अधिकृत	१५, १५/१, १६	हिमाली तथा पहाडी संरक्षण क्षेत्रभित्र साहसिक पर्यटकीय सेवाहरू सञ्चालन गर्ने कार्यविधि २०६७ को अनुसूची १ बमोजिमको दस्तुर ।
		ख. सेवाग्राहीको लिखित निवेदन				
१८	पुस्तकालय सेवा	मौखिक अनुरोध / सेवाग्राहीको लिखित निवेदन	२ दिनेभित्र	वरिष्ठ सहायक संरक्षण शिक्षा अधिकृत / पुस्तकालय सहायक	३९	निःशुल्क
१९	विविध सूचना सम्बन्धी जानकारी	मौखिक अनुरोध / सेवाग्राहीको लिखित निवेदन	२ दिनेभित्र	सूचना अधिकारी		सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, नियमानुसार दस्तुर ।
२०	गुनासो सुन्ने अधिकारी	—	—	महानिर्देशक		—

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

बबरमहल, काठमाडौं